

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

Školní vzdělávací program

**Základní školy Huslenky,
okres Vsetín**

zpracovaný podle RVP ZV

Obsah:

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	4
1.1. Název vzdělávacího programu	4
1.2. Předkladatel	4
1.3. Zřizovatel	5
1.4. Platnost dokumentu:	5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1. Úplnost a velikost školy	6
2.2. Vybavení školy	6
2.3. Charakteristika pedagogického sboru	6
2.4. Charakteristika žáků	7
2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	7
2.6. Spolupráce s rodiči	7
2.7. Spolupráce s dalšími subjekty	7
2.8. Organizace výuky	8
2.9. Nepovinné předměty	8
2.10. Zájmové kroužky	8
2.11. Školní družina	9
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	9
3.1. Zaměření školy - základní filozofie ŠVP	9
3.2. Výchovné a vzdělávací strategie	10
3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	133
3.4. Průřezová témata	144
4. UČEBNÍ PLÁN	244
4.1. Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání	244
4.2. Poznámky k učebnímu plánu	255
4.3. Poznámky ke vzdělávacím oblastem	255
4.4. Doplněk vzdělávací činnosti	26

5.	UČEBNÍ OSNOVY	277
5.1.	Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	29
5.1.1.	Český jazyk a literatura	30
5.1.2.	Anglický jazyk	71
5.2.	Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace	86
5.2.1.	Matematika	88
5.3.	Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	119
5.3.1.	Informatika	120
5.4.	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	124
5.4.1.	Prvouka	127
5.4.2.	Přírodověda	141
5.4.3.	Vlastivěda	151
5.5.	Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA	162
5.5.1.	Hudební výchova	163
5.5.2.	Výtvarná výchova	178
5.6.	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ	193
5.6.1.	Tělesná výchova	194
5.7.	Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	210
5.7.1.	Pracovní činnosti	212
6.	HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	229
6.1.	Hodnocení žáků	229
6.1.1.	Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání	233
6.1.2.	Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií	233
6.1.3.	Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií.	238
6.1.4.	Způsob získávání podkladů pro hodnocení	240
6.1.5.	Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách	241
6.2.	Autoevaluace školy	243

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1. Název vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání (ŠVP ZV)

Základní školy Huslenky, okres Vsetín

1.2. Předkladatel

Základní škola Huslenky, okres Vsetín

Základní údaje o škole

Adresa školy:

Bařiny 290, 756 02 Huslenky

Ředitelka školy:

Mgr. Vladislava Bednářová

Kontakty

Telefon:

571 445 047

E-mail

zs.huslenky@tiscali.cz

Web

<http://www.zs.huslenky.cz>

Zařazení do sítě škol

IZO

102 768 099

RED_IZO

600 149 862

IČO

70918988

1.3. Zřizovatel

Název:	Obec Huslenky
Adresa:	756 02 Huslenky 494
Telefon	571 445 075
E-mail	obec@huslenky.cz

1.4. Platnost dokumentu: od 1. 9. 2010

Kontaktní osoba: **Mgr. Vladislava Bednářová**
ředitelka školy

Podpis ředitele školy

Razítko školy

2. Charakteristika školy

2.1. Úplnost a velikost školy

Základní škola Huslenky je základní škola, která poskytuje základní vzdělání žákům 1. stupně (1. – 5. ročník). Vyučuje se 5. třídách. Kapacita školy je 150 žáků. V posledních letech se počet žáků pohybuje kolem 90- 100. Škola se stala právním subjektem – příspěvkovou organizací 1. 7. 2001. Její součástí je školní družina, která má 2 oddělení a její kapacita je 50 žáků.

Základní škola je důležitou součástí obce. Navštěvují ji žáci z Huslenek, kteří se sjíždějí z 13 okolních údolí, někteří dojíždějí ze sousedních obcí. Z tohoto důvodu je provoz školy, školní družiny přizpůsoben autobusové dopravě. Autobusová zastávka se nachází v bezprostřední blízkosti školy.

Škola sdružuje:

ZÁKLADNÍ ŠKOLU	IZO 102 768 099	kapacita: 150 žáků
ŠKOLNÍ DRUŽINU	IZO 120 400 014	kapacita: 50 žáků
ŠKOLNÍ JÍDELNU	IZO 103 108 572	kapacita: neuvádí se

2.2. Vybavení školy

V budově je 5 tříd, 2 oddělení školní družiny, 1 tělocvična, 1 počítačová učebna, 1 knihovna, školní kuchyně a školní jídelna, 3 kabinety pro uskladnění pomůcek a keramická dílna. Budova školy je světlá, útulná, esteticky a účelně vybavená, maximálně přizpůsobená vzdělávání a potřebám žáků. Využívá všech prostor v budově. Třídy jsou dostatečně velké. V každé třídě je interaktivní tabule, vybavená interaktivními učebnicemi pro každý předmět.

Škola má kvalitní hygienické zázemí. Na vzhledu školy se podílejí i žáci školy.

K pohybovým aktivitám škola využívá tělocvičnu, zahradu, na které je vybudované dětské hřiště s herními prvky. Součástí oploceného areálu je multifunkční hřiště s umělým povrchem– tenisový kurt, volejbalové, basketbalové hřiště, betonové stoly na stolní tenis a fotbalové hřiště s atletickým koutkem, které se nachází opodál.

V době přestávek a volna žáci mohou využívat prostory školy. V případě vhodného počasí také prostory areálu zahrady, tzn. dětské hřiště a multifunkční hřiště.

Učitelé mají společnou sborovnu, kde je umístěna učitelská knihovna, 2 kopírky, PC sestava s tiskárnami a skenerem.

Prostory školy využívá i veřejnost, např. cvičení pro ženy, pro rodiče s dětmi, kurzy pro veřejnost. Materiální vybavení školy je nadstandartní.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Průměrný počet členů v pedagogickém sboru je 9 pedagogů, v němž bývají mladí i zkušenější učitelé. Ve třídách, kde jsou integrováni žáci se speciálními potřebami, pracují asistenti pedagoga. Pedagogický sbor je převážně z 90 % kvalifikovaný.

Ředitelka školy zastává funkci výchovného poradce a preventisty. Ve školní družině jsou 2 vychovatelé.

2.4. Charakteristika žáků

Převážná část žáků je z naší obce, jen malá část dojíždí z okolních obcí. Škola vzdělává i žáky s různými poruchami a postižením. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni v běžných třídách. Jsou vzděláváni podle individuálních plánů. Škola spolupracuje se speciálními pedagogickými centry ve Zlíně a v Kroměříži, s PPP Vsetín a PPP Valašské Meziříčí.

2.5. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Každoročně se škola zapojuje do projektu Bezpečně do školy a Zdravé zuby. Pedagogové vzájemně spolupracují na různých školních projektech, vyjíždějí s žáky na exkurze. Pořádají kulturní, sportovní a společenské akce. Žáci se každým rokem účastní školních výletů. Škola úspěšně realizuje již druhý projekt příhraniční spolupráce- po projektu Aeroškola i projekt Babhus – dialog umenia a pohybu. Škola je zapojena v projektu EU- peníze školám. Každý rok škola realizuje vlastní tematický projekt, který prostupuje celoroční výukou a vzděláním ve všech třídách.

2.6. Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek. Jednou ročně škola pořádá den otevřených dveří, kdy se rodiče mohou zúčastnit výuky. Během roku škola organizuje pravidelné akce, do kterých se mohou zapojit nejen rodiče ale i veřejnost (Drakiáda, Huslenký slaviček, Adventní koncert, Živý Betlém, školní ples, maškarní ples, Vánoční jarmark, Masopust na lyžích, Karneval, Školní ples, Vynášení Morény, Koncert pro maminky, Den dětí, Rozloučení s pátáky, Slavnost čtení apod.).

Rodiče pomáhají s organizací akcí , poskytují škole finanční dary a věcné dary do tomboly.

2.7. Spolupráce s dalšími subjekty

Škola spolupracuje s dalšími subjekty. Tyto organizace pomáhají v organizování školních i mimoškolních aktivit jako jsou besedy, přednášky, vycházky, exkurze.

Spolupráce se zřizovatelem – s Obcí Huslenky

Starosta obce se aktivně zajímá o činnost školy. Zahajuje nový školní rok. OÚ pomáhá při přípravě a organizaci školních akcí. Škola naopak pomáhá OÚ při zajišťování kulturních programů na akcích, pořádané OÚ – Beseda s důchodci, Vítání občánků.

Spolupráce se ZŠ Halenkov, ZŠ Hovězí , ZŠ ve Vsetíně a s Masarykovým gymnáziem ve Vsetíně

Konají se setkání ředitelů, pedagogů, kde se mj. řeší otázka návaznosti výuky, kompatibility ŠVP, a předávání informací o žácích. Spolu organizujeme vzájemná sportovní utkání, společné koncerty, filmová představení.

Spolupráce s TJ Orel a s TJ Sokol

Škola poskytuje oddílům prostory pro tréninky dětí, prostřednictvím školy funguje šachový oddíl TJ Sokol Huslenky.

Spolupráce s HSD

HSD nám pomáhá připravovat a organizovat Den bezpečnosti.

Spolupráce s MŠ Huslenky

ZŠ a MŠ pořádají besedu pro rodiče předškoláků, děti z MŠ jsou zvány na výchovné koncerty a divadelní představení. V tělocvičně ZŠ Huslenky mívají předškoláci pohybovou výchovu. MŠ využívá dětské hřiště v areálu školní zahrady.

Pedagogové spolupracují při řešení otázek týkajících se předškoláků.

Spolupráce s Policií ČR

Policie ČR pořádá názorné ukázky své práce a organizuje besedy o bezpečnosti v silničním provozu a v životě.

Spolupráce se školskou radou

Schvaluje školní řád, výroční zprávu. Vyjadřuje se k koncepci a hospodaření školy.

Spolupráce s knihovnami v Huslenkách, Hovězí, Halenkově a Vsetíně

Knihovny pořádají pro školu besedy a literární programy. Žáci chodí do knihoven také na exkurze a výstavy.

Spolupráce PPP Vsetín

PPP Vsetín poskytuje pedagogům odborné konzultace při nápravě vad, individuální pohovory o žácích a jejich problémech. Zajišťují odbornou pomoc při sestavování individuálních plánů, výběr vhodné literatury, učebních textů i pomůcek.

2.8. Organizace výuky

Škola je otevřena od 7.00 do 17.00 hodin (závisí na provozu ŠD, činnosti v kroužcích a kurzech pro veřejnost).

Vyučování začíná v 7.45. Ve škole zvoní. Ve třídách jsou pro lepší časovou orientaci žáků umístěny hodiny. O malých přestávkách mají žáci volnost pohybu ve svých třídách, o velké přestávce se pohybují v budově školy nebo na zahradě. O přestávkách jsou zajištěny dohledy podle aktuálních rozpisů. Po skončení vyučování odchází žáci společně s učitelem do šatny a školní jídelny. Obědy jsou vydávány denně od 11.30 do 13.00 hodin. Mezi dopoledním a odpoledním vyučováním je dodržena stanovená přestávka.

2.9. Nepovinné předměty

Škola nabízí tři nepovinné předměty. Katolické náboženství, sborový zpěv a pohybové hry.

Výuka náboženství je zajištěna externím pedagogem ve třech skupinách. Výuka žáků 1., 2., 4., 5. třídy probíhá v prostorách školy. Žáci 3. třídy jsou vyučováni na faře.

2.10. Zájmové kroužky

Zájmové kroužky jsou nabízeny každoročně na začátku školního roku a dle zájmu žáků jsou otevřeny. Některé kroužky jsou placené, kroužky, v rámci zájmové činnosti ŠD jsou zdarma. Vedoucími kroužků jsou pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci.

Škola nabízí tyto kroužky: taneční, keramiku, výtvarný, angličtinu, divadelní, flétnu, kytaru, šachy, počítače, florbal a stolní tenis.

2.11. Školní družina

Provoz školní družiny je obvykle ráno od 6.40 do 7. 40 h a odpoledne od 11.20 do 16.00 (začátek ŠD je odvozen od rozvrhů jednotlivých dnů a konec podle požadavků rodičů). Program ve školní družině se řídí ročním plánem a týdenními plány s týdenní skladbou.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy - základní filozofie ŠVP

ŠVP dodržuje zásady a cíle vzdělávání podle §2 zákona č. 561/2004 a vychází z obecných vzdělávacích cílů a kompetencí RVP ZV.

Cílem školy je všestranný a komplexní rozvoj osobnosti žáků. Hravou formou je chce vést k osvojování poznání a uplatňování nabytých vědomostí a znalostí v praktickém životě. Zajímavou motivací chce škola vést žáky k lepšímu porozumění , zapojení co nejvíce smyslů a pochopení a řešení daných problémů – diskutovat, nebát se komunikovat, vyslovovat závěry, obhajovat své názory, vést je k samostatnosti, odpovědnosti, spolupráci, podnikavosti, vynalézavosti, zodpovědnosti a pozitivnímu sebehodnocení.

Pozitivním hodnocením škola vede žáky k překonávání drobných chyb a neúspěchů. Neustálým povzbuzováním je směřuje k lepšímu pochopení a zvládnutí úkolů.

Škola nepředkládá žákům zpravidla hotové výsledky a poznatky k osvojení, ale vede je k tomu, aby vše nové, pokud to lze, získávali na základě činností, pozorování, pokusů - na základě objevování. Nezaměstnává jednostranně rozum a paměť žáků, ale působí také na jejich city a vůli. Škola se snaží rozvíjet schopnosti žáků a seznamovat je s pracovními metodami a postupy. Tyto metody a postupy si žáci osvojují tak, aby je uměli uplatnit v životě a mohli se sami dál vzdělávat.

Učivo se procvičuje na konkrétních příkladech a situacích, které přináší každodenní život kolem nás, a tak má pro žáky osobní smysl, a zároveň se zaměřuje na zvládnutí podstatných jevů. Činnosti s konkrétními věcmi a pokusy učí žáky vnímat učení jako činnost důležitou pro vlastní život i existenci okolního světa. V průběhu vzdělávacího procesu je žák veden k sebekontrolě, sebehodnocení a samostatnému rozhodování. Učí se pracovat sám i spolupracovat v týmu.

Pracovní postup k dosažení určitého učebního cíle se řídí nejen povahou probíraného učiva, ale též charakterem vývojového období žáka.

Úloha učitele spočívá v tom, aby žáky vedl, povzbuzoval, aby jim dával dostatek příležitostí k vzájemnému kladení otázek, aby pozitivně podpořil zvědavost žáků. Otázky kladené žáky ke kterémukoli partiím učiva provokují myšlení žáků, vedou je k hledání vysvětlení, výrazně napomáhají k učení.

Při probírání nové látky je nejdůležitější vytvořit si prostřednictvím činností představu o jevech, kterým chceme učit, a naučit tyto jevy vnímat. Průběžně musíme žáky nechat o pozorovaných jevech hovořit, a tím se u nich postupně vytváří jejich věku přiměřený odborný slovník.

Důležitou rolí učení je individualizace, tzn. dát každému žákovi možnost, aby daný úkol nebo problém řešil vlastním způsobem na základě svých zkušeností a dovedností. Tato metoda napomůže učiteli poznat do jaké míry žáci zvládli učivo, zvláště když učitel dovede využívat individualizaci

pro zpětnou vazbu. Tato metoda vede také k tomu, že si žáci uvědomí, co se vlastně učí a co z toho už umí.

Získané vědomosti a dovednosti se žáci učí uplatňovat ve všech učebních předmětech (mezipředmětové vztahy). Učitel žákům předkládá učivo vycházející z učiva předešlého (okruhy jsou poslopně řazeny), vytváří pozitivní atmosféru a vhodné klima. Učitel je usměřovatelem a organizátorem práce žáků, stává se pro žáky partnerem a poradcem, pomocníkem na cestě k objevování a je jejich oporou.

Střídáním vhodných metod práce (individuální, skupinová práce, činnostní učení, tematická výuka apod.). Učitel klade velký důraz na motivaci žáků, vede je k lepšímu pochopení a dobrému zvládnutí učiva.

Výuka prvotního čtení je založena na genetické metodě. Významnou metodou používanou ve škole je metoda Čtením a psaním ke kritickému myšlení. Matematika se ve škole vyučuje dle metody prof. Zdeňka Hejného. Součástí hudební výchovy je výuka hry na flétnu.

Součástí vzdělávacího procesu jsou kurzy předplaveckého výcviku v 1. třídě, základního plaveckého výcviku ve 2.a3.třídě a lyžařský výcvik ve všech ročnících. Příležitostně škola pořádá kurz bruslení, in- line bruslení, cyklistiky a turistiky.

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Vzdělávací program ZŠ Huslenky, okres Vsetín se v plném rozsahu ztotožňuje s cíli základního vzdělávání a kompetencemi uváděnými v RVP ZV:

1. Osvojit si strategii učení a být motivován pro celoživotní učení.
2. Tvořivě myslet, logicky uvažovat a řešit problémy.
3. Všeestranně a účinně komunikovat
4. Spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
5. Projevovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost.
6. Projevovat pozitivní city v chování a v prožívání životních situací; vnímat a citové vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě.
7. Aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví.
8. Žít společně s ostatními, být tolerantní a ohleduplný k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám.
9. Poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	Co to znamená na naší škole
1.	
KOMPETENCE K UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací v učebnicích, encyklopediích, na internetu a atd. a zpracovat je. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch. Žáky vedeme k samostatnému organizování některých činností, akcí ve vyučování. Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, podněcujeme jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Zadááváme žákům zajímavé domácí úkoly.
2.	
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy (Scio, matematický Klokán ap.). Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu. Žáci prezentují své názory myšlenkami a nápady různými způsoby. Podle svých schopností a dovedností se žáci zapojují do soutěží. Starší žáci připravují různé aktivity pro mladší spolužáky (divadlo, soutěže, akce ve ŠK). Žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.
3.	

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci	Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu (ústně, písemně, telefonicky, e-mailem,...). Učíme žáky vyjádřit, obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Ke komunikaci a informovanosti ve škole využíváme nástěnky. Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami. Žáci 5. ročníku pomáhají při organizaci zápisu budoucích prvňáčků. Žáci se podílejí na organizaci Dne matek, Živého Betlému, Slavnosti čtení, Besedy s důchodci a dalších akcí. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme žáky ke spolupráci při vyučování.
4.	
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých	Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení ve spojených hodinách i mimo ně. Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech (při Tv, na školních akcích apod.). Usilujeme o to, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.
5.	
KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti	Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách. V naší škole jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní). Je kladen důraz na Environmentální výchovu, ekologicky myslící jedinec. Žáky vedeme k třídění odpadů. Žáky vedeme k ochraně přírody - čištění studánek, potoka a jeho okolí. Při exkurzích, školních výletech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.
6.	
KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci	Žáky vedeme k vytváření pozitivního vztahu k práci. Žáci pracují s jednoduchými pracovními pomůckami a tvoří výrobky. Žáci se seznamují s jednoduchými pracovními postupy. Žáky veden k bezpečné práci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze a besedy o povoláních. Pestrou nabídkou zájmových útvarů ve školním klubu podněcujeme u žáků zájem o další orientaci.

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Škola je otevřená žákům se zdravotním postižením, se zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním. Žáci s poruchami chování a učení patří do skupiny se zdravotním postižením nebo do skupiny se zdravotním znevýhodněním.

Školní vzdělávací program u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami naplňujeme formou individuální integrace pomocí těchto bodů:

- vyhledáváme žáky se zvláštními vzdělávacími potřebami a trvale je sledujeme
- úzce spolupracujeme s pedagogicko-psychologickou poradnou, se střediskem výchovné péče, speciálně pedagogickým centrem
- vytváříme individuální vzdělávací program podle doporučení PPP, SVP, SPC
- úzce spolupracujeme s rodiči
- snažíme se nabízet pozitivní a vstřícné školní prostředí
- u žáků uplatňujeme individuální přístup, používáme speciálně pedagogické metody výuky a individuální hodnocení, respektujeme
- individuální tempo, posilujeme motivaci, uplatňujeme vhodné formy komunikace
- používáme kompenzační a reedukační didaktické pomůcky, výukové programy
- pedagogové úzce spolupracují s dyslektickým asistentem a výchovným poradcem
- žákům se poskytuje individuální přístup a práci jak v hodině tak i mimo vyučování
- žáci 1x týdně navštěvují dyslektický kroužek, kde pod vedením dyslektického asistenta probíhá jejich reedukace.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Tito žáci pocházejí z prostředí sociálně nebo kulturně a jazykově odlišného od prostředí majoritní populace. Mohou se setkávat s různými obtížemi pro svou jazykovou odlišnost nebo jsou ovlivněni svými rodinami a jejich kulturními vzorci. Žáci z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním a ekonomickým prostředím jsou častěji ohroženi sociálně patologickými jevy. Je proto nutné těmto žákům věnovat specifickou individuální péči. Učitelé volí vhodné přístupy a snaží se ve třídách vytvářet příznivé klima. Používají odpovídající metody a formy práce, aby mohli také tito žáci uplatnit své zájmy a zkušenosti.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení problematiky výchovy a vzdělávání nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování předmětů, neboť tito žáci mají své specifické vzdělávací potřeby, na které je potřeba reagovat. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte.

V rámci vyučování jsou zajištěny doplňkové činnosti podle nadání žáka :

matematické nadání – řeší složitější úkoly, rébusy, hlavolamy, problémové úlohy, řeší matematické soutěže

hudební nadání – během hodiny doprovází na hudební nástroj, předzpívává píseň, vystupují na besídkách a akcích pořádané školou, apod.

výtvarné nadání – vytváří náročnější práce, učí se náročnější techniky, reprezentují školu na různých soutěžích, pomáhají s výzdobou školy

pohybové nadání – jsou podporováni v pohybových aktivitách, ve kterých projevuje žák největší zájem a talent, jsou zapojováni do sportovních soutěží v rámci školy i mimo ni

3.4. Průřezová témata

Průřezová témata jsou nedílnou součástí ŠVP. Reprezentují aktuální problémy současného světa. Pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Přispívají tak ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Průřezová témata jsou využita jako integrativní součást vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu nebo v podobě projektu. Jejich účinnost je zajištěna propojeností se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáku realizovaných ve škole i mimo školu. V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Průřezová témata v sobě zahrnují všechny klíčové kompetence a jejich realizace.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Výchova demokratického občana

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Multikulturní výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

Jejich podrobná charakteristika je uvedena v RVP. Dále je zde vyjádřen vztah ke vzdělávacím oblastem a přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka jak v oblasti vědomostí, dovedností a schopností, tak v oblasti postojů a hodnot. Obsah průřezových témat doporučený pro základní vzdělávání je rozpracován do tematických okruhů. Každý tematický okruh obsahuje nabídku témat (činností, námětů). viz. RVP

Osobností a sociální výchova (OSV)

Toto průřezová téma se prolíná všemi vzdělávacími oblastmi a je členěno do tří částí.

Realizace

Realizace je uskutečňována prakticky prostřednictvím vhodných her, modelových situací, diskuzí, rozhovorů, besed...

Tematické okruhy

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovednosti učení...)
- sebepoznávání a sebepojetí (poznání sebe a druhých – těla, psychiky, vztahů...)
- seberegulace a sebeorganizace (učení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování, osobní cíle...)
- psychohygiena (dovednosti pro předcházení stresu, zvládání stresových situací...)
- kreativita (tvořivost v mezilidských vztazích...)

Sociální rozvoj

- poznávání lidí
- mezilidské vztahy
- komunikace (verbální, neverbální)

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Hodnoty, postoje, praktická etika (povědomí o odpovědnosti, spolehlivosti, spravedlivosti, respektování, dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne...)

Osobnostní a sociální výchova

Název tematického okruhu OSV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Rozvoj schopností poznávání	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Sebepoznání a sebepojetí	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Seberegulace a sebeorganizace	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Psychohygiena	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Kreativita	VV, PČ	VV, PČ	VV, PČ	VV, PČ	VV, PČ
Poznávání lidí	PR	PR	PR	VL	VL, PŘ
Mezilidské vztahy	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Komunikace	ČJ, PRV	ČJ, PRV	ČJ, PRV	ČJ	ČJ
Kooperace a kompetice	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti			Vše	Vše	Vše
Hodnoty, postoje, praktická etika	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše

Jednotlivé tematické okruhy OSV prolínají všemi vyučovacími předměty (Vše - všechny předměty).

Výchova demokratického občana (VDO)

Má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti (orientovat se ve složitostech, problémech, konfliktech...).

Realizace

Využívá zkušeností prožitků žáků formou rozhovorů, diskuzí, navozováním situací...

Tematické okruhy

- občanská společnost a škola (žakovská samospráva...)
- občanská společnost a stát (práva, spravedlnost, Listina práv a svobod...).
- formy participace občanů v politickém životě (volby, obec jako jednotka samosprávy...).
- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (diktatura, principy demokracie, ústava, řešení konfliktů...).

Výchova demokratického občana					
Název tematického okruhu VDO	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Občanská společnost a škola	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Občan, občanská společnost a stát			PRV	VL	VL
Formy participace občanů v politickém životě			PRV	VL	VL
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VL	VL

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EvrGlo)

Podpora globálního myšlení a mezinárodního porozumění, poznávání života v Evropě a jinde.

Realizace

Využívá zkušeností a poznatků žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a v nejbližším okolí (rozhovory, diskuze, vyhledávání informací např. na internetu...).

Tematické okruhy

- Evropa a svět nás zajímá (život dětí v Evropě a jiných zemích, lidová slovesnost, zvyky, tradice, zážitky, zkušenosti...).
- objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, sousední země, životní styly...).
- jsme Evropané (kořeny, mezníky, historie, instituce, organizace...).

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech					
Název tematického okruhu VMEGS	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá			AJ, PRV	AJ, VL HV VV	AJ, VL HV VV
Objevujeme Evropu a svět				VL	VL
Jsmo Evropané				VL	VL

Multikulturní výchova (MKV)

Seznamuje s různými kulturami jejich tradicemi a hodnotami.

Realizace

Prolíná všemi vzdělávacími oblastmi formou diskuze, rozhovoru, navození praktických situací, shromažďováním informací z encyklopedií, internetu....

Tematické okruhy

- kulturní difference (zařazení člověka do společnosti, zvláštnosti různých etnik, sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě...).
- lidské vztahy (principy slušného chování, tolerance, empatie, solidarita, vztahy mezi kulturami...)
- etnický původ (rovnocennost etnik a jejich odlišnosti...)
- multikulturalita (význam užívání cizího jazyka v dorozumění)
- princip sociálního smíru a solidarity (otázka lidských práv, odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám a jejich soužití s nimi...).

Multikulturní výchova					
Název tematického okruhu MK	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní difference			ČJ (ČTENÍ)	ČJ (ČTENÍ) VL	ČJ (ČTENÍ)
Lidské vztahy	Vše	Vše	Vše	Vše	Vše
Etnický původ			ČJ (ČTENÍ)	ČJ (ČTENÍ) VL	ČJ (ČTENÍ)
Multikulturalita					AJ
Princip sociálního smíru a solidarity					VL

Environmentální výchova (EV)

Vztah člověka k životnímu prostředí.

Realizace

Prolíná všemi vzdělávacími oblastmi – rozhovory, besedy, vyhledávání informací, samostudium...)

Tematické okruhy

- ekosystémy (les, pole, moře, vodní zdroje, lidské sídlo – město – vesnice, kulturní krajina).
- základní podmínky života (voda, ovzduší, půda, ochrana, hospodaření s přírodními zdroji, ekosystémy...).
- lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství, doprava, průmysl, životní prostředí, odpady, ochrana přírody a kulturních památek a změny v krajině...).
- vztah člověka k prostředí (naše obec, životní styl, aktuální ekologické problémy, prostředí a zdraví, nerovnoměrnost života na zemi...).

Environmentální výchova					
Název tematického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Ekosystémy	PRV	PRV	PRV	ČJ(ČTENÍ) PŘ	ČJ(ČTENÍ) PŘ
Základní podmínky života	PRV	ČJ (+ČTENÍ) PRV	ČJ (+ČTENÍ) PRV	ČJ (+ ČTENÍ) PŘ	ČJ (+ČTENÍ) PŘ
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	PRV	PRV	PRV	PŘ	PŘ
Vztah člověka k prostředí	PRV	PRV	PRV	PŘ	PŘ

Mediální výchova (MV)

Nabízí poznat elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Učí se zpracovávat, vyhodnocovat a využívat podněty přicházející z okolí.

Realizace

Vyjádření vlastních postojů, přizpůsobení se týmové práci, prezentace a formulování svých názorů na veřejnosti (rozhovor, interview, moderování...).

Tematické okruhy receptivních činností

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zpravodajství, reklama, informativní a zábavné sdělení...).
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (typy sdělení, jejich funkce a jejich rozdíly, „faktický“ a „fiktivní“ obsah sdělení...).
- stavba mediálních sdělení (uspořádání a sestavování příspěvků podle daných kritérií)
- vnímání autora mediálních sdělení

fungování a vliv médií ve společnosti (faktory ovlivňující média, jejich financování a působení organizace a postavení médií, vliv médií na život a kulturu, role médií v politice...).

Mediální výchova					
Název tematického okruhu MV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				ČJ INT	ČJ INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				ČJ INT	ČJ INT
Stavba mediálních sdělení a reality				ČJ INT	ČJ INT
Stavba mediálních sdělení				ČJ INT	ČJ INT
Vnímání autora mediálních sdělení				ČJ INT	ČJ INT
Fungování a vliv médií ve společnosti				ČJ INT	ČJ INT
Tvorba mediálního sdělení				ČJ INT	ČJ INT
Práce v realizačním týmu				ČJ INT	ČJ INT

Tematické okruhy produktivních činností

- tvorba mediálního sdělení (např. v časopise, rozhlasu, televizi...).
- práce v realizačním týmu (práce v týmu, rozdělení úkolů a zodpovědnosti...).

Etická výchova

doplňující vzdělávací obor

Realizace

Je doplňujícím vzdělávacím oborem, který u žáků rozvíjí sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, Pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Etická výchova vede k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Tématické okruhy receptivních činností

Etické hodnoty

Sexuální zdraví

Rodinný život

Duchovní rozměr člověka

Ekonomické hodnoty

Ochrana přírody a životního prostředí

Hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

Tématické okruhy produktivní činnosti

- oslovování křestními jmény, pozdrav, poděkování, prosba, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, omluva, přiměřená gestikulace
- vytváření společenství třídy prostřednictvím jasných a splnitelných pravidel
- vytváření sebeúcty a úcty k druhým
- základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých v rodině, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijata jinými, zpracování neúspěchu
- zvládání prosociálního chování: pomoc v běžných situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky
- vyjádření citů v jednoduchých situacích
- využívání prvků tvořivosti při společném plnění úkolů
- reflektování situace druhých a adekvátní poskytnutí pomoci
- reflektování důležitosti prvků neverbální komunikace, eliminování hrubých výrazů z verbální komunikace, zvládání umění klást otázky
- uvědomění si svých silných stránek
- těšení se z radosti a úspěchu jiných, vyjadřování účasti na radosti i bolesti druhých, pozitivní hodnocení druhých v běžných podmínkách
- identifikování základních citů, vedení rozhovoru s druhými o jejich prožitcích na základě empatického vnímání přemýšlení nad konkrétní pomocí
- realizování tvořivosti v mezilidských vztazích jednoduchými skutky
- iniciativní vstupování do vztahů s vrstevníky, rozlišování nabídek k aktivitě, asertivní reakce

Etická výchova

Název tematického okruhu EV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Mezilidské vztahy a komunikace	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Pozitivní hodnocení druhých	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společenského rozhodnutí.	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Komunikace citů.	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Interpersonální a sociální empatie.	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Reálné a zobrazené vzory.	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE
Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE	VŠE

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Učební plán pro 1. – 5. ročník základního vzdělávání

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	ročník					Minimální časová dotace	Disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk a literatura	8	8+1	7	6+1	6+1	35	+3
	Anglický jazyk	+1	+1	3+1	3+1	3+1	9	+5
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20	+4
Informační a komunikační technologie	Informatika	-	-	-	1		1	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2+1	-	-	6	+1
	Přírodověda	-	-	-	1	2	3	
	Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	3	+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1	5	
Týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		19+1	19+3	21+3	23+3	22+4	104	+14
Celkový týdenní počet hodin – maximum týdně		20	22	24	26	26	118	

4.2. Poznámky k učebnímu plánu

V učebním plánu ŠVP jsou dodrženy podmínky:

- je dodržena povinná časová dotace na prvním stupni (118 hodin)
- není překročena maximální týdenní hodinová dotace stanovená pro jednotlivé ročníky základního vzdělávání školským zákonem (1. a 2. ročník 22 hodin, 3. až 5. ročník 26 hodin)
- Obsahová náplň vzdělávacích oborů je přizpůsobena profilaci školy, regionálním zvláštnostem a schopnostem žáku.

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací.

Disponibilní časová dotace je využita k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec závazného minima (viz. Učební plán).

4.3. Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

Český jazyk a literatura

- vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků
- vzdělávací obsah má komplexní charakter a je členěn do složek:
 - komunikační a slohovou výchova
 - jazyková výchova
 - čtení a literární výchova
 - psaní

Anglický jazyk

- vyučovací předmět je zařazen povinně od 1. ročníku

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve vyučovacím předmětu Matematika
- vyučovací předmět je povinně zařazen do všech ročníků

Informační a komunikační technologie

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie je realizován v 4. ročníku

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět se realizuje v 1. – 3. ročníku ve vyučovacím předmětu Prvouka a ve 4. – 5. ročníku ve vyučovacích předmětech Přírodověda a Vlastivěda
- součástí obsahu vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je Dopravní výchova, Výchova ke zdraví – zdravému životnímu stylu, projekt Zdravé zuby, Prevence úrazů a první pomoc, Ochrana člověka za mimořádných událostí, Prevence násilí a šikanování, Prevence sociálně patologických jevů

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Umění a kultura se realizuje v samostatných vyučovacích předmětech Hudební výchova a Výtvarná výchova, které jsou zařazeny ve všech ročnících

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a zdraví se realizuje vyučovacím předmětem Tělesná výchova je zařazena do všech ročníků
- výchova ke zdraví je realizována zejména v vyučovacích předmětech Tělesné výchovy, Prvouce a Přírodovědě

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce se realizuje vyučovacím předmětem Praktické činnosti je zařazen do všech ročníků

Plavecký výcvik

- je realizován po 20 hodinách ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova
- je zařazen do 1., 2., 3. ročníku

4.4. Doplněk vzdělávací činnosti

Nepovinné předměty

- výuka náboženství

Školní družina

- provozní doba je upravena zejména podle dojíždějících žáků a potřeb rodičů
- je důležitým výchovným partnerem rodiny a školy
- pomáhá plnit vzdělávací cíle a rozvíjet specifické nadání žáků
- má důležitou úlohu v prevenci negativních sociálních jevů
- realizuje výchovně vzdělávací činnosti zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností
- umožňuje žákům přípravu na vyučování
- velká pozornost je věnována pobytu žáků venku
- její činnost se řídí Vnitřním řádem školní družiny

Kroužky

- jejich nabídka je přizpůsobena zájmu žáků
 - počítačový kroužek
 - sportovní hry
 - výtvarný kroužek
 - ruční práce
 - angličtina
 - dramatický kroužek
 - přírodovědný
 - hasičský
 - rybářský
 - dyslektický kroužek

5. UČEBNÍ OSNOVY

Obsah vzdělávacích oblastí, které vymezuje rámcový vzdělávací program, je realizován prostřednictvím jednotlivých předmětů:

- předměty povinné pro všechny žáky (např. ČJ, M),
- předměty nepovinné - Náboženství (tvoří je nabídka nad povinný standard, žáci si je zvolit mohou, ale nemusí).

Charakteristika vzdělávací oblasti a cílové zaměření vzdělávací oblasti viz. RVP ZV.

Cílová a obsahová specifikace jednotlivých vyučovacích předmětů

Vzdělávací program Hravá a tvořivá škola realizuje požadavky na základní vzdělávání prostřednictvím formulovaných vzdělávacích oblastí a vytváří pro školní praxi dílčí celky – **vyučovací předměty**

Vzdělávací oblast:	Předmět:
1. Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura
	Anglický jazyk
2. Matematika a její aplikace	Matematiky
4. Člověk a jeho svět	Prvouka (1. – 3. ročník)
	Přírodověda (4. – 5. ročník)
	Vlastivěda (4. – 5. ročník)
5. Umění a kultura	Hudební výchova
	Výtvarná výchova
6. Člověk a zdraví	Tělesná výchova
	- výchova ke zdraví (není samostatným předmětem)
7. Člověk a svět práce	Praktické činnosti

Školní vzdělávací program je rozdělen na 2 vzdělávací období:

1. vzdělávací období 1. – 3. ročník

2. vzdělávací období 4. – 5. ročník

Každé vzdělávací období má své specifické cíle a stanovené výstupy, které jsou pro 1. období orientační (nezávazné) a pro 2. období závazné.

Hlavní cíle 1. vzdělávací období

Cílem prvního období základního vzdělávání je naučit žáky: základům čtení, psaní, počítání a anglického jazyku. Vyučování využívá všech metod a forem práce (herních činností, aj.).

Při vytváření dovedností a návyků v 1.- 3. ročníku se požaduje, aby žáci chápali účel a smysl každé své činnosti, aby o činnostech hovořili a měli pro ně dostatečný časový prostor. V souladu s charakterem myšlení žáků je těžiště vyučování v přímém poznávání skutečností kolem nás.

K výuce v tomto období patří i vyučovací předměty s výchovným zaměřením, tj. hudební, výtvarná, tělesná výchova a pracovní činnosti. V programu jsou uplatňovány též: dramatická výchova, výchova ke zdraví a informační a komunikační technologie, ale netvoří samostatné předměty.

Charakteristické pro toto období je prolínání učiva mezi všemi vyučovacími předměty.

Hlavní cíle 2. vzdělávací období

Vědomosti získané v 1. vzdělávacího období je nutno procvičovat a dále prohlubovat a plynule navazovat ve 2. vzdělávacím období.

Ve 2. období uplatňujeme ve větší míře aktivní zapojování žáků do výuky, sebekontrolu a sebehodnocení žáků. Žáky vedeme k objevování souvislostí mezi látkou naučenou a látkou aktuálně probíranou. Důraz klademe na propojování učební látky jednotlivých vyučovacích předmětů mezi sebou a na zautomatizování základních vědomostí a dovedností, především v matematice a českém jazyce. Žáky učíme nedostatky nejen odhalovat, ale ukazujeme jim, jak lze zjištěné nedostatky postupně odstraňovat. Učíme je pracovat s chybou. Žákům dáváme prostor k samostatným úvahám a dodáváme důvěru k dosažení dobrých výsledků.

Cílem tohoto období základního vzdělávání je připravit žáky k snadnému přechodu na 2. stupeň.

5.1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech – Český jazyk a literatura, Anglický jazyk.

Všechny tyto vyučovací předměty mají společné hlavní cíle - vybavit žáky dovednostmi, vytvořit jim nástroje vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání. Jazykové vzdělávání pojmáme jako cestu k rozvoji přesného a logického myšlení. Jazyk chápeme především jako prostředek pro sdělování myšlenek

a pocitů. Je bezprostředně spojen s myšlením, je jedním z prostředků myšlení. Z tohoto pohledu k jazyku přistupujeme během vyučování. Chápeme jej v rovině kulturní, sociální a psychické.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty (jsou zároveň vzdělávacími obory):

Český jazyk a literatura

Anglický jazyk

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Z tematického okruhu Osobnostní rozvoj část Rozvoj schopnosti poznávání (dovednosti pro učení a studium), z tematického okruhu Sociální rozvoj části Komunikace a Kooperace, z tematického okruhu Morální rozvoj část Hodnoty, postoje, praktická etika (schopnosti vyjádřit vlastní postoj).

Výchova demokratického občana

Tematické okruhy Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tematický okruh Evropa a svět nás zajímá (rodinné příběhy, lidová slovesnost a zvyky a tradice národů Evropy).

Multikulturní výchova

Tematický okruh Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, naslouchání druhým, komunikace s příslušníky jiných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem).

Mediální výchova

Tematické okruhy Kritické myšlení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálního sdělení.

5.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** je vyučován ve všech ročnících.

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu **Český jazyk a literatura** je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů, poznání
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Organizační a obsahové vymezení předmětu

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách. Během hodiny učitel a žáci využívají všech dostupných vyučovacích pomůcek, včetně výukových programů v učebnách informatiky. Metody a formy práce jsou voleny podle charakteru učiva a vzdělávacích cílů. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky. Žáci pracují samostatně, jsou vedeni také ke skupinové či kolektivní práci. V průběhu vzdělávacího procesu se účastní nejrozličnějších projektů, olympiád, recitačních soutěží apod. Také jsou vedeni k návštěvám místních knihoven a kulturních představení.

Obsah vzdělávacího oboru český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: **Jazyková výchova, Komunikační a slohová výchova, Literární výchova** – viz tabulky.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. ročník - 8 hodin týdně
2. ročník - 9 hodin týdně
3. ročník - 7 hodin týdně
4. ročník - 7 hodin týdně
5. ročník - 7 hodin týdně

Průřezová témata

V tomto předmětu jsou realizována témata :

- **Osobnostní a sociální výchova** (*Komunikace*)
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (*Evropa a svět nás zajímá*)
- **Multikulturní výchova** (*Multikulturalita*)

- **Mediální výchova** (*Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Tvorba mediálních sdělení*)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému učení a ukládání informací
- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vedeme žáky k používání osvojených jazykových a komunikačních dovedností i v jiných oblastech
- vedeme žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- při práci s textem učíme žáky odlišovat podstatné od nepodstatného

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.
- nabádáme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů
- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků
- vedeme žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků
- vedeme žáky ke kultivovanému projevu – mluvenému i psanému.

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s naším slovesným dědictvím a vysvětlujeme jim jeho význam
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- učíme žáky hodnotit práci svou i práci ostatních

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru.
- učíme žáky využívat jazykové poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů

1. období (1.- 3. ročník)

Charakteristika výuky

Výchovné a vzdělávací strategie výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou
- čtením a literární výchovou
- psaním
- jazykovou výchovou

Komunikace v českém jazyce se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím dramatické výchovy. V komunikační výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), mluvit a rozhodovat se na základě vnímaných pokynů a přečteného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, učí se rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni.

Komunikační dovednosti žáků jsou vytvářeny ve všech vyučovacích předmětech. Slovní zásoba je rozšiřována zejména využitím učiva prvouky, četby a vlastních zážitků. V tomto období je kladen důraz zejména na ústní vyjadřování žáků.

Pro rozvoj vyjadřovacích schopností v prvním vzdělávacím období využíváme:

- vyprávění (o obrázku, vlastních zážitcích, přečteném textu, podle obrázkové osnovy)
- rozhovory žáků k určitému tématu
- formulace otázek a odpovědí k danému tématu
- možnosti svobodného výběru způsobu vyjádření myšlenek (v čítankách 2. a 3. ročníku jsou připraveny náměty, které žáky vždy zaujmou), využívá se mezipředmětových vztahů
- jednoduchých popisů z písanek, hlavně z prvoučného učiva, k psaní podobných textů
- možnost zpracovávat „první knihy“ např.: o květinách, o ptácích aj. v co nejjednodušší podobě, volně doplněné ilustracemi, výstřižky apod., využíváme i dětských knih a encyklopedií

Komunikační, slohová a literární výchova tedy obsahuje činnosti:

- receptivní, tj. čtení a naslouchání
- produktivní (tvořivé činnosti), tj. mluvený a písemný projev žáka

Výuka čtení

Při výuce čtení v tomto období se snažíme naučit všechny žáky, i průměrně nadané, číst přiměřeně náročné, umělecké i naučné texty jasně, zřetelně a s porozuměním. Při čtení textů se obohacuje

slovní zásoba žáků a rozvíjí se i jejich ústní vyjadřování. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení s rozvojem vyjadřování, se vzděláváním v různých oborech i s výchovou žáků. Čtení se využívá v prvé řadě při poznávání přírody i života lidí a světa. Při prožívání literárních ukázek a čtení prvních knížek poznávají žáci život dětí i dospělých, učí se chápat a hodnotit jejich životní příběhy, činy, charaktery a lidské vztahy. Tím rozšiřují svoji životní zkušenost, obohacují svůj citový život. Dobrá četba zušlechťuje city, ovlivňuje duševní život žáků a povzbuzuje jejich vůli.

Žáci se při vyučování čtení učí esteticky prožívat a chápat přiměřené texty, později je výrazně číst, předčítat, přednášet, vyprávět, někdy i ilustrovat, něco podle popisu vyrobit, jindy text dramatizovat. Při čtení, poslechu a recitaci se zjemňuje smyslové vnímání žáků, např. sluch pro zvukovou stránku jazyka, bystří se pozorování, rozvíjí se představivost a fantazie, cvičí se paměť žáků, rozvíjí se pojmové i obrazné myšlení, ústní vyjadřování.

V čítankách je věnována dostatečná pozornost volbě příjemných textů, délkou i obsahem přiměřených mladšímu školnímu věku. Také mezipředmětovým vztahům a volbě témat pro samostatnou práci žáků je zde věnována pozornost.

Literární výchova

V literární výchově seznamujeme žáky s literární tvorbou vhodnou pro mladší školní věk včetně ilustrací.

Psaní

Při výuce psaní v tomto období získají žáci správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Píší slova a texty vhodného a žákům přiměřeného obsahu, který vyjadřuje zkušenosti žáků nebo poznatky získané v jiných vyučovacích předmětech. Písanky připravené pro toto období se zaměřují na psaní s porozuměním.

Jazyková výchova

V jazykové výchově v 1. období základního vzdělávání se žáci učí prostě a jasně vyjadřovat spisovným jazykem, s využitím slovní zásoby odpovídající jejich věku a zároveň poznávají elementární základy mluvnické stavby jazyka a osvojují si základní pravopisné jevy. Dbá se na rozvoj jejich slovní zásoby a postupně se vytváří návyky správné spisovné výslovnosti.

Jazykové vyučování má velký význam pro rozvoj myšlení žáků, neboť se při něm učí jazykové a pravopisné jevy pozorovat, srovnávat, třídit i zobecňovat. Nejprve se seznamují s konkrétními jazykovými jevy, pozorují je, hovoří o nich. Tak dochází k mnoha elementárním zobecněním a procvičování poznanych jazykových a pravopisných jevů. Pozornost je věnována výcviku v pravopise lexikálním.

Ústní i písemné vyjadřování se při výuce rozvíjí pokud možno v souvislosti s poznáváním skutečností, které žáci obklopují. Žáci zpočátku při samostatném vyjadřování reagují na otázky a pokyny učitele, později vytvářejí krátké souvislé projevy na témata blízká jejich zájmům a zkušenostem.

V hodinách českého jazyka tohoto období nejsou ostré hranice mezi učivem mluvnice, slohového výcviku, literární výchovy a psaní. Je potřeba si uvědomovat vzájemnou prostupnost a propojenost těchto složek českého jazyka. Je-li k tomu vhodná příležitost, lze složky českého jazyka zpestřit dramatickou výchovou.

Dramatická výchova

Dramatická výchova rozvíjí tvořivost žáků a přispívá k obohacení jejich slovní zásoby. S její pomocí učíme žáky volně, beze strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce. Pomocí dramatické výchovy se žáci učí slušnosti, vzájemnému respektování i tvořivému řešení praktických situací. Přitom se učí též cítit s druhými, vzájemně si pomáhat. Uplatňujeme tak snadno ve výuce prvky etické výchovy.

Pomocí dramatické výchovy v 1. období základního vzdělávání:

- rozvíjíme u žáků jejich tvořivost
- učíme je volně bez strachu, svými slovy vyjadřovat myšlenky a názory nejen v českém jazyce a literatuře, ale i v dalších vyučovacích předmětech
- rozvíjíme a obohacujeme slovní zásobu žáků
- učíme žáky tvořivě řešit praktické problémy
- vedeme žáky k slušnosti a respektování spolužáků, rodičů i ostatních dospělých v jejich okolí
- žáci mohou prožívat různé situace, naučit se cítit s druhými a pomáhat si navzájem

S vyučováním českého jazyka v 1.-3. ročníku jsou bezprostředně spojeny počátky prvoučného vyučování. Zkušenosti žáků získané pozorováním okolní přírody a života lidí se prohlubují čtením uměleckých textů. Myšlení a řeč žáků se přitom rozvíjí v souladu s rozvojem fantazie, citů, vůle a smyslu pro krásu.

Obsah učiva - 1. vzdělávací období - Český jazyk a literatura

1. ročník

Genetickou metodou

První etapa nácviku – seznámení s velkou tiskací abecedou

- rozvíjení řeči s využitím žákovských zkušeností
- přípravná zraková a sluchová cvičení
- poslech čtených a vyprávěných pohádek
- dramatizace jednoduchých pohádek, zvláště takových, ve kterých se některý motiv opakuje
- memorování říkanek a básniček z paměti, využití znalostí žáků z předškolního věku
- krátká vypravování žáků podle jejich zážitků a pozorování
- odpovědi na otázky
- náprava vadné výslovnosti nápodobou
- sluchová analýza a syntéza slov
- poznávání čtení velkých písmen: A, E, I, Y, O, U, T, P
- začátky čtení v tomto období úzce souvisí s výukou psaní

Druhá etapa nácviku – čtení slov a vět velkou tiskací abecedou

- pokračujeme v rozvíjení vyjadřování žáků
- seznamujeme žáky s lidovými pohádkami, rozpočítadly, říkankami, hádankami, vybrané se učí z paměti, vyprávějí i dramatizují
- předčítáme příběhy ze života žáků, z přírody, o zvířatech, propojujeme je s výukou prvouky a výtvarné i hudební výchovy
- cvičíme schopnost naslouchat a něco si z příběhu zapamatovat, zapamatované vyjádřit mluveným, výtvarným nebo i pohybovým projevem
- necháme též žáky vyjadřovat své individuální pocity z četby
- pozornost věnujeme srozumitelnosti řeči žáků, nenásilně podporujeme správnou výslovnost
- učíme žáky základní pravidla, která by měli respektovat při rozhovoru
 - činnosti s písmeny – skládání, modelování písmen
 - čtení a psaní vět (pouze velkým tiskacím písmem)
 - postupné poznávání dalších hlásek a písmen
 - čtení krátkých celků, přiměřených věku
 - čtení s porozuměním v průběhu roku podporujeme tvořením vět s danými slovy, kresbou k některým slovům a větám, odpověďmi na otázky k obsahu jednoduché věty, plněním krátkých a jasných napsaných pokynů
 - řazení ilustrací podle dějové posloupnosti
 - diktát, autodiktát slov, vět
- z hlediska potřeb čtení rozlišujeme věty, slova, hlásky (písmena)

Třetí etapa – přechod ke čtení malými tiskacími písmeny

- díky transferu žáci bezpečně poznávají např. **v, o, c, č, s, š, z, ž**, ale také **i, j, p, k** a jiné

- hláskování – sklad a rozklad delších, obtížnějších slov
- děti čtou podle svého tempa, nespěcháme, ani nevyvíjíme tlak na vyšší výkon.
- respektujeme různé dispozice dětí ke čtení
- zdatnější čtenáři využívají k samostatnému hlasitému čtení knihy z třídní knihovničky
- využívání metod kritického myšlení
- v psaní přechod od uvolňovacích cviků k psaní psacích písmen a číslic
- zařazování dechových a artikulačních cvičení
- využívání prvků tvořivé dramatiky
- rozvíjení sluchové a zrakové percepce
- rozvíjení čtenářské dovednosti
- rozbor textu, kontrola porozumění textu
- diktát, autodiktát slov, vět psacím písmem

Psaní

- genetická metoda nácviu čtení v tomto období úzce souvisí s výukou psaní. Abychom nenarušili tradiční dvojici čtení – psaní, využíváme od prvních hodin hůlkové abecedy.
- uvolňovací cviky
- základní návyky při psaní
- příprava k psaní písmen – psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky)
- počátkem třetí etapy přechod k nácviu a psaní psacích písmen
- cvičíme opis, přepis, diktát

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
----------------------------------	--	-------	---

Český jazyk – komunikační a slohová výchova - 1. ročník

-plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti -porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti -respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru -pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost -v krátkých projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči -na základě vlastního zážitku tvoří krátký mluvený projev -zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním -píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní	-provádí sklad a rozklad slov -čte velká písmena -snaží se o čtení slov a vět -reaguje na otázky -na základě ústního nebo písemného zadání plní jednoduchý úkol -učí se základním pravidlům zdvořilého vystupování(pozdravit, požádat o věc, poděkovat) -snaží se v případě potřeby omluvit -jednoduše poblahopřeje k narozeninám -nápodobou procvičuje správnou výslovnost hlásek a hláskových skupin -na upozornění opravuje svou nesprávnou výslovnost -hovoří přiměřeně rychle -učí se technice dýchání -učí se odpovídat celou větou -pokouší se tvořit otázky -seznamuje se se základními	čtení – praktické (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) naslouchání –věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost),vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry:pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu) písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem)	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy
---	--	---	---

písemný projev -seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	hygienickými návyky při psaní (sezení, držení psacího náčiní, sklon sešitu, hygiena zraku, přítlak) -provádí uvolňovací cviky -seznamuje se s orientací v liniatuře -píše písmena, slabiky, slova a věty - píše opis, přepis a diktát -učí se psát čitelně, úhledně, , přiměřeně rychle -poznává základní interpunkci -vyhledává a přiřazuje k vyprávění správný obrázek		
--	---	--	--

Český jazyk – jazyková výchova - 1. ročník

-zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním -píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev -seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh -rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky -odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a	-seznamuje se se základními hygienickými návyky při psaní (sezení, držení psacího náčiní, sklon sešitu, hygiena zraku, přítlak) -provádí uvolňovací cviky -seznamuje se s orientací v liniatuře -píše písmena, slabiky, slova a věty - píše opis, přepis a diktát -učí se psát čitelně, úhledně, , přiměřeně rychle -poznává základní interpunkci -vyhledává a přiřazuje k vyprávění správný obrázek -procvičuje analýzu a syntézu hlásek a hláskových skupin -procvičuje fonemický sluch	písemný projev – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	
--	--	---	--

měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	-rozlišuje větu, slovo z hlediska potřeb čtení a psaní -poznává písmena velká, malá, tištěná, psaná -rozlišuje délku samohlásek -rozvíjí znělost hlasu, zřetelnou artikulaci hlásek a hláskových skupin -seznamuje se s pojmy článek, nadpis, řádek -píše s upozorněním velké písmeno na začátku věty a u obvyklých vlastních jmen -píše slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě -píše i/y, u/ů/ů		
Český jazyk – literární výchova - 1. ročník			
-čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku -vyjadřuje své pocity z přečteného textu -rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění -pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	-recituje kratší báseň -čte jednoduché texty vázaným slabikováním -vybavuje si rozpočítadlo, říkadlo -řekne, co rád poslouchá -vyslechne pohádku, báseň -rozhoduje, co se mu líbí a co ne -vyjadřuje vlastními slovy své pocity z přečteného textu -učí se orientovat v textu seznamuje se s dětským časopisem	hlasité čtení správné, plynulé s porozuměním a přiměřeně rychlé zážitkové čtení a naslouchání základní literární pojmy - rozpočítadlo, hádanky, říkanka, báseň, pohádka, kniha, čtenář, spisovatel tvořivé činnosti s literárním textem -přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	

	-rozlišuje pojmy čtenář, kniha, spisovatel -všímá si ilustrací -přirazuje obrázek k textu -ilustruje slyšený nebo přečtený text -dramatizuje krátký vhodný text -tvoří jednoduché hádanky		
--	--	--	--

2. ročník

Dokončení prvopočátečního čtení:

- postupný přechod k správnému plynulému čtení slov, jednoduchých vět a krátkých textů
- důraz na porozumění čtenému, odpovědi na otázky
- dodržování pomlky po tečce, přirozená intonace
- správné čtení předložek se slovem
- vyhledávání slov, určitých myšlenek apod. v přečteném textu

Rozvoj čtenářských schopností:

- správné a plynulé čtení krátkých i delších vět, nácvik správného dýchání při čtení
- čtení textů délkou i obsahem přístupným věku žáků
- při opakovaném čtení dbát na intonaci
- objasňování významu slov, čtení s porozuměním
- využívání metod kritického myšlení
- vyhledávání slov vyjadřujících určitý vztah nebo myšlenku
- vyprávění obsahu krátkého přečteného textu přiměřené obtížnosti
- vyjadřování obsahu textu obrázky a jejich řazení za sebou (obrázková osnova)
- přednes krátkých básní s jasným obsahem, které se žáci učí nazpaměť
- plnění úkolů z čítanky, motivace žáků, práce podle rozhodnutí žáka – individualizace,
- rozvíjení ústního, písemného i výtvarného vyjadřování žáků
- vyprávění podle obrázků
- vyprávění o osobním pozorování a příhodách ze života
- spojení čtení se psaním a prvoukou, rozvoj komunikačních dovedností
- čtení přístupných dětských knih, vyprávění jejich obsahu, ilustrace ke knížce

Psaní:

- procvičování tvarů písmen
- psaní slabik, slov a jednoduchých vět
- důraz na psaní s porozuměním
- první krátké písemné vyjadřování žákovských pozorování a zkušeností
- spojování výrazů podle významu, zápis a sebekontrola
- využívání dovednosti psát při různých jednoduchých zápisech

Jazyková výchova a základní pravopisné jevy:

- vyjádření myšlenky
- seznámení s abecedou (práce s ní s oporou o napsanou abecedu)
- odpověď celou větou na otázky, druhy vět
- tvoření vět s danými slovy a k dané situaci
- pravopis věty (velké začáteční písmeno, interpunkční znaménka na konci věty)
- slovo, slabika, hláska, písmeno, slovní význam
- samohlásky, souhlásky, dvojhlásky
- výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek
- psaní a výslovnost slabik tvrdých
- psaní a výslovnost měkkých slabik
- psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé)
- psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě

- příprava na poznávání podstatných jmen a dějových sloves, zjišťování, která slova v souvislém textu označují osoby, zvířata nebo věci a která slova vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají;
- čtení a psaní předložek
- vlastní jména osob
- věta jednoduchá, souvětí

Témata pro rozvoj ústního a písemného vyjadřování žáků vybíráme hlavně z jejich života, z přírody, můžeme volit i témata o práci a hrách. Žáci mohou vypravovat své příběhy podle obrázků, podle společně sestavené osnovy i podle své fantazie.

Rozvoj vyjadřovacích schopností prolíná celou výukou českého jazyka. V 2. ročníku klademe důraz hlavně na ústní vyjadřování žáků. Dáváme jim dostatek prostoru, aby mohli své názory prezentovat před spolužáky, aby mohli navzájem o určitých jevech diskutovat a zdůvodňovat je. Důležitá jsou mluvní cvičení, která se dají do výuky českého jazyka zařazovat často. Žáci při nich projevují, jak rozumí mluvnickým jevům i jak rozumí čtenému textu.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Český jazyk – komunikační a slohová výchova - 2. ročník			
-plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	-čte plynule věty po slovech a slovních taktach -čte přiměřeně rychle hlasitým i tichým čtením	čtení – praktické (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu)	OSOBNOSTNÍ VÝCHOVA Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VÝCHOVA DEMOKRAT. OBČANA Občanská společnost a škola MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA Lidské vztahy ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA Základní podmínky života
-porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	-prokazuje, že obsahu přečteného porozuměl	naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) věcné naslouchání (pozorné, soustředěné)	
-respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru -pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost -v krátkých projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči -na základě vlastního zážitku tvoří krátký mluvený projev	-porozumí a plní ústní i písemné zadání jednoduchých úkolů, složitější plní po částech střída se v roli mluvčího a posluchače -naslouchá pozorně -snaží se o pečlivou výslovnost -na upozornění opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost -rozvíjí kulturu své mluvené řeči -mluví s přiměřenou hlasitostí -krátce souvisle promlouvá ke svým spolužákům	mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), Vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu)	
-zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním -píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní	-procvičuje základní hygienické návyky spojené s psaním -učí se psát velká tiskací písmena -upevňuje dovednosti ve psaní	základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu),	

písemný projev -píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	-zkouší dodržovat stejnou výšku písma -píše svou adresu, jednoduché přání -podle předlohy píše krátký dopis	žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, SMS	
-seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	-na základě vyprávění nebo textu sestavuje obrázkovou osnovu -podle obrázkové osnovy stručně reprodukuje text nebo vyprávění		
Český jazyk – jazyková výchova - 2. ročník			
-rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	-pracuje s pojmy věta, slovo, slabika, hláska, písmeno -rozezná počet slabik ve slově a slov ve větě -poznává význam slabiky pro dělení slov na konci řádku -rozděluje hlásky na samohlásky, souhlásky a dvojhásky -seznamuje se se slabikotvorným r, l	zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, modulace souvislé řeči(tempo, intonace, přízvuk)	
-porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	-poznává význam slova, tvoří různé tvary slova -rozlišuje slova nadřazená a podřazená a přiřazuje slova do patřičné skupiny -vyhledává slovo opačného významu -doplňuje do věty vhodné slovo z nabídky	slovní zásoba a tvoření slov – význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma,	
-porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost -rozlišuje slovní druhy	-třídí slova na věci a děje seznamuje se s názvy slovních druhů -s pomocí vyhledává a určuje podstatná jména, slovesa, předložky a	tvarosloví – slovní druhy	

v základním tvaru -užívá v mluvnickém projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	některé spojky		
-odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách; -odůvodňuje a píše znělé a neznělé souhlásky; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	vyjmenuje tvrdé a měkké slabiky -doplňuje i/y po tvrdých a měkkých slabikách -odůvodňuje pravopis -píše slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě -osvojuje si pravidla pro psaní samohlásky u-ú-ů -procvičuje pravopis vlastních jmen osob a některých místních pojmenování -uvědomuje si psaní velkého písmena na začátku věty -dosazuje do slov znělé a neznělé souhlásky, odůvodňuje pravopis -učí se využívat abecedu k uspořádání dat a informací	pravopis - lexikální	
-rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	-rozlišuje věty podle postoje mluvčího -určuje a tvoří různé druhy vět podle postoje mluvčího -doplňuje za větu správné znaménko -vnímá intonaci u různých druhů vět		
Český jazyk – literární výchova - 2. ročník			
-čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty	-plynule po slovech čte jednoduché věty se slovním přízvukem	-hlasitě čtení správné, plynulé (po slovech), s porozuměním a přiměřeně rychlé,	

přiměřené věku	-čte přiměřeně dlouhý text tichým čtením -recituje přiměřenou báseň, říkadlo, -vybavuje si rozpočítadlo	-tiché čtení -zážitkové čtení a naslouchání	
-vyjadřuje své pocity z přečteného textu	-vyjadřuje vlastní názor a zdůvodňuje jej -doporučuje knihu k přečtení -vyhledává hlavní postavu rozlišuje pojmy ilustrace a ilustrátor, báseň, básník		
-rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	-rozděluje texty na prózu a poezii -pracuje s dětským časopisem -řeší hádanky a drobné slovní hříčky	základní literární pojmy - rozpočítadlo, hádanky, říkanka, báseň, pohádka, kniha, čtenář, spisovatel, ilustrace, ilustrátor	
-pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	-dramatizuje vhodný text -vymýšlí název pro příběh či pohádku -dokončuje vyprávění známé pohádky -připojuje k textu správné ilustrace a naopak	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarné zpracování	

3. ročník

Rozvoj čtenářských dovedností:

- správné, plynulé a uvědomělé čtení krátkých vypravování, ukázek z knih vhodně rozdělených na části; básní, bajek, pohádek přístupných chápání žáků
- výrazné čtení (po přípravě s učitelem) krátkých vypravování a básní s využitím intonace podle smyslu čteného textu, čtení s porozuměním
- tiché čtení (bez pohybu rtů) krátkých textů s jednoduchým dějem se samostatným způsobem zpracování otázek a úkolů, jimiž učitel kontroluje, jak žáci pochopili obsah přečteného článku (podle individuálních schopností žáků)
- rozlišování prózy a veršů
- objasňování významu slov a slovních spojení
- vyhledávání slov, výrazů, vlastních jmen v přečteném textu
- sestavování obrázkových osnov krátkého vypravování nebo přečteného článku a vyprávění jednoduchého příběhu podle nich
- vymýšlení názvů pro části povídek
- reprodukce vypravování a naučných textů nebo jejich částí
- vyprávění pohádek i vymýšlení pohádek žáky, odlišení pohádky od ostatních vyprávění
- vyjadřování obsahu ilustrací k přečtenému textu
- krátké vyprávění vlastního zážitku
- pokus o vyprávění přečtené události ze stanoviska některé z jednajících osob
- výrazný přednes krátkých básní nebo krátkých příběhů, které se žáci učí zpaměti
- čtení dětských knih přiměřených věku – zapsaní a pamatování si jména autora, názvu knihy, vyjádření obrázkem nebo několika větami toho, co žáka z knihy zaujalo
- osvojování si dovednosti odpovídat na otázky k obsahu přečtené knihy
- tvořivá práce s obsahově přiměřeným textem
- využívání metod kritického myšlení

Psaní:

Procvičování psaní tvarů písmen a jejich spojení na předepsaných slovech navzájem spojených nějakým významem.

Dbáme na dodržování správných tvarů písmen, rovnoměrných vzdáleností mezi písmeny ve slovech i mezer mezi slovy na řádku i zachovávání stejného sklonu písma.

Pozvolna se snažíme při dodržení úhlednosti písma psaní zrychlovat.

Dbáme na dodržování základních hygienických návyků při psaní.

Jazyková výchova:

Opakujeme to, co se žáci v předešlém ročníku naučili:

- věta, slovo, slabika, písmeno
- činnosti s abecedou
- pravopis věty (velké písmeno na začátku, interpunkční znaménko na konci)
- výslovnost a psaní krátkých a dlouhých samohlásek a slabik
- psaní slov s tvrdými a měkkými slabikami
- psaní skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě samostatně, ve slovech i slovních spojeních
- psaní souhlásek uprostřed a na konci slov (znělé a neznělé)

Učební látka, se kterou se žáci 3. ročníku nově seznamují nebo ji rozšiřují:

- význam slov
- stavba slova
- obojetné slabiky
- pravopis i, í / y, ý po obojetných souhláskách uvnitř slova – vyjmenovaná slova
- druhy vět
- procvičování pravopisu základních vyjmenovaných slov a jasně z toho vyplývajících slov příbuzných, užívaných v životě – porozumění významu slov a slovních spojení
- pravopis vlastních jmen – jednoduché typy
- seznámení se slovními druhy a jejich rozlišování v základním tvaru
- užívání správných gramatických tvarů podstatných jmen a sloves v mluveném projevu
- výslovnost a psaní znělých a neznělých souhlásek na konci a uprostřed slov
- poznávání podstatných jmen (obecná a vlastní), jako pojmenování osob, zvířat, věcí, vlastností a dějů
- (rod a číslo podstatných jmen), pádové otázky
- poznávání sloves (osoba, číslo, čas, infinitiv)
- věta jednoduchá, souvětí, grafické znázornění věty
- skladební dvojice

Pravopis vyjmenovaných slov prolíná výukou 3. ročníku až do konce roku. Toto učivo je třeba procvičovat krátce, často, s porozuměním a vysvětlováním. Důraz je třeba dát na tvořivou práci žáků s vyjmenovanými slovy a jejich aplikaci též v jiných vyučovacích předmětech.

Vhodným způsobem je třeba s výukou vyjmenovaných slov propojovat poznávání slovních druhů a pravopis vlastních jmen. Jednotlivé okruhy učiva se neprobírají jako izolované celky, ale navzájem se prolínají.

Očekávané výstupy na konci 1. vzdělávacího období

Komunikační a slohová výchova

Žák:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Jazykový výchova

Žák:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost
- rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; **dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě** - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Literární výchova

Žák:

- čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
 - metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace
- kritické myšlení
- kooperativní učení

Formy:

- vyučovací hodina
- vycházka, exkurze, školní výlet
- beseda
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky:

- knihy, encyklopedie, VHS, DVD, CD, PC výukové programy
- interaktivní tabule, internet
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty:

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Český jazyk – komunikační a slohová výchova - 3. ročník			
-plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti -porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti -respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru -pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost -v krátkých projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči -volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích -na základě vlastního zážitku tvoří krátký mluvený projev	-čte správně, plynule přiměřeně rychle a s porozuměním vhodné texty hlasitě i tichým čtením -pozorně čte nebo vyslechne zadané úkoly -náročnější úkoly plní po částech -zadané úkoly plní samostatně -nebojí se vyžádat si další potřebné informace -podává požadované informace -uvítá návštěvu a rozloučí se -sděluje své přání -vyslovuje správně a pečlivě, nedostatky odstraňuje -ve svém ústním projevu správně dýchá a mluví přiměřeně rychle -vyjadřuje se vhodně v závislosti na komunikační situaci -volí vhodnou mimiku a gesta -ve svém krátkém projevu hovoří jasně, srozumitelně a	čtení – praktické (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) naslouchání – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) věcné naslouchání (pozorné, soustředěné) mluvený projev – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba vzkaz základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu), žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, jednoduchý tiskopis (přihláška), dopis, email kompozice textu – odstavec, osnova (úvod, stať, závěr) vypravování a popis předmětu a jednoduché činnosti reklama a inzerát	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy Kulturní difference Etnický původ EV Základní podmínky života

-zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním -píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky, kontroluje vlastní písemný projev -píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení -seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	souvisle -rozvíjí dovednost klást otázky -upevňuje dovednosti spojené s psaním -uplatňuje osvojené dovednosti -kontroluje svůj písemný projev - zná základní náležitosti dopisu a emailu -s oporou dané osnovy píše jednoduchá sdělení -vymýšlí vhodný nadpis -procvičuje členění projevu -s pomocí dokáže vyplnit přihlášku na aktivity určené jeho věku -sestavuje obrázkovou osnovu a vypravuje podle ní příběh s dějovou posloupností		
Český jazyk – jazyková výchova - 3. ročník			
-rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky -porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem	-snaží se o správné kladení slovního přízvuku -vyhledává a vymýšlí slova se stejným nebo podobným a protikladným významem -určuje slovo nepatřící do řady a své rozhodnutí vysvětluje -zkoumá význam	zvuková stránka jazyka – modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) slovní zásoba a její tvoření – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	

souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
 -porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost
 -rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
 -užívá v mluvnickém projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
 -spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
 -rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
 -odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech

vyjmenovaných slov
 -vybírání a tvoření slova příbuzná seznamuje se se slovními druhy
 -pozoruje a třídí slova podle slovních druhů v základním tvaru
 -určuje v textu a tvoří některé slovní druhy
 -u podstatných jmen rozlišuje číslo jednotné a množné
 -rozlišuje mluvnický rod
 -osvojuje si pádové otázky
 -v mluveném projevu skloňuje podstatná a přídavná jména a používá gramaticky správné tvary sloves
 -spojuje věty do souvětí
 -používá nejtýpčtější spojky
 -přetváří druhy vět podle postoje mluvčího
 -vybírání vhodné jazykové a zvukové prostředky
 -pamětně si osvojuje vyjmenovaná slova
 -používá vyjmenovaná slova v základním i jiném tvaru
 -seznamuje se s pravidly pravopisu i/y v kmeni po obojetných souhláskách
 -odůvodňuje psaní i/y po obojetných souhláskách v kmeni slova
 -uvědomuje si základní pravidla pravopisu velkých písmen (vlastní jména osob, zvířat, místní pojmenování)

pravopis - lexikální

vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	známých obcí, hor řek) -vyhledává zajímavá vlastní jména		
Český jazyk – literární výchova - 3. ročník			
-čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku -vyjadřuje své pocity z přečteného textu -rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění -pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	-správně, plynule a přiměřeně rychle čte hlasitým čtením věty jednoduché i souvětí se slovním i větným přízvukem -snaží se o čtení se správnou větnou intonací -čte tichým čtením -na drobných úkolech si ověřuje, zda čtenému rozuměl -recituje báseň dle vlastního výběru -čte umělecké, populární a naučné texty -vyjadřuje své postoje a myšlenky a zdůvodňuje je -vyhledává hlavní postavu a popisuje její charakter -chápe knihu jako zdroj informací o sobě a o světě -rozeznává pohádku, bajku seznamuje se s některými autory dětské literatury -rozumí pojmům divadelní představení a herec -volně reprodukuje přečtený text -dovypráví text -ilustruje příběh	hlasité čtení správné, plynulé, s porozuměním a přiměřeně rychlé, tiché čtení zážitkové čtení a naslouchání základní literární pojmy - rozpočítadlo, hádanky, říkanka, báseň, pohádka, kniha, čtenář, spisovatel, ilustrace, ilustrátor, divadelní představení, herec tvořivé činnosti s literárním textem -přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	

| -dramatizuje vhodný text |

2. vzdělávací období (4.- 5. ročník)

Charakteristika výuky českého jazyka a literatury

Výchovné a vzdělávací strategie výuky českého jazyka jsou naplňovány:

- komunikační a slohovou výchovou
- jazykovou výchovou
- literární výchovou

Komunikační a slohové dovednosti

Komunikační a slohové dovednosti jsou v tomto vzdělávacím období vyučovány tak, aby byl podporován a podněcován duševní rozvoj žáků a zároveň byla rozvíjena jejich individualita. V předmětu český jazyk se komunikační a slohové dovednosti realizují při čtení, naslouchání, mluveném a písemném projevu žáků. Na plnění tohoto úkolu se ve 4. a 5. ročníku podílí i výuka v rámci ostatních předmětů.

Jazyková výchova

Úkolem je zautomatizovat základní pravopisné jevy získané v 1. vzdělávacím období. Rozvíjíme slovní zásobu žáků. Při vyučování pravopisu pravopisné jevy vždy odůvodňujeme.

Jazykové dovednosti žáků se ve vyučování českého jazyka realizují v těchto složkách: zvuková stránka jazyka, slovní zásoba a tvoření slov, tvarosloví, skladba a pravopis.

Literární výchova

Při literární výchově se soustavně rozvíjí ústní a písemné vyjadřování žáků, vytváří se a upevňují návyky žáků vyjadřovat myšlenky logicky, souvisle a mluvnicky správně. Ve 4. a 5. ročníku se ve výuce ČJ začíná více využívat tichého čtení a žáci jsou vedeni k samostatné práci s textem.

Součástí literární výchovy je též pokračování nácviku hlasitého čtení. Ve čtení jsou i úkoly pro tvořivou práci žáků. V čítankách pro 4. a 5. ročník se vyskytují texty přírodovědné, historické a umělecké. Novým úkolem je určení hlavních myšlenek textu, jejich sestavení do krátké osnovy a souvislé vyprávění.

Obsah učiva – 2. vzdělávací období – Český jazyk a literatura

4. ročník

Komunikační a slohová výchova

Čtení a práce s textem, komunikační dovednosti:

- výcvik ve čtení - správné a plynulé čtení uměleckých a krátkých naučných textů
- správný přízvuk slovní a větný, výslovnost, přirozená intonace
- tvorba otázek k přečtenému textu
- tiché čtení - postupné zařazování krátkých textů k samostatnému tichému čtení
- tvorba otázek žáků k přečtenému textu, kontrola porozumění obsahu čteného
- vystižení hlavní myšlenky textu a sestavení krátké osnovy
- vyprávění obsahu krátkého textu podle připravené osnovy
- příprava krátkých sdělení, reprodukce obsahu sdělení, procvičování se zřetelem k zapamatování si podstatných informací

- pozorné a soustředěné naslouchání přiměřeně dlouhému čtenému textu nebo mluvenému projevu, žáci se učí ptát na to, čemu nerozuměli nebo co nepostřehli, odpovídají si navzájem, vytváří se prostor pro vzájemnou komunikaci
- dodržování pravidel slušnosti při vzájemné komunikaci (učit se naslouchat, neskákat druhému do řeči, zdvořile se oslovovat)

Slohová výchova - ústní a písemný projev:

- dbát na naučenou techniku psaní a dodržování hygienických zásad při psaní
- sledování úhlednosti a čitelnosti písemných projevů žáků
- opis a přepis textů s uvědoměním obsahu psaného (vytváření portfolia do přírodopisu, vlastivědy, čtení, čtenářský deník, zápisy do kronik aj.)

Připravené náměty pro praktická slohová cvičení:

- krátký vzkaz, telegram, jednoduché sdělení, dopis - adresa
- popis postupu práce, popis domu (pokoje), popis osoby
- členění textu na odstavce - osnova
- vyprávění - naše Vánoce
- vyprávění - dokončení příběhu, individuální zápisy a jejich porovnání navzájem
- telefonické a písemné vzkazy
- psaní dopisu podle připravené osnovy
- vyplňování dotazníku - přihláška čtenáře do knihovny

Jazyková výchova

- nauka o slově - navazuje na poznatky z 1. období, které se prohlubují a rozšiřují
- rozlišování slov spisovných od nespisovných
- slova pozitivně citově zabarvená a slova vulgární
- stavba slova, kořen, předpona a přípona
- rozlišování předpon od předložek
- vyjmenovaná slova - procvičování základních vyjmenovaných slov
- příbuzná slova se slovy vyjmenovanými - je to pro 4. r. *nová látka*, neboť toto učivo nepatří mezi výstupy z 1. období, zautomatizování tohoto učiva je třeba se věnovat ve 4. r. průběžně.
- slovní druhy - žáci rozlišují slovní druhy v základním tvaru, v určování slovních druhů je třeba pokračovat i nadále
- podstatná jména - rod, číslo, pád (seznámení ve 3. r. - důraz na užití správných tvarů podstatných jmen v řeči)
- podstatná jména - skloňování podstatných jmen všech rodů - vzory pro skloňování - *nové učivo*
- učivo je zaměřeno na psaní *i/ y* v koncovkách podstatných jmen, naučit a zautomatizovat je třeba pravopis koncovek podstatných jmen rodu středního a ženského, v automatizaci podstatných jmen rodu mužského se pokračuje na začátku 5. ročníku
- slovesa - žáci spolehlivě poznají sloveso jako slovní druh, další učivo se ve 4. r. probírá jen na úrovni *seznámení žáků s novými pojmy* a hledání jejich reprezentace v připravených textech: tvar určitý a neurčitý, jednoduché a složené tvary sloves, zvrtná slovesa, časování sloves
- stavba věty - věta jednoduchá a souvětí - s učivem se žáci setkali již v 1. období, prakticky skládali z vět jednoduchých, pomocí spojek, souvětí, ve 4. ročníku se učí rozlišovat souvětí od jednoduchých vět a určovat jejich počet v souvětí

- základní skladební dvojice - holý podmět a holý přísudek, je to *nové učivo*, které je třeba ve 4. r. dobře zvládnout, protože je základem k dalšímu důležitému učivu - shoda přísudku s podmětem - první seznámení, pravopis i/y v koncovkách přičestí minulého se bude učit a procvičovat v 5. ročníku
- seznámení se s přímou a nepřímou řečí v textech, vyhledávání a rozlišování

Literární výchova

- odlišení veršů a prózy, rozlišování uměleckého a naučného textu žáky
- recitace básní, přednes krátkého textu
- povídání o knihách a spisovatelích
- ilustrace, které nás zaujaly a proč
- oblíbení hrdinové dětských seriálů
- knihy, které mohou doporučit k přečtení a proč
- vyprávění o divadelním představení nebo filmu
- vyhledávání informací v dětských časopisech a encyklopediích
- seznamování se s literárními pojmy: pověst, povídka, autor, hlavní postavy, film, televizní inscenace,
- próza, poezie, báseň, bajka

Ve 4. ročníku začínáme do výuky čtení pravidelně zařazovat krátké úseky k tichému čtení. Ty je třeba následně kontrolovat např. otázkami, úkoly, reprodukcí. Uvědomujeme si, že někteří žáci ve 4. ročníku teprve dokončují svůj čtenářský vývoj. Proto musí být ve vyučovacích hodinách čtení stále dostatek příležitostí k vlastnímu čtení a to i ke čtení hlasitému. Bylo by chybou zaměnit vlastní čtení žáků s plněním přemíry úkolů. Výběr článků v čítance pro 4. ročník pomáhá nejen propojovat čtení s naukovými předměty, ale i rozvíjet požadované kompetence pro toto období.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Český jazyk – komunikační a slohová výchova - 4. ročník			
- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonicky rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění	- si začíná uvědomovat, že každé sdělování je souhra dvou partnerů v určité situaci - dokáže vést rozhovor, uplatnit se v diskusi, naslouchat, vyjádřit vzkaz - na záznamník - ovládá různé možnosti realizování omluvy a prosby - se učí rozpoznávat postavení, zájmy a záměry autora a adresáta, - rozlišovat různé funkce vyjádření, mj. s ohledem na partnera a situaci - při mluvené komunikaci uplatňuje vhodně své vědomosti o větné melodii, přízvuku i tempu a pauzách - začíná odhalovat manipulaci, dokáže řešit jednoduché konflikty - dokáže vypravovat a popisovat (i činnost) ústně i písemně s ohledem na adresáta a situaci - poznává další žánry krásné literatury a pokouší se o vlastní tvorbu.	čtení – praktické: čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu věcné čtení: čtení vyhledávací, klíčová slova naslouchání – praktické: zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem věcné: aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami mluvený projev –vyjadřování závislé na komunikační situaci , komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu, zákl. komun. pravidla: střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování, mimojazykové prostředky (mimika, gesta) písemný projev - technika psaní: formální úprava textu, žánry písemného projevu: omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis, vypravování slovní zásoba a tvoření slov zvuková stránka jazyka – modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk) slovní zásoba a tvoření slov – stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) tvarosloví – slovní druhy, tvary slov	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy Kulturní difference Etnický původ EV Ekosystémy

a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti.			Základní podmínky života MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
Český jazyk – jazyková výchova - 4. ročník			
- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová -rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém	-poznává jazykové a jiné dorozumívací prostředky jako prostředky kontaktu s druhými a působení na ně -porovnává významy slov, uvědomuje si různé vztahy ve slovní zásobě -určí stavbu slova a využívá ji při odhalování významů slov i při pravopisu -vyhledává skladební dvojice, určí	pravopis – lexikální, základy morfologického - vyjmenovaná slova - - podstatná jména – pád, číslo, rod - vlastní jména - - spodoba a ztráta znělosti - - skupiny s ě. - skupiny bje, vje	

mluveném projevu -rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty -odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí -užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje -píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách -zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	základ věty -píše správně i/y v kořeni -začíná psát i/y v příponách, dále v koncovkách podstatných jmen a zakončeníh sloves -píše správně interpunkční čárky v jednoduchých souvětích -určuje mluvnické kategorie a vzory podstatných jmen (pád, číslo, rod) - a mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, způsob, čas) -využívá vhodně vět jednoduchých a souvětí, v nich vhodné spojovací výrazy, analyzuje souvětí za pomoci vzorců	- slovní druhy - skladební dvojice - slovesa – osoba, číslo, čas - stavba slova; pravopis předložek a předpon. - Podstatná jména rodu středního – vzory <i>město, moře, kuře, stavení</i> - Podstatná jména rodu ženského – vzory <i>žena, růže, píseň, kost</i> - věta zvolací, přímá a nepřímá řeč - věta uvozovací - Podstatná jména rodu mužského – vzory <i>pan, muž, hrad, stroj, předseda, soudce</i> - slovesný způsob, pravopis slovesných zakončení v přítomném času - podmět a přísudek holý a rozvitý, základ věty a souvětí - shoda přísudku s podmětem. - pravopis přípon - druhy číslovek	
Český jazyk – literární výchova - 4. ročník			
-vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je -volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	-- dovede a je ochoten mluvit o svém prožitku z přečteného textu, dovede o něm uvažovat, vztáhnout ho ke svým osobním zkušenostem, porovnat svůj čtenářský zážitek se zážitkem svých spolužáků	zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s lit. textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	

-rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů -při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	a debatovat o něm -učí se zaznamenávat si pravidelně základní údaje o své četbě a dalších kulturních zážitcích - učí vyhledat hlavní myšlenku textu nebo jeho části; dovede si zaznamenat podstatné prvky obsahu a jeho kompoziční strukturu -dovede s oporou o tento záznam i bez něj text reprodukovat Učí se doplňovat chybějící části textu, text dotvářet, obměňovat; vytváří samostatně krátké texty na známé téma - poznává další druhy textů krásné i věcné literatury, zvl. lyrické básně, prózu s dětským a zvířecím hrdinou, žánr fantasy a sci-fi literatury pro děti, populárně naučnou literaturu, encyklopedické texty pro děti atd. -všímá si jejich význačných znaků a učí se toho využívat při volbě četby - zná základní pojmy potřebné pro jednoduchý rozbor literárního textu a při rozboru literárního díla jich užívá	základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, herec, režisér, verš, rým, přirovnání základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník, herec, režisér, verš, rým, přirovnání	
---	---	---	--

5. ročník

Komunikační a slohová výchova

Čtení a práce s textem, komunikační dovednosti:

- pokračování výcviku ve čtení
- hbité, uvědomělé a výrazné čtení uměleckých a naučných textů
- tiché čtení se stručným sdělením nebo výtvarným vyjádřením obsahu
- tvorba otázek k přečtenému textu, odpovědi - žáci mezi sebou
- hlavní myšlenka literární ukázky nebo postavy, klíčová slova
- rozlišování podstatného od méně podstatného v textu
- postavy a jejich postoje - hodnocení
- sledování ilustrací přečtených ukázek z čítanky i knih
- příprava různých sdělení pro spolužáky z jiných tříd - zpráva, oznámení
- pozorné, soustředěné a aktivní naslouchání
- vyhledávání informací ve slovnících a různých publikacích
- příběhy ze života dětí - vypravování, přirovnání
- dodržování pravidel slušnosti při vzájemné komunikaci
- čtení naučných textů - mezipředmětové vztahy

Slohová výchova - ústní a písemný projev

- sledování dodržování hygienických návyků při psaní
- věnování pozornosti písmu - čitelnost a přehlednost písemného projevu
- opis a přepis textů - portfolia, čtenářský deník
- mimojazykové projevy při vyprávění - mimika, gesta
- skupinové i samostatné sestavování osnovy pro vyprávění a vytváření krátkého mluveného nebo písemného projevu podle této osnovy

Připravené náměty pro praktická slohová cvičení:

- vypravování, reprodukce textu (osnova, reprodukce), vypravování podle obrázků
- popis různých předmětů z žákova okolí
- popis známé osoby nebo pohádkové postavy a prostředí, ve kterém žije
- popis určitého, žákům známého pracovního postupu nebo děje
- dopis (osobní, úřední), adresa
- tiskopisy (poštovní poukázka, podací lístek, dotazník)
- inzerát (stručně vyjadřování)
- telefonický rozhovor, vzkaz na záznamníku na zvolené i dané téma

Jazyková výchova

- opakování a prohlubování učiva ze 4. ročníku
- slovo a jeho stavba (kořen, část předponová a příponová, koncovka), slova příbuzná
- souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene, zdvojené souhlásky
- předpony s-, z-, vz-, předložky s, z
- skupiny bě / bje, vě / vje
- dělení slov
- pravopis i, í / y, ý po obojetných souhláskách - automatizace učiva
- slovní druhy - rozlišování
- podstatná jména - opakování a automatizace skloňování podstatných jmen s důrazem na procvičování pravopisu koncovek podstatných jmen rodu mužského

- přídavná jména - koncovky přídavných jmen tvrdých a měkkých, poznávání přídavných jmen
- přivlastňovacích
- slovesa - čas přítomný, minulý a budoucí
- shoda přísudku s podmětem (opakování základních větných členů)
- užití rozkazovacího a podmiňovacího způsobu ve větách
- zájmena - určování, seznámení žáků se skloňováním osobních zájmen, procvičování jejich správného
- užívání v mluveném projevu, rozlišování zájmen podle druhů
- číslovky určité a neurčité, vyhledávání číslovek v textu, rozlišování čtení číslovek základních a řadových (3 děti, 3. dítě), rozlišování číslovek podle druhů
- skladba - podmět vyjádřený a nevyjádřený, rozvitý a několikanásobný
- spojování jednoduchých vět spojkami do souvětí

Literární výchova

- žáci rozlišují prózu a poezii, text umělecký a naučný, pojmy - spisovatel, básník
- postupné seznamování žáků s dalšími literárními pojmy - pohádka, bajka, povídka
- při čtení článků z čítanky - žáci poznávají jméno spisovatele, název knihy, ze které je ukázka, ilustrátora, rozhovor o dalších knihách určitého spisovatele, pokud jeho knihy žáci znají nebo je mají doma
- příležitostné výstavy knih zvolených spisovatelů, tematické výstavy knih např. příroda, historie aj.
- výrazný přednes vybraných básní i úryvků prózy z paměti, pojmy - verš, rým
- stručná reprodukce přečteného textu, vyprávění na dané nebo zvolené téma
- příběhy z divadelních her a vhodných televizních inscenací, pojmy - herec, režisér
- pokusy žáků o vytvoření vlastního literárního textu (báseň, povídka)
- stručně o některých spisovatelích (podle čítanky)
- individuální procvičování čtení podle úrovně jednotlivých žáků, vhodná motivace k četbě

Rozšiřující učivo:

- seznámení s pravopisem mě / mně - skloňování osobních zájmen
- shoda přísudku s několikanásobným podmětem
- podrobnější učivo o zájmenech a číslovkách jen ve formě seznámení a diferencovaně pro žáky, kteří jsou přijati ke studiu na víceletém gymnáziu

Očekávané výstupy na konci 2. vzdělávacího období

Komunikační a slohová výchova

Žák:

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně jí užívá podle komunikační situace
- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti

Jazyková výchova

Žák:

- porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné skladební dvojici označuje základ věty
- odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- píše správně i / y ve slovech po obojetných souhláskách
- zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Literární výchova

Žák:

- vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Český jazyk – komunikační a slohová výchova - 5. ročník			
-čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas -rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává -vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku -reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta -rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace -píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry -sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	-čte výrazně umělecké texty -pojmenovává obsah -zamýšlí se nad obsahem, v úkolech si ověřuje, jak čtenému porozuměl -čte s porozuměním tichým čtením -vyhledává informace v encyklopediích a snaží se o pochopení -vyhledává v textu klíčová slova -za pomoci slovníku objasňuje pojmy -orientuje se v naučném textu -rozšiřuje si slovní zásobu -zajímavé myšlenky zaznamenává -hovoří souvisle -odlišuje tvrzení od mínění -při reprodukci rozlišuje podstatné od méně podstatného -hovoří srozumitelně -v patřičné situaci užívá spisovnou výslovnost -tvoří přiměřené texty se správnou úpravou -využívá známých pravidel pravopisu	čtení-praktické (čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu) čtení-věcné (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) naslouchání-praktické (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) naslouchání-věcné(pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami) základní komunikační pravidla (střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta) mluvený projev – vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování technika psaní (formální úprava textu) žánry písemného projevu: zpráva, oznámení, vzkaz, inzerát, dopis, popis, jednoduché tiskopisy(příhláška, dotazník), vypravování	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy Kulturní difference Etnický původ EV Ekosystémy Základní podmínky života MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a

	-vlastní text člení na odstavce -sestavuje heslovitou osnovu -při vyprávění dodržuje časovou následnost		reality Stavba mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti Tvorba mediálního sdělení Práce v realizačním týmu
Český jazyk – jazyková výchova - 5. ročník			
-porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová -rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku -určuje slovní druhy -plnovýznamových slov, využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu -rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary -píše správně i/y po obojetných souhláskách -užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby je obměňuje -rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí -vyhledává základní	-poznává slova různého citového zabarvení, porovnává je se spisovnými -srovnává slova stejného nebo podobného významu, vhodné slovo použije ve větě -tvoří věty se slovy mnohoznačnými -tvoří slova odvozováním -seznamuje se základním významem a pravopisem předložek a předpon -osvojuje si pravopis slabik mě, mně a slov s předp. ob, v -poznává druhy příd. jmen -používá přídavná jména gramaticky správně v mluveném projevu -podstatná a přídavná jména nahrazuje zájmeny -vybavuje si základní číslovky, skloňuje je, používá je gramaticky správně v mluveném projevu -poznává slovesný způsob, uvádí příklad a používá jej v mluveném projevu	slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka) tvarosloví -slovní druhy, tvary slov pravopis – lexikální pravopis – základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice pravopis – syntaktický (shoda přísudku s holým podmětem)	

skladební dvojici a v neúplné ZSD označuje základ věty -zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	-vyhledává nevhodné jazykové prostředky a nahrazuje je -snaží se užívat spis. jazyk -doplňuje a odůvodňuje i/y v kmeni slov a v koncovkách podstatných jmen -aplikuje znalost pravopisu i/y v kmeni po obojetných souhláskách ve svém tvořivém písemném projevu -učí se pravopisu i/y v přídavných jménech, využívá jej a odůvodňuje ve svém písemném projevu -vhodně vybírá spojovací výrazy do věty a mění větu jednoduchou v souvětí -podle potřeby spojovací výrazy mění -v neúplné větě vyznačuje základ věty -vybavuje si a reprodukuje základní pravidla pravopisu -zdůvodňuje doplnění i/y -osvojená pravidla uplatňuje ve vlastním pís. projevu		
Český jazyk – literární výchova - 5. ročník			
-vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je -volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	-učí se kultivovaně formulovat vlastní zážitky -zážitky z četby zaznamenává -volně reprodukuje obsah čteného -přednáší přiměřený text	zážitkové čtení a naslouchání tvořivé činnosti s lit. textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy – literární druhy a žánry: báseň, pohádka, bajka, povídka, spisovatel, básník,	

-rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů -při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	-pokouší se vytvořit vlastní literární text -dramatizuje úryvky literárních děl -rozlišuje texty umělecké a neumělecké -seznamuje se s časopisy určenými pro daný věk -přijímá různé podoby umění (filmové, rozhlasové, divadelní, literární) -rozpoznává některé literární žánry -pracuje se základními literárními pojmy -vybavuje si některé představitele žánru -v poezii rozpoznává sloku, verš, rým -v próze identifikuje hlavního hrdinu -vnímá další postavy -zkoumá vzájemné vztahy hlavních postav -zkoumá motivy činů hlavních postav -snaží se porozumět mravnímu ponaučení vyplývajících z literárních textů	herec, režisér, verš, rým, přirovnání	
--	---	--	--

Metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
- metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- beseda
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny
-

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, VHS, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

5.1.2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Snižuje jazykové bariéry. Umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice, prohlubuje mezinárodní porozumění

Cílem předmětu anglický jazyk je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Zejména v počátcích, upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu český jazyk a literatura (např. časování sloves).

Organizační a obsahové vymezení předmětu

Anglický jazyk je vyučován od 1. ročníku

Časové vymezení předmětu

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník - 4 hodiny týdně
4. ročník - 4 hodiny týdně
5. ročník - 4 hodiny týdně

Průřezová témata

V tomto předmětu jsou realizována témata :

- **Osobnostní a sociální výchova** (*Kreativita, Mezilidské vztahy, Komunikace, Poznávání lidí*)
- **Výchova demokratického občana** (*Občanská společnost a škola*)
- **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** (*Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět*)
- **Multikulturní výchova** (*Kulturní difference, Lidské vztahy, Multikulturalita, Etnický původ*)
- **Environmentální výchova** (*Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí*)
- **Mediální výchova** (*Tvorba mediálního sdělení*)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí hlavně strategie, které mají žákům umožnit:

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení důležitosti schopnosti komunikovat anglicky pro další studium i praktický život
- propojujeme probraná témata a jazykové jevy

- učíme samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v angličtině

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k řešení jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí,
- podněcujeme žáky nebát se mluvit anglicky s cizím člověkem,
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba.

Kompetence komunikativní

- vedeme k porozumění jednoduchého sdělení v anglickém jazyce,
- umět zformulovat jednoduché myšlenky anglicky,
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v anglickém jazyce,
- využívat dovednosti osvojené v anglickém jazyce k navázání kontaktu či vztahu.

Kompetence sociální a personální

- V jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu,
- dodržovat v anglicky mluvícím prostředí zásady slušného chování,
- spolupracovat v anglicky hovořící skupině na jednoduchém úkolu.

Kompetence občanské

- Získat představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi,
- umět srovnávat ekologické a enviromentální otázky týkající se anglicky mluvících zemí a České republiky.

Kompetence pracovní

- Samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem,
- využívat anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí.

Cizí jazyk – Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu 1. vzdělávací období (1. - 3. ročník)

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučuje se v 1. a 2.ročníku jedna hodina týdně. Důraz je kladen na získání vztahu žáka k výuce cizích jazyků. Využíváme hravých forem – her, říkadel, písniček, soutěží, výukových programů na PC. Žáci se učí nápodobou učitele a audio nahrávek. Pracují především s obrázkovým materiálem a konkrétními pomůckami. Slovní zásoba je rozvíjena po tematických celcích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

-žáci rozlišují pouze zvukovou podobu slova

Učitel vytváří u žáků zájem porozumět cizí řeči.

Učitel srozumitelně vysvětluje, co se učí, co reprodukují.

Kompetence k řešení problémů

- žáci porovnávají česká slova přejatá z angličtiny, jejich významy

- žáci objevují rozdílnou formu grafické a mluvené podoby slova

Učitel klade vhodné otázky

Kompetence komunikativní

- žáci si naslouchají a vhodně reagují

- komunikují na odpovídající úrovni

- žáci při vyjadřování používají správnou výslovnost

Učitel vede žáky k zájmu o komunikaci v cizím jazyce.

Kompetence sociální a personální

- žáci mohou pracovat ve skupinách

- respektují názory druhých a spolupracují

Učitel oceňuje u žáků pokrok a vede je k vlastnímu uvědomění si svého pokroku.

Kompetence občanské

- žáci se umí rozhodnout podle dané situace, jak zareagovat

Učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a respektování názorů.

Kompetence pracovní

- žáci respektují pravidla

- využívají znalostí z běžného života

Učitel napomáhá ke správnému řešení úkolů.

V Angličtině budou realizována tato průřezová témata:

EGS – rozvíjení jazykových dovedností a s tím souvisejících poznávání evropských kultur

MKV

MDV – vést žáky k výběru tiskovin a pořadů

Vyučovací předmět: Cizí jazyk - Anglický jazyk

Ročník: 1. – 2.

Výstup	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
Umí pozdravit, rozloučí se, vyjádří souhlas a nesouhlas, poprosí a poděkuje. Představí sebe a členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení školy a třídy Umí pojmenovat barvy, části oblečení, zná spojky a + nebo. Umí vyjádřit velikost a délku. Pojmenuje části hlavy, dokáže vyjádřit pocit radosti, smutku, strachu a jiné. Umí pojmenovat části těla, používají sloveso mít. Počítají do desíti Umí pojmenovat hračky, vyjádřit jejich polohu předložkami v, na, vedle. Pojmenují běžné ovoce a zeleninu, používají sloveso mít rád. Vyjmenují běžné potraviny, vyjádří libost a nelibost, užívají slovesa vidím, slyším. Pojmenují domácí zvířata, rozlišují jejich hlasy, udají, čím se živí. Vyjádří právě probíhající běžné domácí činnosti, umí dát pokyn. Umí pojmenovat objekty a činnosti na zahradě. .	pozdravy, poděkování představení moje rodina čísla barvy škola a třída velký nebo malý moje hlava moje tělo oblečení, čísla hračky, předložky ovoce a zelenina, sloveso chci vyjádření umím jezdit, sloveso umím jídlo sloveso vidím, slyším farma, zvířata domov zahrada	EGS – rozvíjení jazykových dovedností a s tím související poznávání evropských kultur MKV MDV – vést žáky k výběru tiskovin a pořadů	V těchto ročnících se učivo Aj prolíná ve všech předmětech.

1. vzdělávací období (3. ročník)

Při vyučování anglickému jazyku ve 3. ročníku vyučujeme:

- komunikační dovednosti (schopnost domluvit se v angličtině)
- slovní zásobu, čtení a porozumění řeči psané; porozumění řeči mluvené
- mluvnici a pravopis

Charakteristika výuky

Výuka anglického jazyka v 1. období tvoří úvod do cizojazyčného vzdělávání žáků. Proto je v tomto období nejdůležitější probuzení zájmu o výuku angličtiny a vytváření pozitivního vztahu k učení cizímu jazyku. Abychom toho dosáhli, musí být vyučovací hodiny angličtiny v průběhu celého roku prostoupeny zajímavostmi a pro žáky poutavými činnostmi, hrami a písničkami. Při výuce je třeba pracovat s vhodnými učebnicemi a pomůckami zpracovanými přiměřeně k věku žáka.

V tomto období se snažíme, aby žák porozuměl vyslechnutému sdělení, uměl ho opakovat, aby uměl použít naučená slova v jednoduchém spojení, aby dovedl základní slova a jednoduché věty přečíst a slova i zapsat, popřípadě k nim nakreslit obrázek.

Výuka jazyka vychází z jeho praktického použití. Výklad pravidel gramatiky je omezen na nezbytně nutné minimum potřebné k tvorbě jednoduchých vět. Slovní zásoba je volena především z okruhu zájmů dětí tohoto věku. Slova jsou vázána do vzájemných souvislostí. Upevňování, procvičování a využití slovní zásoby v jednoduchých větách spojujeme vždy s činnostmi s konkrétním předmětem, obrázkem – s tzv. názorem, a to v každé hodině. To je základem k tomu, aby se anglickému jazyku učil každý žák s chutí a věřil, že bude mít úspěch.

Využíváme zvukových nahrávek, anglických říkanek a písniček, z nichž některé se žáci učí zpaměti.

Obsah učiva – 1. vzdělávací období – Anglický jazyk

3. ročník

- odlišné hlásky – jejich fonetický přepis pro čtení výslovnosti v učebnici (ve slovníku), například ve slovech: black, white, a dog, the dog, three
- odlišná výslovnost hlásek, které známe z češtiny, například ve slovech: red, a pig, hello, a teddy, I have, is
- odlišný pravopis – náhled do problematiky, která bude uceleně vyučována v dalších ročnících, ve 3. ročníku pouze:
- člen jako součást podstatného jména:
 - nácvik použití členu na skutečnosti prožívané žákem spolu s učitelem ve třídě
- osobní zájmena:
- některá zájmena přivlastňovací: my, your
- spojení přídavného + podstatného jména: a little dog, a big house
- spojení zájmena přivlastňovacího + podstatného jména: my teddy, my doll
- základní slovesa – přítomný čas prostý
 - časování nepravidelného slovesa „to be“ a „have got“ (kladné i záporné věty, tvoření otázek: I am, You are not. Is he?

- věty oznamovací – větné vzory: This is a cat.
- učíme žáky mluvit ve vzorových větách, jejichž smysl je dán dramatizací, činností s předměty nebo s obrázky
- naučíme žáky rozumět jednoduchým větám a pokynům ve třídě
- radost z uměleckého prožitku s použitím anglického jazyka poskytneme nácvikem velmi jednoduchých básniček a říkadel (žáci je mohou obměňovat s využitím osvojené slovní
- postupně nacvičujeme čtení fonetického přepisu angličtiny
- postupně probíráme a opakujeme tvary jednotného čísla podstatných jmen, zájmena osobní – podměty, shodu podmětu s přísudkem, závazný slovosled anglické věty
- základní slovní zásoba, která připravuje žáky na učivo v dalších ročnících – barvy, čísla, pozdrav, členové rodiny, názvy různých předmětů denní potřeby (ve škole, doma i mimo školu), zvířata (dle zájmu žáků)

Výuka gramatiky probíhá současně s vytvářením jednoduchých vět, kde se potřebné výrazy a spoje procvičují. Žáci se naučí větám rozumět, číst je a opakovat. Protože jim rozumějí a znají některá slovíčka, mohou je obměňovat. Ptají se jeden druhého, vytvářejí dialogy, odpovídají na spolužákovy otázky. Tímto způsobem probíhá výuka gramatiky s pomocí činností v průběhu celého roku.

Praktické dovednosti:

- žák pozdraví při setkání a loučení
- požádá o něco a poděkuje, umí specifikovat určitý počet
- naváže konverzaci s novým kamarádem – cizincem, představí se a zeptá se na jméno, zeptá se na věk a řekne svůj,
- rozumí jednoduchému pokynu a dovede ho splnit
- získá jazykovou zručnost pro schopnost obměny jednoduché informace
- z paměti reprodukuje několik básniček, říkanek a písniček v angličtině

Žáci získají skutečný základ pro další studium anglického jazyka v těchto oblastech:

- a) Oblast **fonetiky**: rozlišují anglické hlásky od českých a umí je vyslovit.
- b) Oblast **slovní zásoby**: barvy, čísla, běžné hračky a zvířata, osoby, příbuzenské vztahy, jídlo, pojmy: ten, nějaký, malý, velký, starý, ano, ne,
- c) Oblast **mluvnice**: člen určitý a neurčitý, jednotné číslo podstatných jmen, užívání sloves v přítomném čase prostém, být, zájmena osobní - podměty a jejich použití ve větě, některá zájmena přivlastňovací,

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby -rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje -rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova -pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění -používá abecední slovník učebnice -vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby -rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje -rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova -pochopí obsah a	-čtení a psaní nejsou v této fázi zařazeny -žák rozumí jednoduchým zvukovým nahrávkám a jazyku učitele -fyzicky reaguje na pokyny -žák reaguje na procvičené otázky učitele -mluví sborově, v párech při hře pojmenuje věci kolem sebe, -předvede jednoduchý rozhovor -zpívá písničky, říká básničky -používá nacvičené vazby a spojení -vyslovuje srozumitelně anglická slova a jednoduché věty -žák vyslovuje srozumitelně anglická slova a věty, imituje zvukové nahrávky a učitele -používá nacvičené vazby a spojení	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích Pozdrav - hello, goodbye Poděkování – thank you, please Představování – What is your name? How are you? Jednoduchá sdělení Omluva – I am sorry, yes, no Škola, Moje třída On my desk - a book, a pen, a pencil, a crayon In the classroom - a door, a window, a floor, Rodina a můj domov, Dům Volný čas a zájmová činnost My toys - a car, a doll, a baby, a ball Příroda a počasí , Abeceda An animal-a dog, a cat, a pig, a cow Tradice a zvyky Christmas-Jingle bells! Father Christmas, Christmas, tree, star Eastern bunny, egg, chocolate Svátky Christmas, Eastern Nakupujeme, Moje tělo, Oblečení The numbers – 0 - 20 Colours – red, blue, green, yellow, black, white, Orange...	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola EvrGlo Evropa a svět nás zajímá MKV Lidské vztahy MV – význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace MV-kladné přijetí kulturních diferencí

smysl			
jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob	-žák reaguje na procvičené otázky učitele, mluví sborově, pojmenuje věci kolem sebe,	Pravidla komunikace v běžných každodenních me ..., What is it? This is..., What colour is it? What colour are they?, Fonetika: Rozlišujeme v a f, g a k na konci slova, nacvičujeme přidech-a pig, spelling - hláskujeme	
-používá abecední slovník učebnice	říká básničky	Mluvnice: předložky : on – in, osobní zájmena, sloveso to be, to have (zkrácené tvary sloves), spojení Can I have?	Člověk a kultura
	-žák rozumí nahrávkám k učebnici a jazyku učitele, fyzicky reaguje na pokyny, hraje roli		dramatická výchova
	-čte jednoduché krátké texty a píše jednotlivá slova		(písničky, básničky a hry)
		Vazby a slovní spojení: I like, And you? I	HV TV MA Prac.činnosti

Očekávané výstupy - 1. vzdělávacího období

Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

Žák:

- vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
- rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reaguje
- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova
- pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění
- používá abecední slovník učebnice

Metody

- metody práce s učebnicí, knihou
- názorně demonstrační
- poslechy
- vyhledávání informací
- samostatné práce žáků
- motivační
- didaktické hry
- soutěže, dramatizace, zpěv
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách

Nástroje a pomůcky:

- knihy, encyklopedie, CD, slovníky, časopisy
- nástěnné obrazy, učebnice
- obrázkové karty
- pexesa
- binga
- domina

2. vzdělávací období (4.-5. ročník)

Při vyučování anglickému jazyku ve 2. vzdělávacím období:

Dbáme na čtení jednoduchých textů s porozuměním. Žáky vedeme k tomu, aby postupně dokázali o textu hovořit, tvořit jednoduché otázky podle textu, odpovídat si navzájem, jednoduše text reprodukovat. Pokud je to možné, věty z textu obměňovat, využívat osvojenou slovní zásobu.

Do každé vyučovací hodiny zařazujeme činnosti s připravenými pomůckami.

Pomocí didaktických her procvičujeme se žáky nejen slovní zásobu, ale i mluvnické, která začíná být od 4. ročníku pro většinu žáků náročná (tvorba otázky a záporu v angličtině – can, have got, to be).

V oblasti psaní se soustředíme na dovednosti požadované evropským standardem: napsat jednoduchý pozdrav, napsat o sobě krátký dopis.

Obsah učiva -- 2. vzdělávací období - anglický jazyk

4. ročník

- Opakování základních dovedností ze 3. ročníku: princip kombinace – barvy, člen, podstatná jména a jejich množné číslo, číslovky 1 – 100 a rozlišení jednotného a množného čísla pomocí číslovek
- Z hlediska mluvnického musíme vyučovat:
 - Nácvik mluvení a psaní se zkrácenými a spisovnými tvary slovesa být v idiomech typu: What's your name?
- Soustavný nácvik nahrazování podmětu zájmeny: he, she, it, they.
- Spojení těchto zájmen podmětů se zájmeny his, her, its, their v idiomech typu: I have a brother, his name is Bill.
- Procvičení zájmen 1. a 2. osoby: I – my, you – your.
- Podměty a tvary slovesa to have got v čase prostém: koncovka –s. (I have got a brother, He has got a brother)
- Číslovky 0 – 20 a jejich použití pro vyjádření stáří, adresy, telefonního čísla.
- Otázka a zápor u slovesa být: Are you at school? Yes, I am. No, I am not.
- Přivlastňování: This is Ann's desk.
- Modální sloveso CAN – otázka, odpověď
- Vazba – There is – There are
- Slovní zásoba: členové rodiny, lidé kolem nás (friend, teacher, boy,...), zvířata, barvy, části těla, oblečení, běžná přídavná jména (big, tall, young, sad,...), věci kolem nás (hračky, školní pomůcky,...), jednoduché pokyny (come in, open – close,...), jídlo (dle zájmu žáků), základní časové údaje (dle zájmu žáků), pozdravy a poděkování, jednoduchá přání, otázky rozvíjející základy ze 3. ročníku (What colour..., what....?)

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Produktivní řečové dovednosti -sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení,krátký text a odpověď a sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů -reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace -obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu Interaktivní řečové dovednosti -aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	mluví o členech své rodiny - mluví o oblečení - dává příkazy a rozumí jim -objedná jídlo,mluví o to co má a nemá rád - určí co je na obrázku,třídí informace - mluví o tom,kde různé předměty jsou - pojmenuje dny a měsíce - zazpívá písničky,říká básničky - má správnou a srozumitelnou výslovnost - rozumí jednoduchým textům nahrávek i jazyku učitele - seznámí se a představí	členové rodiny my,old,and Who? This is.. How many (brothers).. užívání členů (the, an, a), oblečení Have you got? Yes I have, No I haven't. slovesa pohybu, sloveso "be" a "have got" spojování názvy jídel What do you like for...? Do you like...? Yes I do, No I don't. další zvířata, části těla zvířat, zvířecí potrava hračky a přístroje Is there a..? Yes there is... No there isn't. seznámení s přítomným časem prostým a průběhovým, anglická abeceda názvy dnů a měsíců. části těla, číslovky do 100, technika čtení poslechy z učebnice,písničky,básničky, příběhy, přivlastňovací pád, zájmena osobní a ukazovací Where are you from? I'm from...několik cizích zemí, stavba věty jednoduché, oznamovací, rozkazovací, tázací, zápor ve větě	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Evropa a svět nás zajímá VDO Občanská společnost a škola EvrGlo MKV Lidské vztahy MV – význam angličtiny jako prostředku mezinárodní komunikace MV-kladné přijetí kulturních diferencí

			Člověk a jeho svět (zeměpisná orientace, zvířata a jejich prostředí) Člověk a svět práce (vlastní výrobky dětí)
--	--	--	--

5. ročník

- opakujeme a upevňujeme vědomosti a dovednosti ze 4. třídy:
- Slovesa v přítomném čase prostém: otázky, odpovědi včetně záporu. (Do you...)
- Přítomný čas průběhový – další slovesa pro činnosti spojené s každodenním životem – otázka, odpověď (Are you reading...? Yes I am. No, I am not)
- Sloveso have v idiomech: have got, have lunch
- Základní modální slovesa: I must, can...
- Předložky pro určení místa a času.
- Slovní zásoba: další pojmy pro určení času (vyjádření hodin), denní program (go to school), školní rozvrh (názvy předmětů), obraty spojené s nákupy, oblečení, pokrmy

Praktické dovednosti

Pro rozhovor v angličtině

- Pozdravit dospělého i kamaráda v různou denní dobu a rozloučit se.
- Zeptat se, jak se někomu daří, a na tuto otázku odpovědět.
- Požádat o něco a poděkovat za to.
- Představit sebe, členy své rodiny a svého kamaráda nebo kamarádku.
- Zeptat se, jak se nový kamarád jmenuje a kde bydlí. Na podobné otázky odpovědět.
- Domluvit se v obchodě s tím, že si pomáháme ukazováním.
- Jednoduše si povídat o své rodině a o tom, co máme rádi.
- Připravit si s kamarádem krátký rozhovor nebo scénku.
- Používat čísla a říct, kolik je hodin.
- Požádat o zboží v obchodě.
- Ptát se na to, kde lidé žijí, koho znají a co mají.
- Mluvit jednoduchými větami o svém domově, rodině, kamarádech.

Při poslechu angličtiny

- Rozumět jednoduchým pokynům při vyučování.
- Rozumět číslům.
- Rozumět nahrávkám na CD k učebnici, na kterém mluví žáci stejného věku.
- Rozumět názvům nejdůležitějších věcí kolem nás.
- Rozumět jednoduchým otázkám.
- Rozumět jednoduchým větám o sobě a své rodině.

Čtení

- Číst nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty.
- V jednoduchém vyprávění poznat známá slova a věty.
- Pochopit, o čem je jednoduchý příběh s obrázky.
- Pochopit, o čem jsou krátké články.
- Najít základní informace, například kde a v kolik hodin.

Psaní

- Napsat o sobě krátké povídání
- Popsat projekty
- Vyplnit ve formuláři jméno, bydliště a věk.
- Napsat jednoduché blahopřání k narozeninám, k Vánocům, pozdrav.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Receptivní řečové dovednosti -rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům -rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů /časopisy, obrazové a poslechové materiály/ a využívá je při své práci -čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu -vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku -používá dvojazyčný slovník Produktivní řečové	vymění si s partnerem informace o sobě, mluví o svých schopnostech, pojmenuje předměty -mluví s přáteli,dává příkazy(i záporné), dává rady o zdraví -pojmenuje místa a místnosti v domě,mluví o tom,kde věci jsou,popíše dům,byt -mluví o svých sportovních schopnostech -slovník k učebnici i v pracovním sešitě -napíše pohled a jednoduchý dopis píše anglické věty a krátké texty -rozumí přiměřeně obtížným nahrávkám z učebnice a jazyku učitele přečte básničku,pohled, rozvrh hodin	Slovní zásoba/fráze, Představení What's your name? How are you? I am fine... . What's your favourite? Do you like? What's this? It is a.. Is it a..? What's the matter? I have got a.. Eat/ don't eat... některé nemoci,další činnosti Místnosti v domě, další zařízení bytu,domu, Where's the...? Behind,under Can,you..? Yes,I can. No,I can't. I can/ can't + činnost sporty materiály z učebnice a pracovního sešitu poslech z učebnice, písničky, básničky, jazyk učitele What TV programmes do you like? místa ve městě, It's next to ... Turn left/right at... přítomný čas průběhový He is reading.. What are you doing? druhy počasí, Is it..? What time is it? Tematické celky – barvy, čísla, abeceda, škola, rodina, hudba, sport, můj dům, jídlo a pití, zvířata, moje tělo, oblečení, moje město, slovesa, přídavná jména, čas, Vánoce	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola EvrGlo Evropa a svět nás zajímá MKV Lidské vztahy Multikulturalita MV – význam angličtiny jako prostředku mezinárodní

dovednosti -sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení,krátký text a odpověď a sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů -reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace -obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu Interaktivní řečové dovednosti -aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem, poskytne požadovanou informaci	-mluví o televizních programech,zda je má nebo nemá rád -mluví o městě, udává směry mluví o tom,co lidé právě dělají mluví o počasí vyjádří čas,zeptá se na čas	kommunikation MV-kladné přijetí kulturních diferencí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – Evropa a svět nás zajímá, srovnání zvyků a tradic Multikulturní výchova – význam angličtiny jako prostředku nadnárodní komunikace a studia Mezipředmětové vztahy: Člověk a kultura (písničky a básničky) Člověk a jeho svět (zeměpisné reálie,zvířata) Člověk a zdraví (zdravý životní styl,sporty) M (sčítání a odčítání,porovnávání čísel)
--	--	---

Očekávané výstupy – na konci 2. vzdělávacího období:

Receptivní řečové dovednosti v angličtině

Žák:

- rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům
- rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci
- čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu
- vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku
- používá dvojjazyčný slovník

Produktivní řečové dovednosti

Žák:

- sestaví gramaticky a formálně správně jednoduché písemné sdělení, krátký text a odpověď na sdělení, vyplní své základní údaje do formulářů
- reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace
- obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

Interaktivní řečové dovednosti

Žák:

- aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem
- poskytne požadovanou informaci

Metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis)
 - dialogické (rozhovor, dramatizace)
- metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny
- Soutěže

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, VHS, DVD, CD, nástěnné obrazy, učebnice, obrázkové karty, pexesa, domina, bingo, pohádkové knihy, časopisy

Projekty: Christmas, Food and Drinks

5.2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je na základní škole založena především na *aktivních* činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a získání matematické gramotnosti a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání v této oblasti klade důraz na porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky, žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího předmětu Matematika je rozdělen na čtyři tématické okruhy:

Číslo a početní operace
Závislosti, vztahy a práce s daty
Geometrie v rovině a v prostoru
Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Poslední okruh je velmi důležitou součástí matematického vzdělání, při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat *všemi* tématickými okruhy v průběhu *celého* základního vzdělání. Žáci se učí řešit problémové situace z běžného života. Řešení problémových úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti.

Neméně důležitou součástí je využití prostředků výpočetní techniky (kalkulátory, počítačový software, výukové programy) a dalších pomůcek, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání. Žáci se rovněž zdokonalují v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti utváří a rozvíjí klíčové kompetence tím, že vede žáka k:

- využití matematických poznatků a dovedností v praxi
- rozvíjení paměti
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení
- vytváření zásoby matematických nástrojů
- matematizaci reálných situací
- provádění rozboru problému, jeho řešení, odhadování výsledků, vyřešení problému, vyhodnocování správnosti výsledků
- přesnému a stručnému vyjadřování užitím matematického jazyka
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových úloh z praxe
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti

5.2.1. Matematika

Organizační a obsahové vymezení předmětu

1. Hierarchie cílů

- cíle výchovné jsou důležitější než cíle poznatkové, protože kvalitu společnosti více určují hodnoty mravní než hodnoty znalostí. Porozumění je důležitější než dovednost.

2. Klima výuky

- mnohdy strach blokuje myšlení. Ovzduší vzájemné důvěry žáků a učitele podporuje radost z práce a jeho tvořivost. Úspěch žáka učitel se žákem citově spoluprožívá. Žákovu chybu pak pomáhá bez emocí analyzovat a poučit se z ní. Chyba není jev nežádoucí. Analýza chyby je asi nejúčinnější způsob nabývání znalostí.

3. Přiměřené možnosti pro každého žáka

- děti přicházející do 1. ročníku se většinou výrazně liší svými předchozími matematickými znalostmi a schopnostmi.

Učebnice se snaží pomoci zvládnout tuto různorodost (nevyděsit slabé a nenudit vyspělé) a úloha učitele v 1. ročníku je v tomto nejnáročnější. Postup musíme zvolit takový, aby i mírně podprůměrné děti byly schopny učivo pochopit a dětem s vyspělejší kulturou matematického myšlení byly poskytnuty přiměřeně náročnější úlohy. Tyto úlohy jsou v omezeném počtu zařazeny v učebnici, učitel je najde v příručce a na kartách.

4. Poznanek získaný vlastní úvahou je kvalitnější než poznatek převzatý

Učitel, který vede žáky k samostatnému hledání řešení, dává žákům víc, než učitel, který je učí, jak ten nebo onen typ úloh řešit. První cesta vyžaduje trpělivost a čas. Výsledky se dostávají pomaleji, ale jsou trvalé a schopné dalšího rozvoje. Druhá cesta je rychlejší, ale nabízí žákovi spíše protězu poznatku než skutečný poznatek.

5. Komunikace

- role učitele je motivační a organizační.

Úloha badatele náleží žákům. V diskusi se bude objevovat mnoho podnětů, názorů a chybných představ, které pomáhají všem zúčastněným vytvořit si vlastní plnohodnotný, do již existující struktury znalostí dobře zapadající poznatek.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. ročník - 4 hodin týdně
2. ročník - 5 hodin týdně
3. ročník - 5 hodin týdně
4. ročník - 5 hodin týdně
5. ročník - 5 hodin týdně

Průřezová témata

V tomto předmětu jsou realizována témata :

Průřezové téma	Obsah tématu	Příklad konkrétních cvičení
Osobnostní a sociální výchova	Je zastoupena ve všech dílech matematiky úlohami, které vyžadují vzájemnou spolupráci a komunikaci žáků, rozvíjí poznávání a sebepoznávání, schopnost řešit problémy a rozhodovat se.	Sova Krokování Evidence náhody Měření výšky a rozpětí paží
Výchova demokratického občana	V průběhu vzdělávání vede učitel vyučovací hodiny jako model otevřeného partnerství. Žák se stává rovnocenným partnerem učitele, rozvíjí se u něho tolerance a schopnost argumentovat.	Autobus Rodina Biland
Výchova k myšlení v evrop. globálních souvislostech	V učebnici se nacházejí úlohy, v nichž se uplatnily rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy i světa.	Rodina Cestování
Multikulturní výchova	Některými úlohami může učitel podtrhnout jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti. Má možnost rozvíjet schopnost žáků udržovat tolerantní vztahy. Byla použita jména česká i cizí.	Měření Rodina Biland
Environmentální výchova	Učebnice rozvíjí schopnost statistické evidence, kterou může učitel využít v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí.	Statistická evidence Zvířátka
Mediální výchova	Úlohy s různými řešeními poskytují učiteli možnost vést žáky k identifikaci postoje a názoru řešitele. Učebnice současně vyzývá k tvorbě vlastních úloh, což učí žáka správně a jednoznačně tyto úlohy formulovat. Vyvarování se hazardu(zákonitosti náhody).	Vyskytuje se v různých prostředích i jednotlivých úlohách.

V předmětu Matematika chceme rozvíjet tyto klíčové kompetence strategie:

Kompetence k učení.

Pestrá paleta podnětů umožňuje žákovi intelektuální seberealizaci, která je základem jeho poznání smyslu této práce a jádrem motivace k další práci.

Kompetence k řešení problémů.

Série úloh a problémů různé náročnosti dovoluje žákovi budovat vlastní řešitelské strategie i meta-strategie a tyto dále obohacovat, upřesňovat a rozvíjet. Zdůrazněn je spekulativní přístup, který kultivuje kritické myšlení žáka.

Kompetence komunikativní.

Podporována je vzájemná interakce žáků, zejména schopnost porozumět různým typům písemné informace, schopnost artikulovat vlastní myšlenku, interpretovat myšlenku spolužáka a efektivně pracovat ve skupině.

Kompetence sociální a personální.

Úspěšným řešením problémů narůstající obtížnost získává žák sebedůvěru a poznání, že jeho radost je závislá na klimatu třídy, jež vede k sociálně pozitivnímu chování. Buduje vlastní autonomii s tendencí k příští autokoncepci.

Kompetence občanské.

Dovede hájit svoje přesvědčení bez antagonistického postoje k přesvědčení spolužáka. Umí účinně pomáhat spolužákovi a spolupracovat ve skupině.

Kompetence pracovní.

Radost, kterou žák zažívá z úspěšného intelektuálního rozvoje buduje jeho potřebu smysluplné práce. Dovede si vážit času, vyhledává možnosti dalšího růstu.

1. vzdělávací období (1. - 3. ročník)

Charakteristika výuky

Matematické vzdělávání v tomto období pomáhá žákům vnímat význam matematiky v životě. Žáci se učí vyjadřovat pomocí čísel. Matematika rozvíjí pozornost, vytrvalost, schopnost rozlišovat, objevovat, vytvářet různé situace. Žáci se učí svoji práci kontrolovat, srovnávat, učí se sebedůvěře, slovně i písemně vyjadřují výsledky svého pozorování. S vyjadřovacími schopnostmi se rozvíjí jejich schopnost uvažovat.

Vzdělávací oblast matematika je tvořena **třemi tématickými okruhy**:

a) Číslo a početní operace:

V tomto tematickém okruhu si žáci postupně osvojují aritmetické operace (porovnávání, zaokrouhlování, sčítání, odčítání, násobení, dělení). Přitom se dbá na tři složky:

- dovednost (provádění početních operací);
- algoritmické porozumění (proč je práce prováděna předloženým postupem, důraz na činnostní provedení a pozorování žáků, hovor o pozorovaném);
- významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace – nejlépe za pomoci individuálních činností, matematizace reálných situací).

b) Závislosti, vztahy a práce s daty:

Žáci si v tomto tematickém okruhu na základě pozorování uvědomují změny a závislosti známých jevů. Porovnávají velikosti věcí a čísel. Pomocí svých činností postupně pochopí, že změnou může být zvětšení, zmenšení, růst, pokles. Na poznání a pochopení závislostí navazuje v dalších obdobích práce s tabulkami, diagramy a grafy.

c) Geometrie v rovině a v prostoru:

Žáci se v tomto tematickém okruhu učí objevovat, rozlišovat a určovat základní geometrické rovinné a prostorové útvary. Geometricky modelují reálné situace, hledají geometrické útvary ve svém okolí a pojmenovávají je. Učí se měřit délku, poznávají základní jednotku délky. Učí se základy grafického projevu v geometrii.

d) Nestandardní aplikační úlohy a problémy:

Jejich řešení je do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky. Při nich je třeba uplatňovat uvažování žáků, které později přechází v logické myšlení. Učí se řešit jednodušší úlohy z reálného světa, analyzovat reálné situace, pochopit problém, utřídit údaje, pomocí konkrétního názoru situaci modelovat, následně řešit a formulovat odpověď.

Do první třídy přicházejí žáci s nestálou a rozptýlenou pozorností, mnozí neumějí naslouchat. Hodiny matematiky dávají prostor k tomu, aby se žáci učili pozorně naslouchat slovům učitele. Pojmy čísel první desítky a početní výkony s nimi prováděné se vyvozují *zásadně pomocí žakovských pomůcek* a to hlavně konkrétních věcí a dále pomocí zástupného názoru a obrázků. Vždy ve spojení s manipulací každého žáka s uvedenými pomůckami. Tyto činnosti pomáhají lehce

podchytit pozornost žáků. To také napomáhá tomu, že lze brzy individuálně pracovat s celým žakovským kolektivem, docílit pozornosti všech žáků. Pomůcky v rukou žáků a činnosti s nimi umožňují učiteli okamžitou zpětnou vazbu a možnost reagovat na úroveň zvládnutí učiva žáky.

Velmi dobrým prostředkem k rozvoji pozornosti i k projevu míry pochopení probíraného matematického učiva jsou *hovory žáků k činnostem*, při kterých početně vyjadřují své zkušenosti. Rozvíjí se přitom schopnost žáka vyjadřovat své myšlenky, posiluje se sebedůvěra žáka v jeho schopnosti.

Velký význam v matematice má *aktivita žáků*. Činnostní formy učení dávají dostatek možností k jejímu neustálému podněcování.

V systému vyučovacích hodin v matematice vyplývá nové učivo z předcházejícího a zároveň je základem a oporou pro učivo následující. *Žákům je třeba dát dostatečný prostor na objev poznávaného jevu i na jeho zvládnutí a procvičení.*

K osvojení si nového učiva a ke zkonkrétnění vytvářených pojmů vedeme žáky především prostřednictvím individuálních činností se zvolenými konkrétními pomůckami. Velkou mírou přitom napomáháme rozvoji správného uvažování žáků.

Při řešení slovních úloh je žák jejich tvůrcem, vynálezcem i řešitelem. Úsilí, které při tom žáci vynakládají, působí příznivě na jejich rozumový vývoj. Rozvíjena je přitom i samostatnost žáka a jeho tvořivost.

Podmínky pro dosažení dovednosti žáka správně řešit slovní úlohy jsou:

- provádění různých praktických činností, které znázorňují určitou úlohu
- pokus o samostatné vyhledávání cesty řešení žákem a o vyjádření odpovědi náležející k dané úloze
- samostatné vymýšlení a formulování úloh podobných úlohám právě řešeným
- vymýšlení úloh příbuzných (s blízkým praktickým obsahem) žáky a předkládání obdobných úloh k řešení učitelem
- řešení obtížnějších úloh až po dokonalém zvládnutí úloh jednoduchých

Učebnice a pracovní sešity, které jsou připravené k činnostnímu učení matematice, předkládají mnoho slovních úloh ze života, čímž jsou také žákům blízké a jasné. Metodické postupy v nich zvolené nejsou jednotvárné, upoutávají žáky, budí jejich zájem, mobilizují jejich pozornost.

1. ročník

- numerace v oboru do 20
- modelování situací v prostředí (předmětů, kroků, trojúhelníků, šipek, her s kostkami – náhoda, tvarových modelů čísel, neposedů, busů, hadů, schodišť, číselných trojic, her na obchod, hadích sítí)
- čtení čísel 1 - 20
- psaní číslic 0 - 9
- porovnávání čísel
- rytmus (dynamický, statický)
- propedeutika číselné osy (krokování, uspořádání podle počtu a velikosti, doplňování počtu / čísel)
- propedeutika cyklické adresy (ciferník)
- paměťové řešení situací v dynamických prostředí (krokování, busů, trojúhelníků, neposedů, číselných trojic, hadů)
- řešení slovních úloh sémantických a strukturálních
- řešení situačních úloh ve všech situačních prostředích
- tvorba úloh (metoda pokus – omyl, analogie)
- týden, hodiny, věk
- celé prostředí busu i krokování (nestandardní úlohy)
- doplňování tabulky, cesta grafu, řešení grafu
- orientace v prostoru
- krychlové stavby
- plán stavby
- dřívkové tvary
- papírové tvary (origami)

Výuka matematiky má v 1. ročníku činnostní charakter. Vysvětlování početních výkonů se v 1. a 2. ročníku provádí na základě činností se skupinami předmětů. Názornému počítání slouží též jednoduché obrázky a značky kreslené žáky. Při vytváření pojmu čísel a početních výkonů se přechází od činností s trojrozměrnými předměty k připraveným pomůckám (kolečka, peníze, vystřižené obrázky) až ke kreslenému názoru v pracovních sešitech a názoru demonstračnímu. Také vytváření slovních úloh a jejich obměny vychází z věcného názoru, především je však třeba využívat individuálních žakovských zkušeností.

Velmi vhodným tématem slovních úloh je obchodování spojené s manipulací s pomůckou „papírové mince a bankovky“.

Matematika celého 1. ročníku je vyučována hlavně v souvislosti s učivem prvouky, ale také v souvislosti s učivem českého jazyka (vymýšlení slovních úloh, vytváření otázek, vyjadřování se k činnostem).

Podle podmínek školy se mohou žáci ve vyučování seznamovat s prací na počítači a využívat v matematice jednoduché počítačové programy a hry obsahující procvičování vidění počtu věcí, přiřazování čísla k určitému počtu věcí, porovnávání počtu věcí a čísel a též procvičování početních výkonů.

Tyto dovednosti dále rozvíjíme v následujícím 2. a 3. ročníku základního vzdělávání. Vhodných počítačových her a programů lze využívat k procvičování učiva nejen matematiky, ale i dalších vyučovacích předmětů.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací , počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným prvkem počtů. - čte,zapisuje a porovnává čísla, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti - užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - provádí z paměti jednoduché početní operace - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - orientuje se v čase	- rozumí číslům do 20, užívá je v různých sémantických i strukturálních modelech - počítá v oboru do 20 - rozumí slovu polovina - má vzhled do různých reprezentací malých čísel - umí porovnávat čísla do 20 - rozumí číselné ose, má intuitivní představu záporného čísla - chápe pojmy: vpravo, vlevo, před, za - umí používat aditivní třídu i v kontextu - umí řešit úlohy(i s antisignálem) - umí tvořit analogické úlohy - má zkušenosti s jednoduchou kombinatorickou situací - má zkušenost s jevem náhody - umí číst a nastavit celé hodiny, zná strukturu týdne, má představu věku	Numerace v oboru do 20 Modelování situací v prostředí (předmětů, kroků, trojúhelníků, šipek, her s kostkami – náhoda, tvarových modelů čísel, neposedů, busů, hadů, schodišť, číselných trojic, her na obchod, hadích sítí) Čtení čísel 1 - 20 Psaní číslic 0 - 9 Porovnávání čísel Rytmus (dynamický, statický) Propedeutika číselné osy (krokování, uspořádání podle počtu a velikosti, doplňování počtu / čísel) Propedeutika cyklické adresy (ciferník) Paměťové řešení situací v dynamických prostředí (krokování, busů, trojúhelníků, neposedů, číselných trojic, hadů) Řešení slovních úloh sémantických a strukturálních Řešení situačních úloh ve všech situačních prostředích Tvorba úloh (metoda pokus – omyl, analogie) Týden, hodiny, věk	Osobnostní a sociální výchova Vzájemná spolupráce a komunikace Rozvíjení dovednosti řešit problém a schopnost rozhodovat (krokování, evidence náhody, měření výšky a velikosti) Výchova demokratického občana Učitel vede vyučovací hodinu jako model otevřeného partnerství (autobus) Výchova k myšlení v evrop. globálních souvislostech Učitel využívá rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy a světa (cestování, výstaviště, arabské číslice) Environmentální výchova Schopnost statistické evidence. (evidence počtu souborů objektů, zvířátek, mosty, autobus) Multikulturní výchova Některými úlohami může učitel podtrhnout jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti a rozvíjet schopnost žáků udržovat tolerantní vztahy. (měření) Mediální výchova Zařazení úloh s různým řešením umožňuje učiteli vést žáky ke schopnosti identifikovat postoj a názor řešitele (CD, ilustrace)

- popisuje závislosti z praktického života	- umí evidovat jednoduché statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek i tabulky	Celé prostředí busu i krokování (nestandardní úlohy)	
- doplňuje tabulky, schémata	- umí doplnit tabulku a použít ji jako nástroj organizace souboru objektů	Doplňování tabulky, cesta grafu, řešení grafu	
- rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary; vymodeluje jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	- orientuje se ve schématech		
- do geometrie vstupuje žák přes prostor modelováním	- umí slovně vyjádřit jednoduchou prostorovou situaci	Orientace v prostoru Krychlové stavby Plán stavby Dřívkové tvary Papírové tvary (origami)	
- umí stavět a představovat krychlovou stavbu podle plánu a zapsat těleso plánem	- má intuitivní představu tvaru čtverce i trojúhelníku a orientuje se v prostředí dřívkových obrazců i origami		ČJ –Orientace na stránce, řazení podle velikosti, čteme číslice a písmena, pohádky, dramatizace, význam slova, rozklad slova na písmena a orientace v tomto rozkladu HV – rytmus, písničky na číslice TV – řazení podle velikosti, krokování, orientace v prostoru, závody
- umí vyparketovat daný Obdélník			PRV – poznáváme vlastní tělo, hledání rozdílů, hodiny a čas (rok, měsíc, den, týden, kalendář), nakupujeme – platíme, sebehodnocení.
			PČ – navlékání korálek, origami, práce podle plánů, stavby podle plánů, modelování stavby VV – kreslení bludiště na čtverečkovaném papíře, kreslení svislých a vodorovných čar, barevný rytmus (barevné číslice), barevná kompozice, rozvoj představivosti, dokreslování obrázku (osová souměrnost)

2. ročník

- opakování učiva z 1. ročníku
- numerace v obor do 100
- násobky 2 - 10
- modelování situací v prostředí busů, kroků, kostkových her, schodišť, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů, sčítacích tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, násobkových čtverců, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras
- propedeutika kmenových zlomků, ikonický jazyk v celém prostředí Dědy Lesoně.
- propedeutika dvojkové soustavy v prostředí Dědy Lesoně.
- porovnávání čísel v početních úlohách a při měření
- rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně.
- pravidelnosti
- propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodišť
- úlohy o věku
- násobení – násobky
- dělení na části, dělení po částech
- řešení úloh sémantických (z prostředí kroků, schodišť, busů, Dědy Lesoně), strukturálních (z prostředí součtových trojúhelníků, pavučin, sčítacích tabulek, číselných tabulek, barevných trojic, hadů, výstavišť, rozkladů, sousedů, neposedů, násobkových čtverců) a dalších slovních úloh.
- kombinatorické situace
- hodiny, kalendář
- celé prostředí (schodišť, busů, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem
- propedeutika statistiky
- doplňování tabulky
- cesta v grafu
- tvorba grafu
- výběr objektu jistých vlastností, třídění
- rovinné útvary
- geoboard a čtverečkový papír
- orientace v rovině v prostředí cyklotras
- krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlových staveb
- parkety
- tvary ze dřevěk
- měření
- obvod a obsah
- stříhy na krychle – síť krychle

Výuka matematiky ve 2. ročníku má i nadále činnostní charakter. Všechny činnostní a počtářské dovednosti získané v 1. ročníku se využívají a dále rozvíjejí. Pokračuje též rozvoj řečových dovedností žáků. Postupně se u žáků vytváří dovednost matematického vyjadřování.

Číselný obor se rozšiřuje do 100 činnostně, hlavně na základě manipulací s „penězi“ a za využití obrázkového názoru. Zdůrazňuje se řešení slovních úloh, neboť při jejich řešení se rozvíjí logické myšlení žáků a současně se upevňují a automatizují početní výkony. Automatizace početních výkonů vzniká na základě dokonalého pochopení probíraných algoritmů. Matematické dovednosti se ve 2. ročníku rozšiřují o početní operaci – násobení, která je vyvozována na základě činností s konkrétním názorem.

Násobení má přitom žák možnost objevit z opakovaného sčítání. Činnosti vedoucí k tomuto objevu a jeho ověřování je třeba provádět s různými pomůckami. Spoje násobitek 2, 5, 10 se v podstatě připravují již od 1. ročníku při opakovaném přičítání určitého čísla. Ve 2. ročníku tuto zkušenost žáků využijeme. Na základě činností žáci pochopí princip násobení a později i to, jak lze násobilky využít v praktickém životě. Obojí je základním předpokladem ke tvorbě slovních úloh na násobení žáky a k pozdější postupné automatizaci násobilkových spojů.

Geometrie ve 2. ročníku má motivační charakter. Je především zaměřena na hry s prostorovými a rovinnými tvary. Průpravou pro pozdější provádění náčrtů v geometrii je ve 2. r. kreslení různých rovných a křivých čar, jednotažek apod. Měření délek se provádí na konkrétních předmětech.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací , počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným prvkem počtů.	- žák sčítá a odčítá i s přechodem přes desítku, sčítá a odčítá v oboru do 100 - porovnává a zaokrouhluje - získává porozumění pro násobení jednomístným číslem v různých kontextech sémantických i strukturálních - rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina a třetina	Numerace v obor do 100 Násobky 2 - 10 Modelování situací v prostředí busů, kroků, kostkových her, schodišť, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů, sčítacích tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, násobilkových čtverců, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras Propedeutika kmenových zlomků, ikonický jazyk v celém prostředí Dědy Lesoně. Propedeutika dvojkové soustavy v prostředí Dědy Lesoně.	Osobnostní a sociální výchova - vzájemná komunikace, spolupráce žáků -rozvoj poznávání a sebepoznávání -schopnost řešit problémy a rozhodovat se (Sova Krokování Evidence náhody Měření výšky a rozpětí paží)
- čte,zapisuje a porovnává čísla, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti	-rozšiřuje počítání v číselném oboru do 100 -zapisuje a čte čísla v oboru do 100 -chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických situacích (např.peníze)	Porovnávání čísel v početních úlohách a při měření Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Dědy Lesoně.	Výchova demokratického občana -učitel vede vyučovací hodinu jako model otevřeného partnerství - žák se stává rovnocenným partnerem učitele, rozvíjí se u něho tolerance a schopnost argumentovat. (Autobus Rodina Biland)
- užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	- porovnává čísla a užívá číselnou osu do 100 jak na modelování stavu, tak i na změny nebo porovnání	Pravidelnosti Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodišť Úlohy o věku	Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech -úlohy, v nichž se uplatnily rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy i světa. (Rodina, cestování)
- provádí z paměti jednoduché početní operace	-násobí formou opakovaného sčítání -dělí v oboru probraných násobílek -dělí na části, dělí po částech	Násobení – násobky Dělení na části, dělení po částech	Multikulturní výchova - některými úlohami může učitel podtrhnout jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti, má možnost rozvíjet

			schopnost žáků udržovat tolerantní vztahy, byla použita jména česká i cizí. (Měření Rodina Biland)
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	-umí řešit úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (i s antisignálem) -umí tvořit analogické úlohy -řeší a vytváří slovní úlohy se dvěma různými početními výkony -rozumí kombinatorickému způsobu násobení	Řešení úloh sémantických (z prostředí kroků, schodišť, busů, Dědy Lesoně), strukturálních (z prostředí součtových trojúhelníků, pavučin, sčítacích tabulek, číselných tabulek, barevných trojic, hadů, výstavišť, rozkladů, sousedů, neposedů, násobílkových čtverců) a dalších slovních úloh. Kombinatorické situace.	Enviromentální výchova - rozvoj schopnosti statistické evidence, kterou může učitel využít v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí. (Statistická evidence Zvířátka)
- orientuje se v čase	-umí číst minuty, orientuje se v kalendáři – den, měsíc, rok	Hodiny, kalendář	Mediální výchova -úlohy s různými řešeními poskytují učiteli možnost vést žáky k identifikaci postoje a názoru řešitele, tvorba vlastních úloh, což učí žáka správně a jednoznačně tyto úlohy formulovat, vyvarování se hazardu(zákonnosti náhody). (Vyskytuje se v různých prostředích i jednotlivých úlohách.)
- popisuje závislosti z praktického života	-umí evidovat složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu.	Celé prostředí (schodišť, busů, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, při nichž se data evidují v tabulce a grafem Propedeutika statistiky	
	-umí z náhodných jevů vytvořit statistický soubor		
- doplňuje tabulky, schémata	-používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 100, umí vybrat objekty podle zadaných	Doplňování tabulky Cesta v grafu Tvorba grafu	

	vlastností, umí třídit soubor objektů – umí pracovat s orientovaným i neorientovaným grafem a grafem ohodnoceným.	Výběr objektu jistých vlastností, třídění	
- rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary; vymodeluje jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	-umí pracovat s krychlovými tělesy -orientuje se v 2D, ve čtverečkováném papíru a využívá jej -získává zkušenosti se základními rovinnými útvary -umí vytvořit síť krychle a komunikovat v metaforickém jazyce o vztahu krychle – její síť -umí poznat jednotky délky 1cm, 1m, jednotka objemu 1l -má intuitivní představu měření obsahu mřížového čtyřúhelníku	Rovinné útvary Geoboard a čtverečkový papír Orientace v rovině v prostředí cyklotras Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlových staveb Parkety Tvary ze dřívívek Měření (m, cm, km) Obvod a obsah Stříhy na krychle – síť krychle	

3. ročník:

- opakování učiva z 2. ročníku
- numerace v oboru do 1000
- násobky
- modelování situací v prostředí (průběžně) rodiny, busu, kroků, kostkových her (náhoda), schodiště, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů v kombinaci s jiným prostředím, sčítacích tabulek, násobilkových tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, násobilkových obdélníků, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras, algebrogramů, indického násobení,
- propedeutika kmenových zlomků
- propedeutika dvojkové soustavy v prostředí bilanských peněz
- ikonický jazyk v celém prostředí Děda Lesin
- porovnávání čísel v početních úlohách, při měření
- rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Děda Lesin
- pravidelnosti
- propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodiště
- úlohy o věku
- násobení (násobky)
- dělení na části, dělení po částech, včetně některých úloh z prostředí Dědy Lesoně
- řešení úloh *sémantických* z prostředí kroky/schodiště, bus, peníze, Děda Lesin, *strukturálních* z prostředí součtové trojúhelníky, pavučiny, sčítací tabulky, číselné tabulky, barevné trojice, hadi, výstaviště, rozklad, sousedé, neposedové, násobilkové obdélníky a dalších *slovních úloh*.
- kombinatorické situace
- hodiny, kalendář včetně úloh o věku
- celé prostředí kroků/schodiště, busu, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, kde data se evidují v tabulce a grafem
- propedeutika statistiky
- prostředí rodiny
- doplňování tabulky, celé prostředí bus
- cesta v grafu, včetně celého prostředí výstaviště
- řešení grafu - celé prostředí pavučin
- tvorba grafu, výběr objektu jistých vlastností, třídění
- rovinné útvary
- geoboard a čtverečkový papír, mřížový bod
- orientace v rovině v prostředí cyklotras
- krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlové stavby
- parkety
- dřívkové tvary
- měření
- obvod a obsah
- stříhy na krychle (sítě krychle)

Vyučování matematice ve 3. ročníku je stejně jako v předcházejících ročnících názorné, často spojené s aktivní činností všech žáků. Žákovských činností využíváme při výkladu i procvičování učiva. Velmi vhodné jsou činnosti s pomůckami „desítky koleček“ a „papírové mince a bankovky“, např. při obchodování, činnostní práce na číselných osách (využití čtverečků z tvrdšího papíru, nejlépe o straně 2 cm), činnosti s „dvoubarevnými kolečky“ (názorné rozlišování úsudků).

S numerací a počítáním v číselném oboru do 1000 je třeba začít **až po dokonalém zvládnutí numerace a počítání v oboru do 100** pokud možno všemi žáky. Rozšíření číselného oboru do 1000 je zařazováno až do 2. pololetí 3. ročníku. Proto se dobré zvládnutí všeho učiva náležejícího do číselného oboru do 1 000 nemůže předpokládat u všech žáků na konci 3. ročníku.

Pojetí početních výkonů, jak byly vysvětleny v 1. a 2. ročníku, se ve 3. ročníku nemění. Ve 3. ročníku se algoritmy početních postupů pamětného počítání rozšiřují o seznámení žáků s algoritmy písemného sčítání a odčítání. Zvládnutí algoritmů písemného sčítání a odčítání nepatří do závěrečné klasifikace ve 3. ročníku. Slovní úlohy tvoří nedílnou součást učení početních výkonů. Velký význam mají slovní úlohy, které využívají číselné údaje z prostředí, které žáci znají.

Zařazování počítačových programů k procvičování učiva matematiky může být ve 3. ročníku pro žáky velmi oblíbenou činností.

V geometrii je třeba vést žáky tak, aby rozuměli krátkým textům úloh s geometrickým obsahem a aby dokázali popsat jednoduchý geometrický obrázek.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
Žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	Žák se orientuje v zápisu desítkové soustavy do 1000. Sčítá a odčítá v oboru do 1000. Získává porozumění pro násobení jednomístným číslem. Aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých jazycích, různých kontextech sématických i strukturálních. Rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina. Žák užívá závorky.	Numerace v oboru do 1000 Násobky Modelování situací v prostředí (průběžně) rodiny, busu, kroků, kostkových her (náhoda), schodiště, Dědy Lesoně, součtových trojúhelníků, neposedů v kombinaci s jiným prostředím, sčítacích tabulek, násobilkových tabulek, hadů, pavučin, číselných trojic, sousedů, peněz, násobilkových obdélníků, číselných tabulek, výstavišť, cyklotras, algebrogramů, indického násobení, Propedeutika kmenových zlomků Propedeutika dvojkové soustavy v prostředí bilandských peněz Ikonický jazyk v celém prostředí Děda Lesoň	Osobnostní a sociální výchova Je zastoupena ve všech dílech matematiky úlohami, které vyžadují vzájemnou spolupráci a komunikaci žáků, rozvíjí poznávání a sebepoznávání, schopnost řešit problémy a rozhodovat se. Sova Krokování Evidence náhody Měření výšky a rozpětí paží
Čte, zapisuje a porovnává čísla do 20, užívá a píše vztah rovnosti a nerovnosti	Rozšiřuje počítání v číselném oboru do 1000. Zapisuje a čte čísla v oboru do 1000. Chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. délka, obsah, čas, peníze).	Porovnávání čísel v početních úlohách, při měření Rovnost v prostředí kroků, rovnost a nerovnost v celém prostředí Děda Lesoň	Výchova demokratického občana V průběhu vzdělávání vede učitel vyučovací hodiny jako model otevřeného partnerství. Žák se stává rovnocenným partnerem učitele, rozvíjí se u něho tolerance a schopnost argumentovat. Autobus Rodina Biland

Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose	Porovnává čísla a užívá číselnou osu do 1000 jak na modelování adresy, stavu, tak změny i porovnání. Porovnává trojciferná čísla pomocí číselné osy.	Pravidelnosti Propedeutika číselné osy včetně celého prostředí schodiště Úlohy o věku	Výchova k myšlení v evrop. globálních souvislostech Učitel uplatňuje ve výuce rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy i světa. Rodina Cestování
Provádí z paměti jednoduché početní operace	Dobře se orientuje v situacích s násobením i dělením. Umí násobit vícemístná čísla a dělit trojmístné číslo jednomístným. Dělí v oboru probraných násobílek. Dělí na části, dělí po částech.	Násobení (násobky) Dělení na části, dělení po částech, včetně některých úloh z prostředí Dědy Lesoně	Multikulturní výchova Některými úlohami může učitel podtrhnout jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti. Má možnost rozvíjet schopnost žáků udržovat tolerantní vztahy. Byla použita jména česká i cizí. Měření Rodina Bílá
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Umí řešit slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (i s antisignálem) i slovní úlohy se dvěma různými početními výkony. Umí tvořit analogické úlohy. Rozumí kombinatorickému kontextu násobení. Buduje řešitelské strategie – řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy.	Řešení úloh sémantických z prostředí kroky/schodiště, bus, peníze, Děda Lesoně strukturálních z prostředí součtové trojúhelníky, pavučiny, sčítací tabulky, číselné tabulky, barevné trojice, hadi, výstaviště, rozklad, sousedé, neposedové, násobílkové obdélníky a dalších slovních úloh. Kombinatorické situace	Environmentální výchova Učebnice rozvíjí schopnost statistické evidence, kterou může učitel využít v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí. Statistická evidence, zvířátka

Orientuje se v čase	Prohlubuje si znalosti o měření času, užívá ciferník i jako stupnici.	Hodiny, kalendář včetně úloh o věku	Mediální výchova Úlohy s různými řešeními poskytují učiteli možnost vést žáky k identifikaci postoje a názoru řešitele. Učebnice současně vyzývá k tvorbě vlastních úloh, což učí žáka správně a jednoznačně tyto úlohy formulovat. Vyvarování se hazardu(zákonitosti náhody). Vyskytuje se v různých prostředích i jednotlivých úlohách.
Popisuje závislosti z praktického života	Umí evidovat složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu. Umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor. Pracuje s daty, eviduje je tabulkou i grafem, organizuje soubor dat. Nabývá vhledu do statistického souboru. Vytváří (ne)orientovaný graf, grupuje.	Celé prostředí kroků/schodiště, busu, cyklotras, Dědy Lesoně včetně dalších úloh, kde data se evidují v tabulce a grafem Propedeutika statistiky Prostředí rodiny	
Doplňuje tabulky, schémata	Používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 1000. Poznává některé obecné jevy z kombinatoriky, pravděpodobnosti, statistiky, z pravidelností a závislostí.	Doplňování tabulky, celé prostředí bus Cesta v grafu, včetně celého prostředí výstaviště Řešení grafu - celé prostředí pavučin Tvorba grafu, výběr objektu jistých vlastností, třídění	

Rozezná a modeluje jednoduché tvary a souměrné útvary; vymodeluje jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Umí pracovat s krychlovými tělesy ve třech různých jazycích. Poznává různé trojúhelníky a čtyřúhelníky (i nekonvexní), kružnici, dále kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel a kouli. Zná pojmy vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka, střed, obvod, povrch, obsah, objem a vlastnosti (rovinná souměrnost). Umí narýsovat rovinné útvary. Seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje). Využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D.	Rovinné útvary Geoboard a čtverečkovaný papír, mřížový bod Orientace v rovině v prostředí cyklotras Krychlové stavby, jejich plány a proces konstrukce krychlové stavby Parkety Dřívkové tvary Měření Obvod a obsah Stříhy na krychle (sítě krychle)	
---	--	---	--

Očekávané výstupy na konci 1. období výuky matematice

Číslo a početní operace

Žák:

- žák se orientuje v zápisu desítkové soustavy do 1000.
- sčítá a odčítá v oboru do 1000.
- získává porozumění pro násobení jednomístným číslem.
- aritmetické operace i vztahy mezi čísly poznává v různých jazycích, různých kontextech sématických i strukturálních.
- rozumí slovům polovina, čtvrtina, osmina, třetina, šestina a pětina
- žák užívá závorky
- rozšiřuje počítání v číselném oboru do 1000
- zapisuje a čte čísla v oboru do 1000
- chápe rovnost a nerovnost i v různých sémantických kontextech (např. délka, obsah, čas, peníze)
- porovnává čísla a užívá číselnou osu do 1000 jak na modelování adresy, stavu, tak změny i porovnání.
- porovnává trojčíselná čísla pomocí číselné osy
- dobře se orientuje v situacích s násobením i dělením
- umí násobit vícemístná čísla a dělit trojmístné číslo jednomístným
- dělí v oboru probraných násobílek. Dělí na části, dělí po částech.
- umí řešit slovní úlohy na násobení a dělení v oboru násobílek (i s antisignálem) i slovní úlohy se dvěma různými početními výkony
- umí tvořit analogické úlohy
- rozumí kombinatorickému kontextu násobení.
- buduje řešitelské strategie – řetězení od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy.

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák:

- prohlubuje si znalosti o měření času, užívá ciferník i jako stupnici.
- umí evidovat složitější statické i dynamické situace pomocí ikon, slov, šipek, tabulky a grafu
- umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor. Pracuje s daty, eviduje je tabulkou i grafem, organizuje soubor dat.
- nabývá vhledu do statistického souboru. Vytváří (ne)orientovaný graf, grupuje
- používá tabulku jako nástroj organizace souboru objektů do 1000.
- pozná některé obecné jevy z kombinatoriky, pravděpodobnosti, statistiky, z pravidelností a závislostí.

Geometrie v rovině a v prostoru

Žák:

- umí pracovat s krychlovými tělesy ve třech různých jazycích
- pozná různé trojúhelníky a čtyřúhelníky (i nekonvexní), kružnici, dále kvádr, hranol, jehlan, válec, kužel a kouli
- zná pojmy vrchol, hrana, stěna, úhlopříčka, střed, obvod, povrch, obsah, objem a vlastnosti (rovinná souměrnost). Umí narysovat rovinné útvary.
- Seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje).
- Využívá čtverečkováného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D

Matematika v tomto období rozvíjí paměť žáků, jejich představivost, tvořivost, klade základy logického úsudku.

Matematické vzdělání přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí důslednost, tvořivost sebedůvěru, sebekontrolu aj.

V systému individuální práce se slabšími žáky v matematice v prvním období základního vzdělávání má mimořádně velký význam správné a hojné používání názorných pomůcek, kreslených znázorňování, cvičení v sestavování vlastních úloh a jejich řešení, počítání z paměti.

Metody

- slovního sdělování věcí a jevů
- metody práce s učebnicí, knihou
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace
- pokus-omyl
- analogie
- různá prostředí (krokování, autobus, Děda Lesoň, rodokmen, Biland, výstaviště, cyklotrasy, parkety, geodeska, krychlové stavby, hadi, neposedové, pavučiny, násobilkové obdélníky, sousedé, barevné trojice, házení kostkou, slovní úlohy, hra Sova, vývojový diagram, tvary ze dřívěvek, součtové trojúhelníky, oblékání krychle, šipky - mříž, algebrogramy)

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, knihy, VHS, DVD, CD, PC, výukové programy
- nástěnné obrazy, učebnice, interaktivní tabule, pěnové kostky, peníze, vylamovací číslice, čtverce, trojúhelníky, mince, kolečka, geodeska, krokovací pás, sčítací trojúhelníky, čtvercová síť, hrací kostky

2. vzdělávací období (4. - 5. ročník)

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace je tvořena čtyřmi tematickými okruhy:

a) Číslo a početní operace:

V tomto tematickém okruhu si žáci 4. a 5. ročníku prohlubují dovednosti základních početních operací s přirozenými čísly. Sčítají a odčítají do sta. Mají konkrétní představy o násobení a dělení. Zvládli všechny spoje malé násobilky a dělení beze zbytku v oboru násobílek. Z paměti násobí dvojciferné číslo jednociferným, dělení v oboru násobílek se zbytkem. Z písemných algoritmů se setkali s písemným sčítáním a odčítáním a násobením čísla jednociferným činitelem. Tuto dovednost je třeba přenést do rozšířeného číselného oboru přes tisíc.

Nová látka

- písemné násobení dvojciferným činitelem, dělení se zbytkem z paměti a písemné dělení jednociferným dělitelem. Žáky je třeba seznámit i s písemným násobením trojciferným činitelem a písemným dělením dvojciferným dělitelem. Do výuky můžeme vhodně zařazovat i kalkulačku.

b) Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci se učí orientovat v jednoduchých tabulkách, číst z nich údaje, využívat je k porovnávání i výpočtům, poznávat různé diagramy, seznamovat se s prvními grafy a učit se v nich orientovat.

c) Geometrie v rovině a prostoru

Žáci si vytváří jasné představy o útvech v rovině a jejich vzájemné poloze, podporuje správné prostorové představivosti žáků.

Cílem výuky geometrie v tomto období je tedy:

- rozeznávat navzájem základní geometrické obrazce a rozpoznávat je na předmětech
- správně načrtnout, vystříhnout i narýsovat čtverec, obdélník a libovolný trojúhelník
- stanovit velikost obvodu čtverce, obdélníka a jiných čtyřúhelníků a narýsovaných trojúhelníků měřením a výpočtem, uvědomovat si, že obrazce zaujímají určitou plochu, kterou lze srovnávat se zvolenou jednotkou obsahu

Geometrie je v učebních osnovách obou ročníků spojena s výukou výtvarné výchovy, kde žáci také zobrazují rovinné útvary. Poznávání geometrických útvarů tedy prolíná oběma předměty. Výpočty obvodů jsou také často zařazeny ve slovních úlohách v aritmetických pracovních sešitech. Žák poznává, že osvojené znalosti z matematiky potřebuje v různých vyučovacích předmětech i při řešení mnoha úloh z praktického života.

d) Slovní úlohy

Podporují a rozvíjejí schopnost žáků uvažovat a samostatně řešit jednoduché slovní úlohy z paměti. Žáky je třeba postupně dovést i k samostatnému řešení zapsaných slovních úloh s jedním nebo dvěma početními výkony.

V tomto období vedeme žáky k samostatnému úsudku při řešení slovních úloh a dbáme přitom na zapojení všech žáků do výuky. Je třeba cvičit smysly žáků, předkládat jim nadále nové typy úloh pomocí konkrétního názoru, zadávat jim k pozorování různá schémata, grafy a tabulky. Žáky nechat objevovat vše, na co mohou přijít sami, dbát na jejich samostatnost při činnostech, přizpůsobovat vyučovací postup jejich chápání, vzbuzovat zájem žáků zajímavými úlohami i jinými motivacemi.

Obsah učiva – 2. vzdělávací období – Matematika

4. ročník

Opakování a procvičování učiva v oboru do 1 000:

- numerace - přirozené číslo v desítkové soustavě, činnosti ve skupinách s pomůckami, posloupnost
- čísel, jejich čtení a psaní, práce s číselnou osou, porovnávání a zaokrouhlování čísel
- početní výkony
- pamětné sčítání a odčítání s využitím analogie s počítáním do sta, vlastnosti sčítání a odčítání přirozených čísel,
- upevňování a automatizace násobilkových spojů spojené s činnostmi a jednoduchými slovními úlohami z různých oborů lidské činnosti, zadávané úlohy žáci obměňují a sami vymýšlejí další podobné úlohy,
- vlastnosti násobení (záměna činitelů),
- pamětné násobení dvojciferného čísla číslem jednociferným
- činnostní vyvození dělení se zbytkem v oboru násobílek, jeho procvičování; toto učivo je vhodné spojovat s řešením praktických úloh
- písemné sčítání, odčítání a násobení jednociferným činitelem v oboru do 1 000
- úsudkové počítání, rozlišování úsudků
- řešení slovních úloh z praktického života, mezipředmětové vztahy
- práce s tabulkami a diagramy
- čtení údajů z tabulek
- sestavování podobných tabulek žáky
- pozorování diagramů zařazených do učebnice, hovor o nich, vyvození vztahů mezi čísly

Nová látka- aritmetika, 4. r.:

- vyvození písemného dělení jednociferným dělitelem v oboru do 1000, zkouška násobením
- rozšíření číselného oboru nad 1 000, desítková soustava, čtení a psaní čísel, jejich porovnávání, zaokrouhlování, v numeraci můžeme rozšiřovat číselný obor až do milionu
- práce s číselnou osou, ve 4. ročníku je vhodné zůstat u znázorňování v oboru do 10 000
- řešení slovních úloh prolíná celým obdobím, kdy se rozšiřuje číselný obor
- většinou se počítá s čísly kolem tisíce, jde o dovednost řešení slovních úloh, které je třeba věnovat soustavnou pozornost
- přičítání a odčítání desítek, stovek a tisíců z paměti v oboru rozšířeném nad tisíc
- písemné sčítání a odčítání v rozšířeném oboru (vyvozují žáci sami), odhady výsledků
- násobení a dělení přirozených čísel 10, 100 a 1 000 z paměti
- vyvození násobení a dělení čísel zakončených nulami
- algoritmus písemného násobení dvojciferným činitelem, odhady výsledků
- vlastnosti násobení
- dělení jednociferným dělitelem

Geometrie v rovině a prostoru, 4. r.:

- základní útvary v rovině a prostoru, jejich rozlišování
- měření délek, délka úsečky, rozměry obrazců, délky hran těles
- jednotky délky, jednoduché převody jednotek
- přímka, polopřímka, úsečka, bod, rýsování a popis
- kružnice, kruh, rozlišení, rýsování a popis
- kolmice a rovnoběžky, rýsování a náčrty
- jednoduché konstrukce čtverce, obdélníku a pravoúhlého trojúhelníku, náčrty
- grafické sčítání úseček, určení obvodu trojúhelníků a čtyřúhelníků sečtením délek stran, využití v úlohách z praktického života

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení -provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel -zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel -řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	-počítá (sčítá, odčítá, násobí, porovnává a zaokrouhluje) v číselném oboru do 1 000 000 -využívá početní operace k modelování sémantických situací Umí řešit vizualizované úlohy se zlomky typu $\frac{1}{n}$ pro malá n -nabývá zkušenosti s pojmem parametr -buduje procept vícemístných přirozených čísel a operací s nimi -dělí dvoumístným číslem (se zbytkem) -má vytvořenou představu záporného čísla jako adresy -umí účelně propojovat písemné i pamětné počítání (i s použitím kalkulačky) -seznamuje se s jazykem písmen -provádí složitější operace na číselné ose (zahušťování, zvětšování, zmenšování, fragmentace, změna měřítka) -nabývá zkušenosti relací na zlomcích a operací se zlomky -řeší slovní úlohy (i dynamické) včetně úloh s antisignálem -umí tvořit analogické úlohy -rozumí kombinatorickému pojetí násobení	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE -numerace v oboru do 1 000 000 -pořadí početních operací -modelování situací v prostředích. a)sémantických:autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze, Biland, výstaviště b)strukturálních. Stovková tabulka, hadi, pavučiny -kmenové zlomky v kontextu části (počtu, veličiny včetně času, úsečky, rovinné obrazce) -pamětné i písemné sčítání, odčítání, násobení -písemné odčítání obvyklým i modifikovaným způsobem, písemné násobení obvyklým i indickým způsobem -písemné dělení dvoumístným číslem (se zbytkem) -pohyb po číselné ose – propedeutika záporných čísel Algebrogramy, hadi, pavučiny -porovnávání čísel různých prostředích -číselné řady -zaokrouhlování Měření a zaokrouhlování údajů -číselné rytmy a pravidelnosti -sémantické modely čísel osy -trojí role čísla na číselné ose - využívat aritmetických operací k modelování situací a procesů v prostředích sémantických a strukturálních -kombinatorické situace	OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA -vzájemná spolupráce a komunikace žáků -rozvíjení poznávání a sebepoznávání -schopnost řešit problémy a rozhodování VÝCHOVA DEMOKRAT. OBČANA - vyučovací hodiny jsou vedeny jako model otevřeného partnerství -žák se stává rovnocenným partnerem učitele -u žáka se rozvíjí tolerance a schopnost argumentace VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH -v učebnici jsou úlohy, v nichž se uplatnily rodinné příběhy, zážitky, zkušenosti z Evropy i světa MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA -podtržení jedinečnosti každého člověka a jeho individuální zvláštnosti -rozvíjení schopnosti žáků udržovat tolerantní vztahy -použití českých a cizích jmen ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA

-čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	-rozvíjí se algoritmické myšlení (program a podprogram) -rozumí jednoduchým kombinatorickým a pravděpodobnostním situacím	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY -evidence souboru dat tabulkou -doplňování scházejících údajů do strukturované tabulky (bus, stovková tabulka) -využívá tabulky k porozumění pravděpodobnosti jevů -diagramy různých typů (vývojové, výstaviště, cyklostezky, pavučiny) -organizační principy -závislosti v různých prostředích aritmetických sémantických strukturálních i geometrických -propedeutika statistiky a pravděpodobnosti -práce s parametrem jak propedeutika funkčního myšlení	-rozvíjení schopnosti statické evidence, která je využívána v mezipředmětových vztazích při objevování okolního prostředí
-vyhledává, sbírá a třídí data	-používá tabulky a grafy modelování a řešení různých situací -tvoří obdobné úlohy -pracuje s daty: umí z náhodných jevů tvořit statistický soubor, eviduje soubor dat a organizuje je tabulkou i grafem -nabývá vhled do statického souboru		MEDIÁLNÍ VÝCHOVA -úlohy s různými řešeními poskytují učitelé možnost vést žáky k identifikaci postoje a názoru řešitele - tvorba vlastních úloh, vede ke správné formulaci -vyvarování se hazardu (zákonitosti náhody)
-narýsuje a znázorňuje základní rovinné útvary, užívá jednoduché instrukce	-rozšiřuje zkušenosti s dalšími rovinnými útvary (úhel, nekonvexní mnohoúhelník) a tělesy i v prostředí čtverečkovaného papíru -umí sestavit 2D i 3D útvary daných vlastností (jednoduché konstrukce) -aktivně používá některé geometrické jazyky	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU -rovinné útvary: čtverec, obdélník, čtyřúhelník, pěti- a šestiúhelník, trojúhelník – rovnoramenný, rovnostranný, pravoúhlý, kruh a kružnice v různých prostředích -šipkový zápis rovinného útvaru -chirurgie, sova -krychlové stavby, jejich plány, půdorys a nárys, proces konstrukce a přestavby krychlové stavby -koule, kužel, válec, kvádr, jehlan -sítě těles -měření a poměřování -evidence údajů - kmenové zlomky v kontextu části (úsečky, rovinného obrazce)	
- sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	-získává zkušenosti s měření v geometrii včetně některých jednotek -pozná různé jednoduché mnohoúhelníky	-vzájemná poloha dvou přímek	
-sestavuje rovnoběžky a	-rozvíjí představy o kolmosti,		

kolmice	rovnoběžnosti, shodnosti, podobnosti, posunutí, otočení -seznamuje se s relací kolmost a rovnoběžnost ve 2D i 3D (modeluje)	-popis konstrukce kolmic a rovnoběžek -konstrukce čtverce a obdélníku pomocí jejich uhlopříček -reprezentace úhlu pomocí hodin
-určuje obsah pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu -rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osou souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	-rozvíjí představy o obvodu, obsahu a objemu prostřednictvím čtvercové sítě -uvědoměle pracuje s jednotkami -rozvíjí představy o středové i osové souměrnosti -využívá čtverečkovaného papíru, jazyka šipek k propedeutice souřadnic v 2D	-parkety, dřívková geometrie, Geodeska a čtverečkovaný papír, mřížový útvar -určování obsahu útvaru metodou rámování -měření: obvod, obsah, objem -středová i osová souměrnost -symetrie v různých geometrických prostředích: výstaviště, cesty, mřížové i nemřížové objekty, parkety, dřívka, krychlové stavby a krychlová tělesa
-řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	-ovládá některé řešitelské strategie jako: pokus-omyl, řetězení, od konce, vyčerpání všech možností, rozklad na podúlohy, simplifikace. Objevuje zákonitosti jako cestu k urychlení řešení úlohy.	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY -úlohy v různých prostředích a) sémantických: autobus, krokování a schody, děda Lesoň, peníze Biland, výstaviště, rodina b) strukturálních: součtové trojúhelníky, násobilkové obdélníky, hadi a pavučiny, stovková tabulka, sčítací tabulky, algebrogramy, sousedé, číselné trojice, číselné řady, číselná kouzla c) geometrických: parkety, dřívka

5. ročník

- Učivo - dokončení oboru přirozených čísel:
- procvičování všech početních výkonů při počítání z paměti, automatizace násobilkových spojů a dělení v oboru násobílek beze zbytku i se zbytkem
- početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti (komutativnost, asociativnost, distributivnost)
- písemné algoritmy početních operací: sčítání, odčítání, násobení, (algoritmus písemného násobení procvičujeme hlavně při násobení čísel jednociferným nebo dvojciferným činitelem, u násobení čísel víceciferným činitelem volíme příklady typu: $25048 \cdot 3060$, $5137 \cdot 32000$, tj. takové příklady, při jejichž řešení žák prokáže, že algoritmu rozumí)
- písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem
- rozšíření číselného oboru přes milion - numerace
- zaokrouhlování přirozených čísel
- provádění odhadů a kontrola výsledků početních operací
- počítání na kalkulátorech - využívání při kontrole výpočtů i při řešení některých slovních úloh
- slovní úlohy na jeden nebo dva početní výkony
- slovní úlohy z praktického života a jejich obměny
- čtení údajů z tabulek a diagramů
- využívání nákrese a tabulek při řešení slovních úloh
- vyhledávání a třídění číselných informací z praktického života
- čtení vhodně sestavených údajů z tabulky a vytváření grafu
- orientace v jízdním řádu
- procvičování rýsování základních geometrických útvarů v rovině (rýsování podle popisu slovního i písemného, slovní ústní popis narýsovaného - procvičování zručnosti i vyjadřování v geometrii)
- jednotky délky a jejich převody, měření délky
- obvod různých rovinných obrazců - trojúhelníků, čtyřúhelníků i libovolně zvolených mnohoúhelníků
- obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě, základní jednotka obsahu
- osově souměrné útvary - jejich rozlišování, určení osy souměrnosti přeložením rovinného obrazce
- základní útvary v prostoru, prostorová představivost
- seznámení a počítání s desetinnými čísly a zlomky

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení -provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel -zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel -řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel vyhledává, sbírá a třídí data - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici) užívá jednoduché konstrukce -sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku	čte a zapisuje - porovnává ,znázorňuje, zobrazuje -zaokrouhluje př. čísla na milióny, statisíce, desetitisíce , tisíce, stovky, desítky -sčítá a odčítá čísla z paměti, využívá komutativnosti, odhaduje výsledky -sčítá čísla písemně, využívá komutativnosti -odčítá přir. čísla písemně -z paměti násobí a dělí př. čísla mimo obor nás. v jednoduchých případech - písemně násobí př. čísla s trojcif. Činitelem, užívá asociativnosti -dělí jedno a dvojcif. dělitelem, provádí kontrolu výpočtu -řeší a tvoří prakt. úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v oboru př. čísel vyhledává , sbírá a třídí data -čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy -doplňuje řady čísel, tabulky - znázorňuje a narýsuje základní rovinné útvary (čtverec, obdélník,	Přiroz. čísla v oboru do 1 000 000 Číselná osa Zaokrouhlování přir. čísel Pamětné sčítání a odčítání přir. čísel Písemné sčítání př. čísel se třemi sčítanci, kontrola výpočtu Písemné odčítání př. čísel, kontrola výpočtu Pamětné násobení mimo obor násobilky Písemné násobení př. čísel Dělení v oboru př. čísel Řešení praktických úloh na jeden až dva početní výkony Závislosti, vztahy a práce s daty Grafy , tabulky, jízdní řády a diagramy Geometrie v rovině a prostoru Rýsování čtverce. Rýsování obdélníku. Rýsování rovnostranného, rovnoramenného a pravoúhlého trojúhelníku. Grafický součet a rozdíl úseček Rýsování kružnice. Obvod a obsah obrazců. Rovnoběžky. Kolmice. Osová souměrnost. Jednotky obsahu Nestandardní aplikační úlohy a problémy Slovní úlohy. Číselné a obrázkové řady. Magické čtverce. Prostorová představivost. Rozšiřující učivo - Desetinná čísla Opakování z 5. ročníku	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy ČJ – přesnost vyjadřování, zápis a jeho úprava, význam slov ČS – místo, kde žijeme (Evropa a svět, cestování) - Lidé a čas (orientace v čase, časový řád, dějiny jako časový sled událostí)

sečtením délek stran - sestrojí rovnoběžky a kolmice - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládání papíru určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu -řeší jednoduché praktické úlohy a problémy, jejichž způsob řešení není závislý na obvyklých postupech a algoritmech provádí početní operace s desetinnými čísly - zaokrouhluje A provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - zaokrouhluje A provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	trojúhelník, kružnici), užívá jednoduché konstrukce -určuje obsah obrazce pomocí čtvercové sítě (čtverec, obdélník) -sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek stran -rozpoznává a znázorňuje ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a narýsuje osu souměrnosti určuje obvod a obsah čtverce a obdélníka pomocí vzorce -řeší úlohy, ve kterých aplikuje osvojené vzorce -sestrojí rovnoběžky a kolmice -seznáme se s dalšími jednotkami obsahu ar, ha, km², mm² -řeší jednoduché praktické úlohy a problémy, jejichž způsob řešení není závislý na obvyklých postupech a algoritmech -zapisuje A čte desetinné číslo v řádu desetin a setin - porovnává desetinné číslo na číselné ose - sčítá A odčítá pamětně i písemně desetinná čísla v řádu desetin	- rozšířené opakování Desetinná čísla - zavedení pojmu desetinné číslo - znázorňování desetinných čísel na číselné ose - porovnávání desetinných čísel - zaokrouhlování desetinných čísel - sčítání a odčítání des.č. - násobení a dělení des.č. 10, 100, 1000 - násobení a dělení des.č. des.číslem z paměti v jednoduchých případech - písemné násobení des.č. - písemné dělení des.č. - aritmetický průměr - převádění jednotek délky, obsahu, hmotnosti - užití kalkulátoru při výpočtech s des.č. - užití vlastností početních výkonů s des.č. - řešení úloh z praxe vedoucích k početním výkonům s des.č. Dělitelnost přirozených čísel - pojmy násobek a dělitel - užití znaků dělitelnosti 2,3,5,10, 4,6	VV – smysl pro detail, pozorovací schopnosti SP – práce s papírem kartonem a textilem, šetření energií) ICT – internet, výukové programy OSV – nákupy v obchodě – určení ceny FY – převod jednotek 76
--	---	---	--

Očekávané výstupy na konci 2. vzdělávacího období

Číslo a početní operace

Žák:

- využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žák:

- vyhledává, sbírá a třídí data
- čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Geometrie v rovině a prostoru

Žák:

- narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice), využívá jednoduché konstrukce
- sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek, jeho stran
- sestrojí rovnoběžky a kolmice
- určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
- rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti
- útvaru překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Žák:

- řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky
- činnostně se na konci 5. ročníku seznamuje s desetinným číslem tak, jak je v možnostech žáků
- samostatně toto rozšíření číselného oboru objevit; s desetinným číslem se žáci seznamují
- v peněžním modelu při obchodování a činnostech s pomůckou papírové peníze

Metody

- metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, VHS, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- Soutěže

5.3. Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

je v 4. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu

5.3.1. Informatika

Charakteristika výuky Informatiky v 2. vzdělávacím období

Vyučovací předmět Informatika je vyučován ve 4. ročníku po jedné vyučovací hodině týdně. Charakter výuky informatiky je činnostní. Výuku orientujeme tak, aby žáci dovednosti a znalosti získávali výhradně na základě individuální nebo maximálně dvoučlenné skupinové práce s počítači, periferiemi a používaným softwarem. Žáci provádějí takové činnosti, které vedou k získání základních znalostí a dovedností z oblasti práce s ICT technologiemi.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

4. ročník - 1 hodin týdně

Průřezová témata

Mediální výchova

tvorba mediálních sdělení
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti

V Informačních a komunikačních technologiích chceme rozvíjet tyto klíčové kompetence strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k práci s informacemi, pozorování, vyvozování a porovnávání výsledků
- vedeme žáky k sebehodnocení
- umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení a umět posuzovat vlastní pokrok v této oblasti
- učíme žáka odlišovat podstatné od nepodstatného

Kompetence k řešení problémů

- ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému
- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému

- učíme žáka porozumět danému problémovému úkolu před zahájením jeho řešení

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (internet, výukové programy)
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků pro komunikaci se světem
- vedeme žáky ke kultivovanému projevu
- vedeme žáky k základním komunikačním pravidlům (naslouchání, respektování, asertivnímu jednání)

Kompetence sociální a personální

- vytváříme s žáky pravidla pro práci v týmu
- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka
- vytváříme příjemnou školní atmosféru
- umožňujeme žákům zažít úspěch a zvládnout i případný neúspěch

Kompetence občanské

- učíme respektovat práva a dodržovat povinnosti
- vedeme k ochraně zdraví a tvorbě zdravého životního prostředí

Kompetence pracovní

- poukazujeme na možná zdravotní a hygienická rizika při práci
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji jejich schopností
- vedeme žáka k dodržování řádu pracoven
- vytváříme potřebu spolupráce s druhými
- učíme žáky hodnotit svou práci i práci druhých

4. ročník

Historie informací (*Mezipředmětové vazby s -vlastivědou - historická část*)

Seznámení s počítačem

- z čeho se počítač skládá (*Mezipředmětové vazby s pracovními činnostmi*)
- monitor
- klávesnice
- myš
- přídatná zařízení
- zapnutí počítače
- uživatelský účet
- hardware a software

Hygiena práce u počítače

Windows - základní informace o systému

- důležité ikony na ploše (*Mezipředmětové vazby s -cizím jazykem - angličtina*)
 - hlavní nabídka
- nabídka Start
- příslušenství
- programy, dokumenty a soubory
- složka - vytvoření, označování a otvírání, přejmenování
- okno složky - změna velikosti, posouvání
- mazání jedné a více složek najednou
- přesun složek
- kopírování
- přehled ve složkách
- velikost složky a dokumentu
- změna pozadí, vlastní spořič na pozadí
- spořič obrazovky, vzhled plochy

Textový editor - Microsoft Word - úvodní část

- základy psaní - velká písmena, diakritika, zvláštní znaky
- základní funkce textového a grafického editoru
- dokument - nový dokument, otevření a zavření dokumentu
- práce s textem
- označování, mazání, vkládání textu, přesun textu
- písmo
- základní formát písma, velikost, barva písma,
- náhled
- kopírování
- úprava dokumentu - odstavce, dopisový formát, odsazení 1.řádku, pravítko
- uložení dokumentu
- obrázek - vkládání obrázků z Klipartu
- úprava obrázku
- obtékání textu

- okraje
- WordArt

Malování

- základní popis okna
- plechovka
- nový dokument
- štětec
- úsečka
- předdefinované tvary - obdélník, elipsa, zaoblený obdélník
- více barev
- mnohoúhelník
- nastavení více barev, kapátko, lupa
- ukládání a otvírání dokumentu
- označování pomocí nástroje výběr
- přesouvání
- výběr libovolného tvaru
- křivka, soustředné kružnice
- kopírování
- klávesové zkratky
- mazání pomocí klávesy Delete
- vkládání textu do obrázku
- stínování
- vícebarevná textura
- překlopení, otáčení, zkosení, změna velikosti, velikost obrázku
- příprava obrázku před tiskem, vlastní tisk

Počítačové sítě - úvodní část

- lokální síť
- globální síť - Internet
- prohlížeč - Internet Explorer, ostatní prohlížeče
- hypertextové odkazy
- vyhledávací stránky, vyhledávání pomocí klíčových slov
- stahování - obrázky

Elektronická pošta - program Microsoft Outlook - úvodní část

- nový dopis, úprava textu, přečtení dopisu, odpověď
- adresy na stejném serveru
- mazání nepotřebných zpráv
- příloha
- předat dál

Očekávané výstupy na konci 2. období

Žák:

- chápe společenský tok informací - vznik-přenos-transformace-zpracování - distribuce
- informací
- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie
- respektuje pravidla bezpečné práce s HW i SW a postupuje poučeně i v případě jejich závad
- chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím

- při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty
- vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích
- komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení
- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru
- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost

Metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda,)
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina

Nástroje a pomůcky

- výukový software, knihy, encyklopedie, internet, VHS, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

5.4. Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se děti učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací obsah Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme
Lidé kolem nás
Lidé a čas
Rozmanitost přírody
Člověk a jeho zdraví

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací. Často začleňujeme krátkodobé projekty.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

1. vzdělávací období

Vzdělávací oblast je v 1. – 3. r. realizována prostřednictvím vyučovacího předmětu Prvouka.

2. vzdělávací období

Vzdělávací oblast je ve 4. a 5. ročníku realizována prostřednictvím vyučovacích předmětů Přírodověda a Vlastivěda

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předměty Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda se vyučují jako samostatné předměty v ročnících:

1. ročník - 2 hodin týdně - Prvouka
2. ročník - 2 hodin týdně - Prvouka
3. ročník - 2 hodin týdně - Prvouka
4. ročník - 3 hodin týdně - 1. pololetí: Přírodověda 2 h/ Vlastivěda 1 h
2. pololetí: Vlastivěda 1 h/ Přírodověda 2 h
5. ročník - 4 hodin týdně - Přírodověda - 2 hodin týdně - Vlastivěda 2 hodiny týdně

Zařazená průřezová témata:

1. OBDOBÍ

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj (sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena)

Sociální rozvoj (mezilidské vztahy, poznávání lidí)

Morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova

Kulturní difference

Lidské vztahy

Etnický původ

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí

Základní podmínky života

Mediální výchova

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

2. OBDOBÍ

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj (sebepoznávání a sebepojetí, psychohygiena, seberegulace a sebeorganizace)

Sociální rozvoj (mezilidské vztahy, poznávání lidí)

Morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika)

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Občan, občanská společnost a stát

Formy participace občanů v politickém životě

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Objevujeme Evropu a svět

Evropa a svět nás zajímá

Jsme Evropané

Multikulturní výchova

Kulturní difference

Lidské vztahy

Etnický původ

Environmentální výchova

Ekosystémy

Základní podmínky života

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- umožňujeme žákům poznávání smyslu a cíle učení a umět posuzovat vlastní pokrok
- na základě prožitku úspěchu vedeme žáky k potřebě dalšího studiu a celoživotního vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problémů

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u dětí dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- seznamujeme žáky s různými druhy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (encyklopedie, internet, učebnice, návody)
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i zpracovávání výstupů
- předkládáme žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vést je k jejich dodržování
- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáků a jejich samostatný vývoj

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a vznikajících environmentálních problémů
- ukazujeme žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukazujeme na možná zdravotní a hygienická rizika při práci a vést žáky k jejich eliminaci
- učíme žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožnit jim hledat vlastní postup

5.4.1. Prvouka

Charakteristika výuky

Žáci získávají vědomosti prostřednictvím svých zkušeností a pozorování (vycházky, exkurze, vlastní pokusy, zacházení s různými nástroji a předměty). Výsledky svých pozorování, zjištění a objevování zaznamenávají různými způsoby, tj. výtvarně i písemně. V tomto období využíváme co nejvíce regionálních přírodních i společenských jevů. Charakteristické pro výuku prvouky v 1. období základního vzdělávání je její prolínání s učivem ostatních předmětů. Výuku prvouky vhodně doplňují obrazy, videozáznamy, filmy, besedy, vycházky, exkurze atp. Při výuce se žáci učí spolupracovat, vzájemně si pomáhat a obvykle vznikne přirozená potřeba skupinové práce.

V prvouce se věnujeme:

- poznávání věcí – jejich vlastností a zařazujeme je do přírodního a společenského dění
- výchově smyslového vnímání a způsobům pozorování určitých předmětů a jevů
- základům jazykového vyjadřování – využíváme českého jazyka (výslovnost, vyprávění, říkadla, básně, písně, pohádky,...)
- procvičování pozornosti, paměti, představivosti, obrazotvornosti,...
- ochraně přírody, kulturních památek a výsledků lidské práce
- technické výchově (spojení s výtvarnou výchovou a praktickými činnostmi)
- pohybové výchově (ve spojení s tělesnou výchovou a hudební výchovou)
- zdravotní výchově a znalosti lidského těla, režimu dne
- mravní výchově (vytváření správných návyků a vztahů k lidem)

Obsah učiva – 1. vzdělávací období – Prvouka

1. ročník

- škola a její blízké okolí, cesta do školy, bezpečnost
- pracovní návyky a vhodné chování ve škole i mimo školu
- příroda na podzim v lese, v sadu, na zahradě a na poli
- rodina a život v rodině
- zima a zimní svátky, bezpečnost, živočichové a rostliny v zimě
- člověk a péče o zdraví, základní hygienické návyky
- zdravá výživa, režim dne
- příroda, rostliny a živočichové na jaře
- nejznámější ptáci a domácí zvířata
- dny v týdnu, roční období, orientace v čase
- nejznámější povolání a výrobky řemeslníků
- dopravní výchova – bezpečnost
- příroda v létě

Žáci učí pozorovat rostliny, zvířata a věci, které je obklopují ve škole, doma, venku. Učí se všimnout si změn v přírodě, které mohou během roku pozorovat a všímají si, jak tyto změny zasahují do života lidí i zvířat.

Učivo je propojováno i s ostatními vyučovacími předměty. Jednotlivé činnosti mohou být vhodně kombinovány a propojovány i v jiných časových celcích než je jedna vyučovací hodina.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu	-zná nebezpečná místa v obci -ví, jak a kde se přechází silnice -umí přecházet podle semaforu -zná některé dopravní značky -zná spojení na své rodiče - seznámí se s pokyny při mimořádných událostech -zná proměny přírody -poznává krajinu v okolí své obce -seznámí se s vodním tokem -zná domácí zvířata a jejich mláďata -zná pojem denní režim -umí vyjmenovat dny, týdny, měsíce	Člověka jeho zdraví Nemoc, úrazy - bezpečnost při hře Stolování, zásady správné výživy Péče o zdraví-čistota, otužování U lékaře, lidské tělo Lidé a místo kde žijeme Můj domov, moje vlast Bezpečnost na cestě do školy, okolí školy-semafor, přechod pro chodce, žel. přejezd Zásady bezpečnosti při sportování Chování na cestách, v přírodě, o prázdninách Bezpečnost při plavání a koupání Jedeme na výlet Chování ve škole, škola Jsem kamarád Rozmanitost přírody Podzim Znaky podzimu Sklizeň ovoce, zeleniny Podzimní plody, stromy v parku Počasí, živočichové na podzim Přípravy na zimu Zima Změny v přírodě Zvířata a ptáci v zimě Jehličnaté a listnaté stromy Jaro První jarní květiny Ptáci na jaře Zvířata (domácí, divoká), mláďata-způsob jejich života Den Země- odpady	VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy EV Vztah člověka k prostředí OSV Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání Lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika TV HV Pracovní činnosti Výtvarné činnosti

		Ovocný strom v ročních obdobích Léto Změny v přírodě, počasí Chování na cestách, v přírodě, o prázdninách Bezpečnost při plavání a koupání Lidé a čas Vánoce Nový rok, Kalendářní rok Domácí práce a nákupy Zimní sporty Můj den Čas, poznávání hodin, části dne Práce na zahradě a na poli Velikonoce Práce a volný čas Povolání, řemesla Pracovní den, volný den, volný čas a jeho náplň Lidé kolem nás Orientace ve škole, třídě Školní potřeby Lidé kolem nás Rodina - vztahy v rodině Domácí práce Můj pokojíček Zásady slušného chování Moje rodina Kde bydlím Členové rodiny, jejich život, zaměstnání Příbuzenské vztahy Já a ti druzí, mezilidské vztahy	
--	--	---	--

2. ročník

- škola a organizace školního života
- cesta do školy, použití plánu, světové strany
- bezpečnost, dopravní výchova (jednoduché jízdní řády)
- náš domov, obec, vlast, památky, významné dny
- rodina, rodokmen, generace prarodičů
- práce a volný čas
- vnější projevy člověka, rozdíly a shody mezi lidmi z různých kultur
- sdělovací prostředky
- voda
- ekosystém v blízkosti vodních ploch, proměny během celého roku
- čas, orientace podle hodin, kalendářní rok
- člověk (jednotlivé orgánové soustavy), poučení o lidském těle, vývoj člověka, nemoc a úraz, první pomoc
- krizové situace, kde hledat pomoc

Při výuce využíváme zkušenosti žáků a učivo probrané v 1. ročníku, které dále rozšiřujeme. Žáci se seznamují s věcmi a jevy blízkého okolí, získávají přehled o změnách v přírodě v průběhu ročních období a jejich vlivu na život rostlin, zvířat i lidí.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; - v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě	- vyjmenuje alespoň tři soustavy potřebné pro fungování lidského těla - rozliší typy úrazů podle toho, jaké funkce lidského těla ohrožují - dokáže posoudit, zda je při úrazu nebo náhlé zdravotní příhodě ohrožen život - umí přivolat pomoc - charakterizuje fáze vývoje člověka - rozezná krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání) a ví kde najde pomoc - v modelové situaci určí oběť a umí zareagovat jako svědek	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ - přehled orgánových soustav a jejich význam - typy úrazů a jednání dítěte při nich - první pomoc - vývoj dítěte/člověka - základní potřeby v různých obdobích - v nemocnici - krizové situace - zdroje pomoci - chování v roli svědka nebezpečné situace	ENVIROMENTÁLNÍ VÝCHOVA - vztah člověka k životnímu prostředí
- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole - využívá peníze v běžných situacích	- sestaví rodokmen své rodiny do generace prarodičů - u vybraných profesí popíše náplň práce (profese v nemocnici, profese při tvorbě a šíření televizního vysílání) - vysvětlí, co mají společného a v čem se mohou lišit lidé z různých kultur - uvede příklady, jaké může mít potíže dítě z jiné kultury u nás - uvědomění si hodnoty vody - zohledňuje potřeby různých členů rodiny	LIDE KOLEM NÁS - role a odpovědnost členů rodiny včetně dětí - profese ve zdravotnictví a médiích - práce geologa - antropologické konstanty společné lidem všech kultur a etnik a rozdíly v jejich konkrétní podobě na příkladu svátků a slavení - infrastruktura v obci – vodovody a kanalizace - úprava vody - hospodaření s vodou	MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA VÝCHOVA DEMOKRAT. OBČANA - Občanská společnost a škola OSOBNOSTNÍ VÝCHOVA - Seberegulace - Psychohygiena - Kreativita - Poznávání Lidí - Mezilidské vztahy GLOBALNÍ VÝCHOVA MEDIÁLNÍ VÝCHOVA
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - rozliší možná nebezpečí v nejbližším	- vybere orientační body v okolí školy - popíše podle plánu cestu do školy - vysvětlí význam určování světových stran - uvede, jaké autosedačky musí používat - určí vybrané dopravní značky	MÍSTO KDE ŽIJEME - plán - určování světových stran - dopravní síť v okolí školy, v obci - dopravní značky a jejich rozdělení - pravidla upravující chování cyklisty - povinná výbava cyklisty	

okolí -uplatňuje základní pravidla silničního provozu - začlení svou obec do příslušného kraje a obslužného centra ČR - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří její estetické hodnoty	-uvede povinnou výbavu cyklisty a vyjmenuje pravidla, která upravují chování cyklisty -určí části a orientační body, které tvoří obec, v níž žije -uvede sousední obce a popíše zjednodušeně dopravní síť města -vysvětlí funkci vybraných budov v obci -pojmenuje památky a vysvětlí význam pojmu -charakterizuje způsob bydlení ve městě před sto lety a dnes	-bezpečné cestování v autě a v hromadné dopravě naší obce -orientační body a významné linie obce a místní krajiny -části naše obce -sousední obce podle světových stran nebo významných linií -význam/funkce vybraných budov v obci -proměny obce v čase -památky a jejich význam	
- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady -výskytu organismů ve známé lokalitě -provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek - určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	-charakterizuje ekosystém tekoucí vody a vodní nádrže, uvede příklady organismů -uvede příklady přibřežních a vodních rostlin rybníků, obyvatel rákosin, živočichů žijících nad a pod hladinou rybníků -uvede specifika jejich života -popíše proměny v cyklu roku -uvede vlastnosti vody -uvede podmínky, za kterých se voda vyskytuje v jednotlivých skupenstvích -popíše koloběh vody v přírodě -popíše aktuální stav počasí	ROZMANITOST PŘÍRODY -voda v přírodě -ekosystémy v blízkosti vodních ploch -vodní živočichové -proměny života ve vodě a okolo vody v průběhu roku -voda – vlastnosti -pokusy s vodou -skupenství vody (termín nevyžadujeme) - počasí, oblačnost srážky	
- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	-čte časové údaje (na mminuty) -charakterizuje způsob bydlení ve městě před sto lety -jednotlivým ročním obdobím přiřadí svátky v naší zemi slavené a vysvětlí způsob a obsah slavení -uvede příklady slavení svátků jiných kultur	LIDÉ A ČAS -čtení času -jednoduchý jízdní řád -generace prarodičů -bydlení ve městě před sto lety -svátky rodinné, svátky v přírodním cyklu roku, svátky s náboženskými kořeny a svátky občanské	

3. ročník

- místo, kde žijeme (domov, rodina, škola, obec)
- cesta do školy, dopravní výchova
- orientace v místě bydliště:
 - světové strany
 - práce s jednoduchým plánem (začlenění obce do příslušného kraje)
 - seznámení s mapou
 - světové strany
- země, v níž žijeme:
 - krajina v místě bydliště
 - naše vlast
- lidé a čas – orientace v čase
- věci a činnosti kolem nás:
 - lidská činnost
 - práce a volný čas
 - lidé a výrobky, technika
- neživá příroda – látky a jejich vlastnosti:
 - vzduch
 - voda
 - slunce a země
- živá příroda:
 - rostliny (druhy rostlin, části rostlin, plody)
 - živočichové
 - zkoumání přírody
- rozmanitost přírody a její ochrana, základní ekologická výchova
- člověk:
 - lidské tělo (růst a vývoj, stavba těla – kostra, svaly)
 - péče o zdraví (zdraví a výživa, sport a hry, první pomoc)

Ve vyučování navazujeme na poznatky o přírodě a životě lidí, které žáci získali v 1. a 2. r. a prohlubujeme je. Zaměřujeme se především na poznávání místní krajiny, života lidí v obci, povolání lidí, zajímáme se o vyráběné věci, kulturu v obci, pověsti, které se váží ke kraji, upozorňujeme na významné stavby, události a osobnosti.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle - projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo - začlení svou obec	-zná zásady zdravého životního stylu. -orientuje se ve stravě - vhodné pro zdravý lidský organismus -pozná některé jedovaté houby a rostliny -chápe nebezpečí léků užívaných bez vědomí dospělých -chápe možnosti poškození si vlastního zdraví požitím tabáku, alkoholu, kávy -přiměřeně se chová u rodinného stolu, ve školní jídelně, v restauraci - vnímá brutalitu filmů s projevem násilí a zabíjení - ví, že nesmí odcházet bez dovolení, především s neznámou osobou, otevírat byt neznámé osobě -zná a umí pojmenovat základní části a vybavení jízdního kola a vybavení pro cyklisty -pojmenuje a dokáže vysvětlit význam běžně se vyskytujících dopravních značek -chápe nebezpečí užívání	Člověk a jeho zdraví chování v hodině o přestávce bezpečnost při cestě do školy, pravidla pro chodce dopravní značky, jízdní kolo a jeho vybavení lidské tělo, potřeby a projevy člověka, růst a vývoj, muž a žena, rodina, stavba těla, smysly zdravá výživa, zdraví a nemoc, osobní hygiena, zdravý životní styl, očkování, poskytování první pomoci, pohyb a zdraví Lidé a čas měření času, datum, letopočet jak žili lidé dříve- dobové fotografie, předměty denní potřeby, památky písemné i stavební lidové zvyky a tradice práce a volný čas, sporty a koníčky Lidé a místo, kde žijeme budova školy, orientace v ní, popis třídy rodná země, rodiště, bydliště naše město srovnáváme město a venkov světové strany, mapa sousední státy, hl.město, symboly české státnosti Lidé kolem nás vztahy ve třídě vztahy v rodině, rodokmen materiály, výrobky, prodej , služby Rozmanitost přírody ochrana životního prostředí	OSV Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání Lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperační a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě EvrGlo Evropa a svět nás zajímá MKV Kulturní diference Lidské vztahy Etnický původ EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí a vztah člověka k prostředí

(město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR - pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské	- pilulek, bonbonů od cizích osob, spolužáků - ví o možnosti svěřit se člověku blízkému, lince důvěry s případem ohrožení, šikanováním - umí přivolat pomoc policie, záchranářů, zdravotníků - orientuje se v plánu obce - ví, kde je muzeum, divadlo, radnice, nádraží apod. - používá pojem zlínský kraj - ukáže na mapě města Prahu, Brno, Ostrava, Olomouc, Zlín, Vsetín - určí hlavní a vedlejší světové strany - v přírodě se umí orientovat podle světových stran - orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy, v místní krajině, - zná základní údaje z historie a současnosti obce - zná některé lidové a místní zvyky a tradice - popíše základní činnosti člověka v krajině - umí vytvořit svůj základní rodokmen - vysvětlí jakou práci vykonávají jeho rodiče - vysvětlí význam vybraných pracovních povolání a činností	látky a jejich vlastnosti živá a neživá příroda vzduch, voda, půda, Slunce, Země rostliny a houby, živočichové domácí a volně žijící počasí, podnebí, rovnováha v přírodě, chráníme přírodu, třídění odpadu šetření vodou a elektrickou energií	Výtvarná výchova Pracovní výchova Český jazyk a literatura
---	---	---	---

společnosti, soužití,
zvyčích a o práci lidí;
na příkladech porovnává
minulost a současnost
- roztřídí některé
přírodniny podle
nápadných určujících
znaků, uvede příklady
výskytu organismů
ve známé lokalitě

-umí pojmenovat části rostlin
-umí popsat projevy života
rostlin
-zná vybrané druhy plodů a
semen
-zná význam semen
-zná vybrané kvetoucí a
nekvetoucí rostliny a dřeviny
(na zahrádkách, loukách,
v lese)
-zná vybrané hospodářské a
léčivé rostliny
-pozná běžně se vyskytující
jedlé a jedovaté houby a umí
je pojmenovat
-zná základní rozdělení
živočichů – savci, ptáci,
obojživelníci, ryby, hmyz
-umí uvést hlavní rozlišovací
znaky a popsat stavbu jejich
těla
-ví, čím se liší rozmnožování
jednotlivých skupin
-rozlišuje domácí a
hospodářská zvířata
-zná vybraná zvířata volně
žijící v určitých přírodních
společenstvích (pole, louky,
les apod.)
-učí tolerovat nedostatky
svých spolužáků
-umí pojmenovat své
nevhodné chování
-umí se omluvit, poděkovat
-vypráví pověsti ze své
obce a okolí
- aktivně se zapojuje do

šetření el.energií, vodou -umí třídit základní školní odpad -úmyslně neznečisťují životní prostředí		
---	--	--

Očekávané výstupy na konci 1. vzdělávacího období

Místo, kde žijeme

Žák:

- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Lidé kolem nás

Žák:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

Lidé a čas

Žák:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Rozmanitost přírody

Žák:

- pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů
-

Člověk a jeho zdraví

Žák:

- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě
- uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Výuka prvouky v 1. období ve spojení s ostatními předměty uplatňuje v rozsahu přiměřeném chápání žáků tohoto věku prvky environmentální výchovy. Žáky učíme citlivému přístupu k přírodě, lásce k okolní krajině, k obci, její minulosti a přítomnosti.

Žákům dáváme příležitost k tomu, aby si uvědomili propojenost vztahů mezi člověkem a přírodou a možnost člověka přírodu ovlivňovat. Učíme je rozlišovat pozitivní způsoby působení člověka v přírodě od způsobů negativních. Žáci poznávají význam a úkol jednotlivých profesí ve vztahu k životnímu prostředí. Necháme je objevovat možnosti ke zlepšování okolního prostředí a péči o něj. Dáváme jim prostor pro nápady co dělat teď, aby i v budoucnosti bylo na Zemi zdravé životní prostředí. Vytváříme první předpoklady k tomu, aby žáci získávali dobrou hodnotovou orientaci v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské společnosti.

Metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
- praktických prací
- pozorování
- pokus
- demonstrační
- demonstrace přírodnin
- demonstrační obrazy, fotografie, modely, aplikace na magnetické tabuli
- demonstrace prostřednictvím didaktické techniky
- práce s textem
- s pracovními listy
- s učebnicí
- s ostatní literaturou
- didaktické hry
- modelové situace
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- vycházka, exkurze, školní výlet
- beseda
- veřejné prospěšná práce
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, VHS, DVD, CD, interaktivní tabule.

Projekty

2. vzdělávací období

5.4.2. Přírodověda

Charakteristika výuky

Výuka přírodovědy ve 2. vzdělávacím období navazuje na učivo prvouky, v mnohém ho prohlubuje a rozšiřuje. Charakter výuky je činnostní, to předpokládá provádění žákovských pokusů, hovor o pozorovaných pokusech i jiných sledovaných přírodních úkazech. Žáci mají možnost v přírodovědném vyučování využívat vědomosti z prvouky i své zkušenosti z vlastních pozorování přírody. Tím, že žákům umožňujeme, aby své vlastní zkušenosti a poznatky spojovali s novým učivem, snadno dosahujeme toho, že se učí se zájmem a mají dobré znalosti z přírodovědy.

Při činnostech se žáci učí spolupracovat, organizovat práci ve skupině i přijímat individuální odpovědnost za splnění určitého úkolu.

Při přírodovědném vyučování se ve velké míře uplatňují mezipředmětové vztahy s výukou českého jazyka, matematiky, výtvarné i hudební výchovy, praktických činností.

Při poznávání přírody a jejich zákonitostí dochází žáci k poznání, že Země a život na ní tvoří celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje v rovnováze. Je třeba, aby si žáci uvědomili, že tuto rovnováhu může člověk svou činností snadno narušit, ale obvykle jen velmi obtížně obnovit. Učí se využívat svých poznatků, hodnotit svá pozorování a záznamy, hledat možnosti, jak i oni mohou přispět k zlepšení životního prostředí a k ochraně přírody.

Významnou roli při výuce přírodovědy mají žákovské pokusy. S přírodninami, jejich vlastnostmi, se zákonitostmi přírody se žáci neseznamují jen při vyprávění nebo čtení, ale mají možnost je zkoumat více smysly a mnohé poznatky sami objevovat. Značný význam přitom má, když si žáci vedou o svých pozorováních a pokusech jednoduché záznamy, tj. nákresy, zápisy do tabulek, krátké popisy provedení, zápisy závěru, popřípadě i grafické záznamy. Důležité je, aby pokud možno všechny pokusy byly prováděny žáky buď individuálně nebo ve dvojicích. Záznamy si však provádí každý žák individuálně, po vzájemné konzultaci o možnostech provedení.

Provádění žákovských pokusů z přírodovědy a příprava pomůcek na tyto pokusy se uskutečňuje ve 4. ročníku a hlavně v 5. ročníku ve spojení s praktickými činnostmi. Týká se to zvláště kapitol Člověk a příroda, Člověk a lidské výtvoř. Tím se výuka stává smysluplnou, pro žáky zajímavou a blízkou životní realitě.

Přírodovědu ve 4. a 5. ročníku je vyučována ve dvou tématických okruzích:

Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví

Ve 4. ročníku se obě témata prolínají, hlavně ve spojení se zdravou výživou a ochranou životního prostředí. Pozornost je věnována rovněž vybraným základním fyzikálním veličinám.

V 5. ročníku je stěžejní téma „člověk“ zařazeno do kapitol: Člověk a neživá příroda, Člověk a vesmír, Člověk a živá příroda a samostatné kapitoly Člověk. Práci a lidskými výtvoř se zabývá kapitola s názvem Člověk a lidské výtvoř.

Obsah učiva - 2. vzdělávacím období - přírodověda

4. ročník

Základní společenstva živých organismů:

- životní podmínky živých organismů, rozmanitost podmínek života na Zemi
- společenstva luk, vod, lesů
- poznávání nejznámějších druhů rostlin, hub a živočichů, jejich význam v přírodě a pro člověka
- přizpůsobení organismů prostředí
- rostlinstvo a živočišstvo na Zemi v různých ročních obdobích
- rovnováha v přírodě, vzájemné vztahy mezi organismy

Rozmanitost přírody:

- voda slaná a sladká, koloběh a vlastnosti vody, změny skupenství
- podnebí, podnebné pásy
- země, Sluneční soustava, magnetická a gravitační síla, Vesmír, Slunce,
- změny počasí, střídání ročního období

Nerosty a horniny:

- nejznámější nerosty a horniny, jejich využití
- půda a její vlastnosti

Měření:

- měření objemu
- poznávání a praktické užívání různých měřidel poznaných fyzikálních veličin
- užívání základních jednotek délky, teploty, hmotnosti a času a běžně užívaných odvozených jednotek

Člověk a příroda:

- ohleduplné chování k přírodě
- ochrana rostlin a živočichů
- ochrana životního prostředí
- chráněné oblasti ČR

Člověk:

- sociální chování
- předchůdci člověka
- orgánové soustavy
- minerální látky a voda v lidském těle
- vývojové etapy
- rozmnožování
- vývoj dítěte
- úrazy a první pomoc
- nemoci

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-určí světové strany v přírodě, orientuje se podle nich -vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí -porovná přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi		MÍSTO KDE ŽIJEME Země. Světové strany. Magnetická síla. Výskyt a těžba významných hornin a minerálů. Sladká a slaná voda. Podnebí, podnebné pásy. Biomy světa. Chráněné oblasti ČR. Podnebí, podnebné pásy. Biomy světa. Chráněná území ČR a regionu bydliště. LIDE KOLEM NÁS Sociální chování.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Osobnostní a sociální výchova.

- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy

- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

- založí jednoduchý pokus, naplňuje

LIDÉ A ČAS

Předchůdci člověka.

ROZMANITOST PŘÍRODY

Horotvorná činnost.

Horniny a jejich vznik.

Minerály a jejich vlastnosti.

Půda a její vlastnosti.

Změny skupenství vody.

Koloběh vody v přírodě. Voda jako

životní prostředí. Měření objemu.

Potravní vztahy v přírodě.

Živá a neživá příroda.

Přírodní společenstva.

Vliv člověka na přírodní společenstva, ochrana přírody.

Vesmír, Slunce, Sluneční soustava.

Gravitační síla.

Střídání ročních období.

Změny počasí v průběhu roku.

Společenstvo lesa, louky, vody.

Životní projevy organismů

Potravní vztahy v přírodě.

Organismy různých společenstev.

Adaptace organismů na podmínky

v různých biomech světa.

Environmentální výchova.

a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života

Voda v živých organismech.
Adaptace organismů na podmínky
v různých biomech světa.
Adaptace organismů na změny počasí v průběhu roku.
Znaky živých organismů – příjem vody a potravy, dýchání, rozmnožování, pohyb.
Třídění rostlin.
Třídění živočichů.
Organismy různých společenstev.
Určování organismů.

Využívání půdy člověkem.
Voda pitná, užitková, znečištěná.
Vliv člověka na přírodu, ochrana přírody.

Zkoumáme magnetickou sílu;
Zkoumáme půdu a její vlastnosti;
Zkoumáme vlastnosti vody a její význam;
Zkoumáme počasí;
Třídíme rostliny; Třídíme živočichy;
Zkoumáme sami sebe;
Pozorujeme chráněné území

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Orgánové soustavy.
Minerální látky v živých organismech.
Voda v lidském těle.

Osobnostní a sociální výchova.

- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc		Vývojové etapy v životě člověka. Rozmnožování. Vývoj dítěte. Úrazy a první pomoc. Nemoci. První pomoc při úrazech.	Environmentální výchova.
---	--	--	---------------------------------

5. ročník

Člověk a neživá příroda

- podmínky života na Zemi
- pozorování neživé přírody

Nerosty, horniny a půda

- nejběžnější a hospodářsky nejčastěji využívané horniny a nerosty
- využití sestavených souborů nerostů a hornin k pozorování, poznávání, třídění
- energetické suroviny, člověk a energie
- sestavování jednoduchých elektrických obvodů
- obnovitelné a neobnovitelné přírodní zdroje
- vznik, složení a význam půdy, praktické pozorování půdy v okolí školy

Člověk a vesmír

- od neživé přírody do vesmíru
- vesmír a Země, sluneční soustava
- střídání dne a noci, střídání ročních období

Člověk a živá příroda

- rozmanité podmínky života na Zemi, podnebné pásy
- život v různých podnebných pásích
- přizpůsobení organismů životnímu prostředí
- život v oceánech a mořích
- ochrana živočichů a rostlin, význam botanických a zoologických zahrad
- společenstva živých organismů na území naší vlasti
- třídění živých organismů do známých skupin
- poznávání běžných druhů rostlin, hub a živočichů podle skutečnosti i obrázků

Člověk

- lidské tělo, základní stavba a funkce
- člověk se rozmnožuje, roste a vyvíjí se
- seznámení s vývojem dítěte před i po narození
- ochrana zdraví člověka, hygienické návyky
- první pomoc při poranění, přivolání lékařské pomoci
- péče o zdraví, zdravá strava, denní režim
- nutnost zdrženlivosti a opatrnosti při setkání s neznámými lidmi

Člověk a lidské výtvoř

- zpracovávání výrobků, jejich využívání, likvidace odpadů
- informační technika a její rozumné užívání
- jednoduché stroje a zařízení, seznámení se s nimi při jednoduchých pokusech
- ochrana přírody
- vztah k životnímu prostředí

Očekávané výstupy na konci 2. vzdělávacího období

Rozmanitost přírody

Žák:

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka
- vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů v prostředí
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- hodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka prospívat nebo škodit
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Člověk a jeho zdraví

Žák:

- využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb a s ohledem na oprávněné nároky okolí
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví

Lidé kolem nás

Žák:

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci
- rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky
- učí se rozpoznávat ve svém okolí nevhodné jednání a chování, které nelze tolerovat a které porušuje základní lidská práva nebo demokratické principy
- poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na dobré nebo špatné změny, popřípadě problémy
- zkusí navrhnout nebo i uplatnit možnosti zlepšení životního prostředí ve svém okolí

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídání ročních období - zhodnotí některé	- uvede příklady organismů žijících v různých oblastech světa a Evropy - umí vysvětlit pojem potravinový řetězec a pyramida a uvede příklad - uvede příklady přizpůsobování se organismů vnějším podmínkám - umí určit a zařadit některé rostliny a živočichy do biolog. systému - umí popsat vznik půdy, význam půdy, její využití a ochranu - zná důležité horniny a nerosty, jejich využití - vyhledává zajímavosti v encyklopedii, internetu - zná pojmy vesmír, planety, hvězdy, družice - prakticky pozoruje pravidelné střídání dějů v přírodě a umí je popsat - umí se vhodně chovat v přírodě - zná význam zdravého životního prostředí pro člověka - umí uvést příklad prospěšného a škodlivého zásahu člověka do přírody - neznečišťuje prostředí	Rozmanitost přírody - rozmanitost podmínek života na Zemi - rovnováha v přírodě - význam ovzduší, vodstva, půd a organismů na Zemi - nerosty a horniny, půda - podnebí a ovzduší - základní podnebné pásy a život v nich Vesmír a Země - Sluneční soustava - den a noc - roční období Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - ochrana a tvorba životního prostředí - likvidace odpadů - odpovědnost lidí Látky a jejich vlastnosti - měření veličin a praktické užívání základních jednotek Člověk a jeho zdraví - lidské tělo/kostra, svaly, kůže, oběh., dýchací, nervová, trávicí, močová, smyslová soustava/ - životní projevy a potřeby člověka - základy lidské reprodukce, vývoj jedince Péče o zdraví - reklama a doporučení odborníků - vytváření samostatných návrhů propagující zdravý životní styl - masmédiá, videotechnika a PC v denním režimu žáka - tělesně a smyslově postižení jedinci ve společnosti Osobní bezpečí - výběr kamarádů z hlediska osobního bezpečí	OSV Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy EV Ekosystémy Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí a vztah člověka k prostředí Vztah člověka k prostředí ČJ -vypravování o vesmíru, planetách

konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	- třídí odpad, zná pojem recyklace - praktické měření v hodinách i doma - zná části lidského těla, důležité orgány, smyslová ústrojí a jejich funkci, - přiřazuje orgány do soustav - zná a charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka - zná způsob rozmnožování - umí si vypracovat režim dne s ohledem na dodržování dostatku odpočinku a tělesného pohybu, optimální délky spánku - umí zjistit číslo Linky důvěry, krizová centra - je si vědom nutnosti kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení - zná zásady bezpečného chování v různém prostředí/škola, domov, silniční provoz, styk s cizími lidmi/ - uvědomuje si škodlivost kouření, užívání drog a alkoholu, gamblerství - v modelové situaci dokáže čelit tlaku vrstevníků při nabízení návykových látek - chrání si zdraví dodržováním základních hygienických zásad - umí vhodně naplňovat denní	- upevňování bezpečné chování v sociálním kontaktu s vrstevníky - modelové situace zaměřené na nácvik způsobu chování v různých krizových situacích - procvičování způsobů tíšňového volání Člověk a jeho zdraví - návykové látky a preference pozitivních život. cílů - modelové situace zaměřené na asertivní odmítání - návykové látky a bezpečnost v dopravě - osobní hygiena - komunikace v rodině, mezi lidmi - modelové situace rozvíjející dovednosti kultivované komunikace v sexuálních vztazích chlapců a dívek - sexuální chování – pocity, láska a její přirozené projevy	popis obrázků - četba ze života zvířat M- převody jednotek VV-malba, kresba života v podnebných pásmech PČ
--	---	---	---

- předvede v modelových situacích osvojené způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje základní návyky a dovednosti související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranu - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty	režim -umí zhodnotit reklamu z hlediska funkce podporující zdraví životní styl -zná svoje základní práva a povinnosti -uvědomuje si změny probíhající v těle dívek a chlapců v období puberty a chápe změny v jejich chování		
---	---	--	--

5.4.3. Vlastivěda

Charakteristika výuky

Vyučovací předmět vlastivěda zahrnuje ve 4. a 5. ročníku učivo zeměpisné a historické. Každý historický jev probíhá v určitém zeměpisném prostředí, proto je vhodné dávat obě tyto složky vlastivědy do vzájemné souvislosti.

Žáci v tomto věku se dívají na dějiny očima současnosti. Je třeba proto stále dbát na rozvíjení jejich jasných představ o minulosti. Aby počáteční dějepisné vyučování tento základní úkol plnilo a minulost se zobrazovala v myslích žáků živě, je vhodné historická schémata a popisované děje provázet různým znázorněním minulosti. K tomu velmi pomohou další mezipředmětové vazby spojené s vlastivědnou výukou. Jsou to např. vazby se čtením, výtvarnou výchovou, matematikou, praktickými činnostmi i hudební výchovou. Dějinné události se žákům velmi dobře přiblíží a stanou se pro ně zajímavějšími, pokud mají příležitost své představy individuálně výtvarně i literárně ztvárňovat. Významným pomocníkem při výuce vlastivědy jsou čítanky pro 4. a 5. ročník, které svými uměleckými historickými články učivo obohacují. Umělecké texty žákům barvitě a obrazně popisují události dějin i jednání historických postav. Z uměleckých textů žáci přijímají neotřelé obraty v řeči, rozvíjí se jejich schopnost výstižně se vyjadřovat a vystihnout podstatné rysy událostí i charakter postav. Výuku vlastivědy výborně doplňuje čtení z historických čítanek. K přiblížení učiva pomáhají jejich ilustrace, plánky, časové osy, stručné vyprávění určitých důležitých událostí z historie našeho národa. K pochopení časových souvislostí napomohou časové přímky rozdělené na stoleté úseky. Délku století je třeba dětem objasnit např. pomocí věku rodičů a prarodičů.

Zeměpisné učivo navazuje na poznatky z prvouky. Od pozorování nejbližšího okolí bydliště a školy žáci přecházejí k zeměpisnému pozorování svého kraje a republiky až po její začlenění do Evropy. Přímé a názorné vyučování se doplňuje čtením zeměpisných článků, žáci se učí pozorovat a číst z plánů a map. Zařazovány jsou praktická cvičení jako např.: rozlišování zeměpisných značek, práce s kompasem, měřítkem mapy apod. Tyto činnosti připravují žáka na vyučování zeměpisu na 2. stupni i na využití zeměpisných poznatků v praktickém životě.

Výuku vlastivědy vhodně doplňují návštěvy muzeí, výstav, významných historických míst a památek. Také vhodné zeměpisné nebo historické filmy a videoukázky výuku vlastivědy doplní a zpestří. Podle místních podmínek je dobře využívat vztahu významných historických událostí k místu, kde žáci žijí. Představu života v minulosti žákům velmi dobře přibližují místní vlastivědná muzea.

Rodné město a rodný kraj jsou součástí vlasti. Jejich dějiny tvoří součást dějin celé země. Události, které jsou zachyceny v dějinách místa, kde žáci žijí, jsou jim blízké a srozumitelné. Proto k hlubšímu rozvíjení jasných představ o minulosti využíváme i všech místních historických archeologických památek jako jsou např.: nálezy nádob, nástrojů, mohyly, hradiště aj. a také památek stavitelských jako

např.: hrady, zámky, kostely, radnice, morové sloupy, sochy aj.

Nezapomínáme ani na využívání zkušeností žáků z výletů po vlasti, žákům dáváme prostor, aby mohli o svých zážitcích vyprávět a svá vyprávění doplnit fotografiemi, videonahrávkami, ukázkami pohlednic a suvenýrů.

K vlastivědnému učivu patří vycházky. Při nich snadno objasňujeme různé nové zeměpisné pojmy např.: hory se vypínají, kopce se svažují do údolí, pohoří se táhne, přechází do nížiny, nížina se rozkládá, potoky se stékají, řeka se vlévá, řeka protéká, náhon se odděluje od řeky aj.

Hlavní pomůckou při vyučování zeměpisného učiva však zůstává mapa. Využíváme každé příležitosti k tomu, abychom žáky postupně učili s mapou pracovat a orientovat se v ní. Žáci se učí rozlišovat na mapě nížiny, vysočiny, pohoří, vodstvo. Určují světové strany, vyhledávají řeky,

města, určují vzájemnou polohu měst i jejich velikost, nadmořskou výšku hor. Popisují, kudy určitá řeka protéká, která města na řece leží, kam se řeka vlévá apod.

Učivo týkající se podnebí propojujeme s výukou přírodovědy. Je přitom třeba provádět měření teploty a zapisovat výsledky. Žáci zapisují rovněž dobu slunečního svitu, druh vodních srážek, sílu větru (vánek, vítr, vichřice), charakter počasí (polojasno, jasno, oblačno, zataženo). Tím se pro ně stane učivo jasným a srozumitelným. Také další vlastivědná témata, např.: Půda a zemědělství, Nerostné bohatství, Ochrana přírody, je nutné stále propojovat s učivem přírodovědy.

Obsah učiva - 2. vzdělávacím období - Vlastivěda

Dějepisná část

4. ročník:

Učivo:

- časová osa, období před naším letopočtem, období našeho letopočtu
- české země v pravěku, doba kamenná, bronzová, železná
- příchod Slovanů, konec pravěku v našich zemích
- Sámův kmenový svaz, 7. století v našich dějinách
- naše nejstarší minulost v pověstech
- Velkomoravská říše, příchod Cyrila a Metoděje
- vznik českého státu, vláda přemyslovských knížat
- život prostých lidí za vlády prvních Přemyslovců, Kosmas, románský stavební sloh
- vznik Českého království, vláda přemyslovských králů
- český stát za vlády Lucemburků, Jan Lucemburský
- období vlády krále Karla IV., rozkvět země, rozvoj vzdělanosti
- život ve středověku, šlechta, církev, život ve vesnici, ve městě, gotický stavební sloh
- období vlády krále Václava IV.
- mistr Jan Hus a jeho učení
- husitské války
- první Habsburkové na českém trůně, Ferdinand I., Ferdinand II., a Ferdinand III. ,
- období renesance
- bitva na Bílé hoře
- třicetiletá válka
- novověk, technické památky, zdroje energie
- stavovské povstání

Zeměpisná část

4. ročník

Učivo:

- naše vlast Česká republika, poloha, obyvatelé, členění území ČR na kraje
- poloha ČR v Evropě
- Česká republika - demokratický stát, státní symboly, státní svátky

- památky UNESCO v ČR
- základy státního zařízení a politického systému ČR
- ČR – státní správa a samospráva
- obecní samospráva
- mapy a plány
- orientace v krajině, světové strany a jejich určování
- povrch České republiky
- vodstvo České republiky
- počasí a podnebí
- půda a zemědělství
- nerostné bohatství, těžba a zpracování nerostných surovin
- průmysl, výroba, průmyslový závod
- ochrana přírody, chráněná území
- cestujeme po naší vlasti, přírodní zajímavosti a národní kulturní památky
- cestujeme naším krajem

Evropa a jeho kontinent

- světadíl Evropa
- povrch Evropy
- podnebí Evropy
- vodstvo Evropy
- typy evropské krajiny
- kulturní a přírodní památky Evropy

Kultura

- většiny a menšiny
- globalizace
- svoboda vyznání
- úloha médií
- cestování a doprava

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	- rozliší nížiny a typy vysočin - pokusí se odhadnout stáří pohoří a popíše proces vzniku nížin a uvede souvislosti se zvětráváním -použije na krajinu v okolí své školy poznatky týkající se prvků a typů krajiny, při jejich popisu rozliší prvky utvářené v dávné minulosti a ty, které vznikly nedávno -identifikuje rozdíly v podobnosti středověkých měst z různých kulturních oblastí Evropy -ukáže na mapě územní rozsah zemí Koruny české -vyjmenuje jednotlivé typy krajiny, charakterizuje je a lokalizuje na mapě Evropy -porovná kulturní a přírodní krajinu -určí na mapě světové strany a rozliší velké a malé měřítko -určí vzdálenost na mapě měřítka 1:100 000 -přečte a rozliší mapové znaky a interpretuje jejich význam -orientuje se v kategoriích polohopisu a výškopisu a rozlišuje způsoby znázornění jevů na mapách -orientuje mapu podle světových stran a podle objektů v terénu. Určí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu -rozlišuje mezi plánem, mapou a glóblem, náčrtem a základními typy map -rozezná mapu topografickou a všeobecnou od tematické a pochopí, proč se vzhled různých map liší -určí podmínky vhodné ke vzniku a rozvoji sídla a charakterizuje jejich funkce -určí na mapě členské státy EU - určí na mapě světadíl Evropskou a porovná jej	MÍSTO KDE ŽIJEME Místo vhodné k životu. Lidské potřeby. Poloha ČR v Evropě. Podnebí, tvary povrchu, vodstvo Evropy. Typy krajín v Evropě a jejich charakteristiky. Evropa jako kontinent. Orientace, měřítko a legenda mapy. Práce s mapou. Mapa, druhy map. Obsah map. Orientace, měřítko a legenda mapy. Kartografické znaky. Práce s mapou. Lidská sídla, vesnice, města. Zakládání a vývoj sídel v čase. Funkce sídel. Druhy a význam dopravy. Kultura – podoby a projevy kultury, masová kultura. Globalizace. Soužití lidí, komunikace. Druhy cestování. Kulturní a přírodní památky Evropy.	Environmentální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Multikulturní výchova Mediální výchova Personální a sociální kompetence Osobnostní a sociální výchova Občanská kompetence Výchova demokratického občana

	s ostatními světadíly -rozliší různé typy pobřeží -určí, které podnebné pásy se nacházejí v Evropě a vysvětlí pojem sněžná čára a srážkový stín -vysvětlí, co je příčinou globalizace světa a uvede příklady jak ovlivňuje život rodiny -charakterizuje pojmy rekreace, turistika a cestovní ruch (vyhledá na mapě příklady) -popíše možné turistické aktivity v místě bydliště -vysvětlí rozdíl mezi kulturními a přírodními památkami -vyhledá památky UNESCO v ČR		
- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - se orientuje v základních formách vlastnictví;	- vysvětlí, jak se předávala moc mezi přemyslovskými knížaty, popíše důsledky mocenských sporů pro české knížectví - definuje, co je stát, a vysvětlí jeho funkci - uvede příklady státních institucí a vysvětlí, čemu vybrané instituce napomáhají -vysvětlí pojem obecní samospráva -rozpozná české státní symboly a uvede příklady míst a situací, kde se státní symboly používají -vysvětlí, co je typické pro jeho kulturu a popíše rozdíly ve způsobu svého života a života spolužáka -vyjádří pocity lidí žijících v obtížných životních podmínkách - uvede příklady možných obtíží přistěhovalců v ČR a objasní důvody, proč se lidé stěhují -uvede hlavní myšlenky reformy církve podle Jana Husa -uvede pozitivní i negativní důsledky husitských válek -vysvětlí úlohu diplomatů a funkci velvyslanectví dnes - charakterizuje povahu vztahů mezi současnými	LIDE KOLEM NÁS Boje o moc, pravidla nástupnictví. Kultura – podoby a projevy kultury. Základy státního zřízení a politického systému ČR. Obecní samospráva. Pravidla slušného chování. Právo a spravedlnost – základní lidská práva. Mezinárodní smlouvy a dohody. Mezinárodní organizace. Hierarchie středověké společnosti. Reformace. Soužití různých vyznání. Porozumění odlišnostem. Mezinárodní konflikty. Diplomacie. Současné problémy v soužití lidí. Pomoc, tolerance, solidarita. Většina a menšina. Práva menšin. Přistěhovalectví. Globální problémy lidstva. Sociální problémy. Náboženské konflikty. Svoboda vyznání. Potlačování práv skupin a jednotlivců.	Personální a sociální kompetence Osobnostní a sociální výchova Občanská kompetence Výchova demokratického občana Multikulturní výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediální výchova

používá peníze v běžných situacích - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s	státy a zdůvodní potřebnost mezinárodních organizací - uvede příklady menšin žijících v ČR a vysvětlí, proč je nutné ochraňovat práva menšin - na příkladu vysvětlí, jak mohou média pomoci řešit problémy a rozlišuje informace a názory - popíše charakter vztahu osadníka a vrchnosti v nově osídlených oblastech a vysvětlí pojem poddanství - popíše strukturu společnosti raného středověku - pochopí, jakým způsobem se vedla politická jednání ve středověku a vysvětlí, jak se mohl český kníže stát králem - uvede příklady rozmachu moci Přemyslovců - seřadí nejvýznamnější změny ve způsobu života v době kamenné - řadí události podle časových údajů, vyznačí událost na číselné ose a přiřadí ji podle letopočtu k danému období - na konkrétních příkladech z období vlády Karla IV. žák vysvětlí význam pojmu rozkvět státu (život v Praze, univerzita) - charakterizuje znaky architektury středověku - rozpozná historické objekty současných měst a určí jejich původní účel a význam pro život města - vysvětlí, které funkce plnila města ve středověku a uvede rozdíly v porovnání s postavením venkovského obyvatelstva - uvede názvy kmenů, které žily na našem území v období kolem počátku našeho letopočtu - vysvětlí, proč docházelo ve 4. a 5. Století	Válečný konflikt v mezinárodních souvislostech. Úloha médií v demokracii. Rozlišování faktů a názorů. Manipulativní formulace. Dělbá práce. Vývoj platidel. Vlastnické vztahy ve středověké společnosti. Daně a dávky. Uspořádání středověké společnosti. Postavení jednotlivých vrstev společnosti. Lidé na okraji společnosti. Revoluce a povstání. Základy státního zřízení a politického systému ČR. Státní správa a samospráva. Obec (město), minulost a současnost obce (města). Obecní samospráva. Význačné budovy a zájmové spolky obce LIDÉ A ČAS Časová následnost. Práce s časovou osou. Počítání času na staletí, tisíciletí letopočet, periodizace dějin. Řazení historických událostí. Archeologické nálezy, hmotné předměty. Význam muzeí v regionech. Začátky písemnictví, písemné předměty. Praha sídlem římského císaře. Univerzita – centrum vzdělanosti. Život ve středověkém městě. Kulturní památky Evropy. Technické památky. Hornictví. Zdroje energie v novověku. Druhy cestovního ruchu.	Občanská kompetence Výchova demokratického občana Kultura a umění Mediální výchova Kompetence k učení
--	---	---	---

využitím regionálních specifíků - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	k velkým přesunům obyvatelstva -určí základní životní potřeby člověka a porovná potřeby v minulosti a současnosti - popíše proces osídlování území našeho státu Slované -popíše podmínky příznivé pro vznik a rozvoj Velkomoravské říše - popíše, jakým přínosem pro zemi bylo přijetí křesťanství -vysvětlí význam státu pro jeho obyvatele -vysvětlí, proč se písmo v historii postupně zjednodušovalo a také vysvětlí, jak se kláštery ve středověku zasloužily o rozvoj vzdělanosti - vysvětlí, jak vynález knihtisku ovlivnil přístup lidí ke vzdělání -charakterizuje přínos vlády Habsburků v 16.a na přelomu 17.století v českých zemích a uvede příklady památek z této doby -popíše, jak se válečný konflikt rozšířil dále po Evropě a vysvětlí důvody dlouhodobého trvání válečného konfliktu -popíše úlohu diplomatů při jednání o míru po třicetileté válce -vysvětlí význam kovů pro způsob obživy a zdůvodní počátky dělby práce -charakterizuje míru kulturní vyspělosti slovanského obyvatelstva a uvede příklady jejich pracovních postupů -z řady příkladů si vytvoří představu o každodenním životě raně středověkých obyvatel venkova (trhové osady) -zdůvodní potřebu osídlování nových území -vysvětlí proces utváření pozemkové šlechty jako politický a právní důsledek procesu kolonizace -pochopí příčiny rozvoje měst ve středověku a rozlišuje způsoby života různých sociálních vrstev -popíše situaci českých zemí po vymření Přemyslovců a zdůvodní potřebu zvolit nového	Nejstarší osídlení na našem území. Křesťanství a počátky písemnictví. Svobodní – nesvobodní – poddaní – urození. Úloha církve ve středověku. Univerzita – společenství vzdělaných. Kultura středověku. Kritika církve, reformace. Úloha vzdělání v historii. Vynálezy, které přispívají k rozvoji vzdělanosti a informovanosti lidí. Změny v novověku. Různost křesťanských náboženství a konflikty moci. Začátek mezinárodních jednání. Důsledky používání kovů v zemědělství a řemeslech. Rozvoj řemesel a obchodování a jeho dopady na způsob života. Trhy, obchod a rozvoj měst. Význam rozvoje vzdělanosti. Vývoj technologií při výrobě nástrojů a náradí. Změny v zemědělském hospodaření a jejich dopad. Každodenní život zemědělců. Život obyvatel během válečných konfliktů. Křesťanství a význam vzdělanosti. Reformace, náboženská tolerance.
--	--	--

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	krále -uvede způsoby, jak ve středověku získávali panovníci nová území pod svou vládu -charakterizuje změny, které přinesl novověk (hospodářské zázemí, zdroje energie..) - popíše příčiny a důsledky stavovského povstání - uvede hlavní myšlenky reformy církve podle Jana Husa, zdůvodní, proč představitelé církve odsoudili J. Husa k smrti -vyhledá na mapě Volhu a Vltavu -stanoví pravděpodobné místo odtoku vody v krajině -popíše rozdíl mezi horním a dolním tokem řeky -rozliší vody přírodní a umělé -popíše vznik ledovce a vyhledá je na mapě -vyjmenuje možnosti využití umělých vodních nádrží -rozliší různé druhy dopravy -získá přehled o vývoji dopravních prostředků -vysvětlí význam dopravních tras a vysvětlí vztah dopravy ke krajině a životnímu prostředí -rozezná působení člověka na krajinu -charakterizuje typy krajiny přírodní, kulturní a zdevastovanou	ROZMANITOST PŘÍRODY Získávání zemědělské půdy. Zemědělské hospodaření v minulosti. Zakládání a vývoj sídel v čase. Typy krajiny. Nerostné zdroje a jejich těžba. Zdroje energie. Utváření středověké a novověké kulturní krajiny. Vliv dopravy na krajinu.	Environmentální výchova
--	--	--	---------------------------------------

Dějepisná část

5. ročník:

Učivo:

- bitva na Bílé hoře, porážka české šlechty
- doba pobělohorská, život na zámku, ve městě, život poddaných
- život v době barokní, stavitelství, hudba
- ve školních lavicích, Jan Amos Komenský
- světlo rozumu, doba osvícenská, vláda Marie Terezie a Josefa II.
- život na vesnici, bydlení, oblékání, venkovské zvyky
- manufaktury a první stroje, parní stroj, čeští vynálezci
- obrození měšťanské společnosti, nástup kapitalismu, nadvláda němčiny
- počátky národního obrození, F. Palacký, J. K. Tyl
- z poddaného člověka občan, rok 1848, K. H. Borovský
- stroje ovládly život, růst tovární výrovy, nástup elektřiny
- vznik Rakousko-Uherska, profesor T. G. Masaryk na české univerzitě
- Národ sobě, rozvoj kultury a umění
- Češi a Němci, historie vztahů obou národů
- směřujeme k samostatnosti, 1. světová válka, odpor proti Rakousko-Uhersku
- vznik Československé republiky, T. G. Masaryk, život v ČSR
- 2. světová válka, válečná a poválečná léta
- od totalitní moci k demokracii

Zeměpisná část

5. ročník

Česká republika:

- kde jsme byli o prázdninách
- kraj, v němž žijeme - opakování ze 4. ročníku
- kraje České republiky - základní poznatky o krajích ze 4. ročníku

Kraj, ve kterém žijeme:

Do tohoto tématu je zahrnuto všech 14 krajů (v učebnici jsou stejným způsobem zpracovány údaje o jednotlivých krajích, jsou stejně obsáhlým souborem fotografií nejvýznamnějších míst). Se žáky se však v 5. ročníku probírá podrobně kraj, ve kterém žijí. Toto učivo se doplňuje o další informace, které žáci vyhledávají na základě doplňujících otázek v učebnici. Využívá se dostupných informačních materiálů z krajských informačních center. Vhodné jsou informace z různých míst kraje, které mohou žáci získat při hodinách informatiky, na výletech, exkurzích apod. V případě zájmu žáků si můžete vybrat další kraj, ke kterému mají žáci nějakou vazbu, s krajem se pak seznamujete informativně, podrobnosti z dalších krajů se nehodnotí známkou. K seznamování žáků s dalšími kraji můžete vhodně využít skupinovou práci. Skupina si vybere některý kraj, společně o něm shromáždí informace a potom ho představí zvolenou formou spolužákům. Při výuce je třeba pravidelně pracovat s mapou. Je součástí učebnice pro 5. ročník.

Česká republika - demokratický stát

- poloha České republiky, vznik, obyvatelstvo
- Praha hlavní město ČR, prezident, vláda, parlament
- státní svátky a významné dny
- historie města, Pražský hrad a Hradčany, plán města
- historická místa Prahy

Česká republika - součást společenství hospodářsky vyspělých států

- Evropská unie
- mezinárodní organizace, jejich zkratky a význam

Evropa - sjednocující se světadíl

- sousední státy České republiky, Slovensko, Polsko, Německo, Rakousko
- seznámení žáků se základními údaji o sousedních státech

Evropa - jeden ze světadílů

- poloha a povrch Evropy, vodstvo a podnebí Evropy
- rostliny a živočichové
- hospodářství a obyvatelstvo Evropy

Očekávané výstupy na konci 2. vzdělávacího období

Místo, kde žijeme

Žák:

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich, respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury
- jednoduchým způsobem posoudí význam vyhledaných informací z různých hledisek
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest
- porovná způsob života a přírodu v naší vlasti s jinými zeměmi, které navštívil
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce
- zná symboly našeho státu

Lidé kolem nás

Žák:

- obhájí při konkrétních činnostech a vyprávěních své názory
- dohodne se na společném postupu při řešení zvoleného úkolu se spolužáky
- rozpozná v jednání a chování významných osob nedodržování demokratických principů
- orientuje se v základních formách vlastnictví

Lidé a čas

Žák:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
- využívá knihoven, sbírek, muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
- zdůvodní základní význam chráněných částí přírody a kulturních památek
- rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti i současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik
- srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti i současnosti
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů do kalendáře
- naučit žáky zásadám správného stolování

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam. - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam. - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích. - rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map. Vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí. - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků. - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím	- zná datum vzniku ČR - zná jméno prvního a posledního prezidenta - ovládá pojmy vláda, zákon, parlament, senát - ukazuje na mapě jednotlivé kraje ČR - popisuje jejich polohu v ČR - na mapě ukazuje významná města, řeky, pohoří v ČR - vyjmenovává významné průmyslové podniky Zlínského kraje - orientuje se na mapě - ukazuje na mapě státy EU - charakterizuje státy EU - dovede zhotovit jednoduchý plán - časově zařazuje pojmy Velká Morava, Přemyslovci, Habsburkové - zná významné osobnosti Karel IV., J. Hus, J.A. Komenský, T.G. Masaryk - popisuje rozdíly ve způsobu života v minulosti a dnes - rozlišuje způsob života v pravěku, středověku a dnes	Místo, kde žijeme - naše vlast, domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly, státní správa a samospráva - regiony ČR, Praha, kraje ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod, podrobněji Zlínský kraj - Evropa a svět, kontinenty, evropské státy, EU, cestování - mapy obecně zeměpisné a tematické, obsah, grafika Lidé a čas - současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - orientace v čase, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace - kultura, podoba a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura Lidé kolem nás - soužití lidí, mezilidské vztahy, obchod, firma, politické strany, církve - vlastnictví, soukromé, veřejné, osobní, společné, peníze	OSV Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Poznávání lidí Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola Občan, občanská společnost a stát Formy participace občanů v politickém životě Principy demokracie jako formy vlády a způsobů rozhodování EvrGlo Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme evropané MKV Kulturní difference Lidské vztahy Etnický původ EV Ekosystémy Základní podmínky života

Metody

- slovního sdělování věcí a jevů
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
- metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- vycházka, exkurze, školní výlet
- beseda
- veřejné prospěšná práce
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, výukový software, knihy, encyklopedie, internet, VHS, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

5.5. Vzdělávací oblast: **UMĚNÍ A KULTURA**

Charakteristika vzdělávací oblasti

Umění a kultura tvoří neoddělitelnou součást lidské existence i každodenního života. Vzdělávací oblast umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. V tvůrčích činnostech vytváří prostor pro zúročení osobní zkušenosti žáků, hledání a nalézání různorodých prostředků pro vlastní vyjádření, poznávání zákonitostí umělecké tvorby a vytváří předpoklady pro emancipované zapojování se do uměleckého procesu v roli tvůrce.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti.

Vzdělávací oblast Umění a kultura zahrnuje obory Hudební výchova, Výtvarná výchova. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

Klade si za cíl vést žáky k ochraně a hledání krásy v sobě i kolem sebe. Směřuje k chápání tradic, kritickému přístupu ke skutečnosti, nabízí osobní postoje a osobní objevování. Sleduje smysl a podstatu tvůrčí činnosti. Ukazuje na podstatu tvorby: dozvědět se něco o sobě, překonat sama sebe, přiblížit se tomu, co nás přesahuje. Při pracovních postupech využívá tvořivých činností (příprava, zrání, inspirace, vypracování, sebereflexe, korekce).

Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

Hudební výchova

Výtvarná výchova

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předměty Hudební výchova, Výtvarná výchova se vyučují jako samostatné předměty v ročnících:

1. ročník - 1 hodin týdně	-	Hudební výchova	- 1 hodin týdně	-	Výtvarná výchova
2. ročník - 1 hodin týdně	-	Hudební výchova	- 1 hodin týdně	-	Výtvarná výchova
3. ročník - 1 hodin týdně	-	Hudební výchova	- 1 hodin týdně	-	Výtvarná výchova
4. ročník - 1 hodin týdně	-	Hudební výchova	- 2 hodin týdně	-	Výtvarná výchova
5. ročník - 1 hodin týdně	-	Hudební výchova	- 2 hodin týdně	-	Výtvarná výchova

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (vlastní kreativita, nápad a originalita, estetické souvislosti, rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (vzájemné obohacování se, svébytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví, Evropa a svět nás zajímá)

Multikulturní výchova (vnímání rozmanitosti, harmonie, diferenciací, lidské vztahy)

Environmentální výchova (ekosystémy, základní podmínky života, vztah člověka k prostředí)

Mediální výchova (specifická řeč obrazu, znakové kódy, kritický postoj, vnímání autora mediálních sdělení, výběr obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu)

5.5.1. Hudební výchova

Průřezová témata: v tomto předmětu jsou realizována :

Osobnostní a sociální výchova

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Environmentální výchova

Mediální výchova

Multikulturní výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- respektujeme, že žák zpívá na základě svých dispozic
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit, stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k rozlišování jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- učíme rozpoznávat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- sledujeme při hodině pokrok všech žáků

- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání
- učíme žáka rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti

Kompetence komunikativní

- učíme přesnému a stručnému vyjadřování užíváním hudebního jazyka včetně symboliky
- podněcujeme k rytmizaci a melodizaci jednoduchých textů, k improvizaci v rámci nejjednodušších hudebních forem
- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky; vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.
- zajímáme se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- učíme pracovat v týmu
- vedeme ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch; podněcuje žáky k argumentaci; hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- učíme hodnotit svoji práci a práci ostatních, je veden k ohleduplnosti a taktu, učí se vnímat složitosti světa
- vedeme ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- motivujeme k využívání jednoduchých hudebních nástrojů k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřovat hudební náladu
- sledujeme při hodině pokrok všech žáků
- vedeme žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vedeme žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

1. vzdělávací období

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v 1. – 3. r. ve dvou samostatných vyučovacích předmětech: Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Charakteristika výuky:

Hlavními složkami hudební výchovy jsou zpěv a poslech hudby. Těžištěm hudebně-výchovné práce je zpěv. Láska k hudbě se nejspíše probouzí zpěvem, neboť při něm je žák aktivní a tvořivý. Zpívaná píseň nejlépe rozvíjí pěvecké i hudební dovednosti a návyky žáků. Nejčastější formou tohoto období je zpěv jednohlasný. Učitel dbá individuálních zvláštností dětského hlasu, vede žáky k tomu, aby zpívali čistě, lehce a bez křiku. Dále je třeba pamatovat na to, aby rozsah a poloha písni odpovídaly rozsahu a poloze dětského hlasu. V hudební výchově je třeba střídat činnosti tak, aby děti nezpívaly po celou vyučovací hodinu.

Výběr písni má být rozmanitý, má napomáhat hlasovému výcviku. V tomto období jsou pro zpěv nejvhodnější lidové písně, dětmi oblíbené písně umělé, vhodné je využívat i písni místních nebo krajevých. Současně s výcvikem pěveckých dovedností rozvíjí zpěv, hudební sluch žáků, jejich smysl pro čistou intonaci a rytmus, hudebně pohybová a hudebně tvořivá dovednost. Smysl pro rytmus snadno a dobře rozvíjíme častým zařazováním jednoduchých doprovodných nástrojů (dřívka, bubínek, tamburína, činely apod.) ke zpěvu žáků. Vnímání hudby se rozvíjí v celé hudebně-výchovné práci, nejvýrazněji při poslechu hudby. Poslechem se učí žáci hudbu citově prožívat a soustředit se. Přitom jsou žáci vedeni k tomu, aby vyjadřovali a srovnávali své dojmy z poslechu hudebních skladeb.

Zpěv by se měl stát pro žáky přirozenou potřebou pro vyjádření pohody a radosti, a to i v jiných předmětech než Hv. Proto výuku hudební výchovy vedeme tak, aby se stala pro žáky příjemnou a oblíbenou. K dobrému rozvíjení pěveckých dovedností žáků v tomto období velmi dobře napomáhá každodenní zpěv zařazovaný v průběhu vyučování jako doplněk učiva nebo jako příjemná relaxační chvíle.

Ve zpěvu i poslechu je nezbytné se vracet k probraným písním a skladbám. Jen tak žák může dobře zvládnout melodii a slova písně, zapamatovat si hudební skladbu. Stále zdokonalovanou reprodukcí písni a opakovaným poslechem se prohlubuje vztah žáků k hudebním dílům i intenzita jejich estetického prožitku. Při výuce hudební výchovy je třeba věnovat pozornost hudebně nadaným žákům, dbát o jejich další rozvoj, doporučovat zájmovou činnost. Zpěvem, poslechem, jednoduchým doprovodem písni na dětské hudební nástroje a pohybovým projevem se stávají žáci aktivními provozovateli hudby.

Obsah učiva - 1. vzdělávací období - Hudební výchova

1. – 3. ročník

- rozlišování zvuků a tónů
- melodizované říkanky
- hudebně pohybové hry
- dechová a hlasová cvičení
- lidové písně vhodné pro žáky, které v dětech budí radost ze zpěvu, lásku k lidem, k přírodě, k domovu
- písně umělé, které zachycují život dětí, svět her, pohádek, fantazie
- vytváření a upevňování pěveckých dovedností a návyků: správné držení těla a hlavy, správné dýchání, tvoření tónů, výslovnost
- sluchem rozlišovat základní vlastnosti tónu: vysoký – nízký, dlouhý – krátký, silný – slabý stoupající a klesající melodie tónové řady (pomocí zrakového i pohybového názoru)
- učit opakovat udaný tón, zpívat tóny ve vzestupné a sestupné řadě
- nacvičujeme durový tónický trojzvuk
- vést žáky k tomu, aby se projevovali i pohybově podle hudby
- pro poslech je vhodné volit: lidové písně v provedení dětských sborů, poslech písní, které zpívají skupiny žáků ze třídy, přístupné a žákům obsahově blízké umělé písně, dětské taneční hry, jednoduché instrumentální skladby
- vytváření citového vztahu k hudbě
- rytmická cvičení propojovat s písněmi
- pozvolna rozšiřovat hlasový rozsah a upevňovat ho
- zpěv podle pokynů učitele
- učit rozlišovat hudební nástroje podle vzhledu i podle tónu (rozlišovat nástroje strunné, dechové a bicí)
- využívat dětské hudební nástroje pro doprovody písní
- pochodovat a tančit podle rytmu hudby

Pěvecké dovednosti získávají žáci přípravnými cvičeními, která si učitel vytváří z prvků nacvičované písně. Přitom je dobře využívat individuálního zpěvu žáků, kteří intonačně čistě zpívají a ostatní nechat zpěv spolužáka poslouchat a potom napodobovat.

- dechová cvičení - žáci se učí hospodařit s dechem, je možné spojit s pohybem
- hlasová cvičení - volit jednoduchá cvičení, aby se pozornost mohla soustředit k vytvoření krásného tónu a správné výslovnosti samohlásek, souhlásek, slabik a slov
- sluchová cvičení - vychovávat hudební sluch (nácvik písně sluchem)

Učitel věnuje péči o hlas žáků pozornost. Dbá, aby žáci :

- zpívali lehce, bez křiku, ve vyvětrané místnosti
- nezpívali dlouho ve vysoké nebo nízké hlasové poloze
- nezpívali celou hodinu
- poslouchali se navzájem

S hudbou se žáci mohou setkat též při návštěvě koncertů, besedách o hudbě a při vlastních hudebních aktivitách. Žáci mohou rovněž sledovat část videozáznamu koncertu. Poslechové skladby v 1. období vzdělávání volíme podle nahrávek, které jsou k dispozici. Dbáme, aby v poslechových skladbách byly zastoupeny písně lidové, známé umělé písně pro děti a věku přiměřené skladby významných českých hudebních skladatelů.

Očekávané výstupy na konci 1. vzdělávacího období

Žák:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální, vokálně instrumentální

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase. - rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, Improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem. - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře. - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie. - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby. - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, - odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	- žák se seznamuje s pěveckými dovednostmi - žák rytmitizuje jednoduchá slovní spojení a říkadla - žák se seznamuje s hrou na tělo a zkouší ji využít k doprovodu jednoduchých písní - žák se seznamuje s pohybovým vyjádřením hudby - žák se seznamuje s jednotlivými kvalitami tónů, tempem a dynamikou - žák se seznamuje s hudebními nástroji	- nácvik správného dýchání, uvolněný zpěv, správné držení těla a hlavy, lehký zpěv bez křiku, výslovnost radost ze zpěvu - písně lidové, umělé - rytmická deklamace slovních spojení, říkadel, vytleskávání slabik - tleskání, pleskání, ťukání, luskání, dupání - nácvik doprovodu, hry s rytmem, rytmická ozvěna - jednoduché pohybové hry, chůze, pochod, jednoduché taneční hry - rozlišení řeč-zpěv, zvuk-tón, tón vysoký-nízký, krátký-dlouhý, silný-slabý - tempo pomalé, rychlé, hudba veselá-smutná - hlas mužský, ženský, dětský, ukolébavka, pochod - v jednoduchých poslechových skladbách, vystoupeních spolužáků poznává hudební nástroje	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase -rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem -využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře -reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie -rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální Očekávaný výstup RVP	-žák si uvědomuje pěvecké návyky -rytmizuje jednoduchá slovní spojení a říkanky -žák se seznamuje s jednoduchými rytmickými nástroji Od instrumentáře k k rytmickému doprovodu -reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje směr melodie -rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpoznává tempo, dynamiku -seznamuje se s některými hudebními nástroji,) rozpoznává hudbu vokální instrumentální a vokálně instrumentální Výstupy ŠVP	-procvičování správného držení těla, uvolněný zpěv bez křiku, správné dýchání, výslovnost, radost ze zpěvu, zpěv podle pokynů učitele ve 2/4, 3/4 taktu, písně lidové, umělé -jednoduchá slovní spojení a říkanky –rytmická deklamace, rytmizace jednoduchých písní-využití rytmických slabik, rytmická cvičení, hry s rytmem -doprovod jednoduchých říkadel a písní ve 2/4 taktu jednoduchými rytmickými nástroji Orff. instrum. -hudebně pohybové hry a hry taneční-poskočný krok, pohybem vyjadřuje směr melodie nahoru dolů -tón vysoký-nízký, silný-slabý, tempo pomalé-rychlé, poznává melodii vzestupnou, sestupnou, poznává dynamické značky-p, f, mf, sluchová cvičení, poznává notovou osnovu, houslový klíč, taktovou čáru, hodnoty not –celá, půlová, osmin -v průběhu poslechu skladeb a vystoupení spolužáků poznává další hudební nástroje, obrazový materiál, kartičky s hudebními nástroji -v poslechových skladbách rozlišuje druh hudby vokální, instrumentální a vokálně instrumentální učivo	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Komunikace Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy Průřezová témata,

Žák :

-zpívá na základě svých
dispozic intonačně čistě a
rytmicky
přesně v jednohlase
-rytmizuje a melodizuje
jednoduché texty, improvizuje
v rámci nejjednodušších
hudebních forem
-využívá jednoduché hudební
nástroje k doprovodné hře

-reaguje pohybem na znějící
hudbu, pohybem
vyjadřuje
metrum, tempo, dynamiku, směr
melodie
-rozlišuje jednotlivé
kvality tónů, rozpozná
výrazné tempové a
dynamické změny v proudu
znějící hudby
-rozpozná v proudu znějící

hudby některé
hudební nástroje, odliší
hudbu vokální, instrumentální
a vokálně instrumentální

Žák dle svých schopností:

-žák při zpěvu uplatňuje
získané pěvecké návyky
-podle svých dispozic zpívá
jednoduché písničky intonačně
čistě a rytmicky
přesně
-žák se seznamuje s rytmizací
a melodizací jednoduchých
slovních spojení a
říkadel

-používá jednoduché rytmické
nástroje
Orff. instr. k doprovodné hře
-reaguje pohybem na znějící
hudbu, pohybem vyjadřuje
metrum, tempo, dynamiku, směr
melodie
-dovede rozlišit jednotlivé
kvality tónů, rozpoznává
výrazné tempové a
dynamické změny v hudbě
-v proudu znějící hudby
poznává
hudební nástroje,
odlišuje hudbu
vokální, instrumentální a
vokálně instrumentální

-cvičení dechová, artikulační, nácvik úsporného
dýchání, osvojování pěveckého dělení slov
-rytmický zápis slov, slovních spojení a
jednoduchých říkadel,
-společná tvorba melodizace slovních spojení
a jednoduchých říkadel
-doprovod jednoduchých písní ve 2/4, 3/4 taktu
rytmickými nástroji Orff. instrumentálně
-melodický doprovod-souzvuk dvou tónů
-dvoudobá chůze, přísunný krok, pohyb podle

hudby na místě, vpřed, vzad 2/4, 3/4 takt, taktování,
pohybové a taneční hry
-rozlišování melodie vzestupné, sestupné-sluchové
cvičení, pohyb melodie
v krocích, skocích, tempa, dynamiky pp,
p, mf, f, ff, zesilování, zeslabování
-poslechové skladby,

mezipředmětové vztahy

OSV
Rozvoj schopností poznávání
Sebezpoznání a sebepojetí
Seberegulace
Sebeorganizace
Psychohygiena
Mezilidské vztahy
Komunikace
Kooperace a kompetice
Hodnoty, postoje, praktická etika
Řešení problémů a rozhodovací
dovednosti

VDO
Občanská společnost a škola

MKV
Lidské vztahy

Metody

- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- motivační
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny
-
- Nástroje a pomůcky:
- objekty živé a neživé přírody, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- Čtvero ročních období – tradice, zvyky, obyčeje, aj.
- Huslenský slaviček

2. vzdělávací období

Charakteristika výuky

Utváří se estetické vztahy žáků k hudbě a umění. Posiluje se aktivita a tvořivost žáků. Těžištěm výuky Hv i v tomto období je zpěv žáků, zaměřený na lidové písně i známé a oblíbené písně z mediálních prostředků. Celá výuka by měla být vedena v úsměvné atmosféře zbavené stresů. Základním požadavkem při výuce hudební výchovy je hudební doprovod vyučujícího na jakýkoliv hudební nástroj. Tím se pomáhá udržet melodii i rytmus zpívaných písní.

Činnosti využívané v hudební výchově:

- zpěv, poslech, instrumentální a pohybové aktivity

Vztah žáků k hudbě je podporován návštěvami koncertů, operních představení, přehlídek absolventů hudebních škol, účastí v hudebních a pěveckých soutěžích. Při všech těchto příležitostech se zdokonalují poslechové dovednosti žáků, učí se kulturnímu chování i vystupování. Žáci se o hudbě a svých hudebních zážitcích učí hovořit, navzájem se dělí o své pocity a dojmy a porovnávají své prožitky. Vhodnou formou, která rozšiřuje znalosti žáků o hudbě a hudebních nástrojích jsou obsahem přiměřené výchovné koncerty spojené s besedami o hudbě. Hudební výchova se podílí značnou měrou na celkovém formování žákovy osobnosti.

Zpěv může být zařazován do výuky kteréhokoliv předmětu, může výuku motivovat, může ji uvolňovat, zpestřovat, přinášet pocity uspokojení a dobrou náladu, může ale také žáky povzbuzovat, posilovat je ve snaze dosáhnout dobrých výsledků.

Při hodnocení výsledků práce žáků v hudební výchově tohoto období se přihlíží k aktivitě, s jakou se zapojují do různých činností ve výuce, ke snaze žáků spolupracovat s ostatními a nenarušovat práci v Hv. Žák je klasifikován za projevené dovednosti a snahu uspět v prováděných hudebních činnostech. Není vhodné klasifikaci v tomto období provádět na základě testů, prověrek z hudební výchovy nebo zkoušení teorie. Tyto způsoby jsou jen doplňkové a orientační, jsou zpětnou vazbou pro učitele, co v těchto oblastech žáci zvládli. Teoretické učivo má při výuce Hv v tomto období jen podpůrný charakter. Velmi nevhodné je též zkoušení ze znalosti hudebních ukázek. Poslech je totiž záležitost prožitková; pouze opakováním vhodných hudebních ukázek, kterým žáci rozumí, se u nich rozvíjí vztah k hudbě a hudební paměť.

Obsah učiva - 2. vzdělávacím období - Hudební výchova

4. a 5. ročníku

Tématické okruhy:

- a) *Vokální činnosti - práce s hlasem* - vytváření a upevňování správných pěveckých návyků, zdokonalování pěveckého i mluvního projevu
- b) *Instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje* - využití melodických a rytmických nástrojů při doprovodu sólového hudebního vystoupení nebo sborového zpěvu
- c) *Hudebně pohybové činnosti* - vyjádření hudby pohybem, gesty, tancem
- d) *Poslechové činnosti* - aktivní vnímání hudby a poznávání hudby v některých žánrových podobách

- upevňujeme pěvecké dovednosti vytvářené v 1. období
- rozšiřujeme pěvecký rozsah žáků dle individuálních dispozic
- dále vedeme žáky také k rozlišování tempa písně a nálady např.: mírně, rychle, vesele aj.
- žáky seznamujeme s některými hudebními výrazovými prostředky, jako je rytmus, melodie vzestupná a sestupná, gradace
- poznávání a rozlišování sborů (dětský, ženský, mužský, smíšený)
- rozlišování úkolu dirigenta a sbormistra, taktování v taktech 2/4 a 3/4; 4/4 – 5. ročník
- rozlišování hudebních nástrojů
- hudební nauka (nota s tečkou, pokračování ve psaní not, noty C2, D2 - posuvky (křížek, bé)
- pomlka, houslový klíč, takt, pouze při nácviu písně na jejím notovém záznamu, pozorování, poznávání a rozlišování hudebních značek v notovém zápisu
- kánon a lidový dvojhlas
- seznámení žáků se stupnicí C dur ve zvukové i napsané podobě
- pravidelné zařazování hlasových a dechových cvičení
- využití jednoduchých hudebních nástrojů (Orffův instrumentář, zobcové flétny aj.)
- příprava vlastních rytmických doprovodných nástrojů
- hudební hry např.: ozvěna, otázka - odpověď apod.
- opakování naučených tanečních her se zpěvem, tanečních kroků (polka, valčík, mazurka
- poslech: taneční hudba, pochodová hudba, ukolébavka
- poslech vážné hudby a základní seznámení s hudebními skladateli:
- poznání mollové stupnice

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti -realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not -využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	-žák zpívá podle svých dispozic nejméně 10 písní v durové i mollové tónině, ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu, písně lidové, umělé intonačně čistě a rytmicky přesně a vybavuje si osvojené hudební návyky, seznamuje se s kánonem a lidovým dvojhlasem -žák se seznamuje a tvořivě se podílí na společné tvorbě jednoduché melodie, hudební říkadla -žák se podílí hrou na hudební nástroje rytmické i melodické na vytváření doprovodů, na realizaci jednoduchých motivů nebo skladbiček	-dechová cvičení-v pauze, mezi frázemi, vázání tónů -legáto, hlasová hygiena, nácvik kánonu a lidového dvojhlasu -melodizace jednoduchého slovního spojení, říkadla, grafické znázornění, zápis rytmu, noty c1-c2, hodnoty not a pomlky, otázka-odpověď -společné zhudebňování jednoduchých říkadel a jejich reprodukce -realizace jednoduchých skladbiček s pomocí žáků navštěvujících ZUŠ	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola EvrGlo Evropa a svět nás zajímá MKV Lidské vztahy

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti -realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not -využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní -rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby -vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehledy, mezihry a dohry a	-žák zpívá na základě svých dispozic nejméně 10 písní v durových i mollových tóninách ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu intonačně čistě a rytmicky přesně a používá získané pěvecké návyky -žák se podílí na tvořivé činnosti s jednoduchou melodií, písní nebo s rytmickými útvary -žák podle svých schopností doprovází jednoduché písně hrou na rytmické, melodické nástroje -v jednoduchých písních, poslechových skladbách rozeznává hudební formy -zapojuje se do tvorby přehledy, mezihry a dohry, do elementární hudební improvizace -žák vnímá při poslechu jednoduchých skladeb: rytmus, melodii, barvu, dynamiku a případné změny, seznamuje se s různými hudebními styly a žánry -žák používá hru na tělo, taneční kroky v jednoduchých	-cvičení dechová, artikulační, rytmická, hudební hry, práce s písněmi lidovými, umělými, hlasová hygiena -zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření, zápis rytmu jednoduchého melodického cvičení nebo jednoduché písně -reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladeb pomocí rytmických, melodických nástrojů, akcentace těžké doby, prodleva, -rozbor jednotlivých písní, skladeb, poznávání částí refrénu, rondo, variace, symfonický orchestr, dirigent -rytmické nástroje - přehledy, mezihry, dohry říkadla, sestavení jednoduchých partitůrek a jejich provedení -udržení pozornosti při poslechu, vnímání, prožívání, rozhovor, při poslechu úkoly - takt, hudební nástroje, dynamika, pochopení základní společenské funkce hudby, krátké epizody ze života hudebních skladatelů - J. S. Bach, W. A. Mozart, L. Janáček, V. Novák -hudebně pohybové hry, taneční hry, krátká vystoupení	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VDO Občanská společnost a škola EvrGlo Evropa a svět nás zajímá MKV Lidské vztahy

provádí elementární hudební improvizace -rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků upozorní na metro rytmické,tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny -ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků,na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	tanečních hrách, krátkých hudebních improvizacíh		
---	--	--	--

Očekávané výstupy na konci 2. vzdělávacího období

Žák:

- zpívá podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a pokud je to v jeho možnostech, i ve dvojhlasu, a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
- orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností je realizuje
- využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
- rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
- vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché rytmické přehry, mezihry a dohry
- rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, rozpozná změnu v tempu a rytmu
- ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Metody

- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace
-

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, internet, VHS, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

- Čtvero ročních období – tradice, zvyky, obyčeje, aj.
- Huslenský slaviček
- Živý Betlém

5.5.2. Výtvarná výchova

Průřezová témata

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

poznávání lidí, kreativita, sebepoznání a sebepojetí, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, kooperace a kompetice

Výchova demokratického občana

principy demokracie

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova

lidské vztahy, multikulturalita

Enviromentální výchova

vztah člověka k přírodě, ekosystémy, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova

práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti, tvorba mediálního sdělení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si vedeme žáky k vytváření takových učebních materiálů, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení
- vedeme žáky při své tvorbě poznávat vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokázat zpětně uvědomit problémy související s realizací
- zadáváme jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost
- využíváme kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

- žákům předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- při zadání úkolu podněcujeme k rozpoznání výtvarného problému a nalézání nejvhodnějšího způsobu řešení
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- při práci ve skupině budujeme možnost vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- klademe dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami (písemně, pomocí technických prostředků, výtvarnými prostředky)

- dbáme na dodržování etiky komunikace (naslouchání, respektování, originálních, nezdařených názorů, ..)

Kompetence sociální a personální

- podněcujeme k respektování pravidel při práci v týmu, jejich dodržování
- dodáváme žákům sebedůvěru a podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

- při propagaci školních akcí žáci vytváříme plakáty a upoutávky, kterými prezentují školu
- klademe důraz na respektování názoru druhých
- motivujeme k prezentaci výsledků své práce a účasti na výtvarných soutěžích
- podporujeme občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

- při samostatné práci vedeme ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení
- podněcujeme k vytváření pozitivního vztahu k manuálním činnostem
- vedeme ke správným způsobům užití materiálu, nástrojů a vybavení
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality a postupů

1. vzdělávací období

Charakteristika výuky

Výtvarná výchova jako předmět je součástí procesu rozvoje estetických vztahů žáků ke skutečnosti a k umění. Výuka výtvarné výchovy vychází především z citového vztahu žáků k zobrazované skutečnosti. Výtvarné činnosti rozvíjejí tvořivost, fantazii, estetické cítění, podněcují a uspokojují potřeby žáků vyjadřovat se k různým tématům, situacím, prožitkům. K tomu všemu přispívá úloha učitele, který žáky vede vhodnou motivací k posílení sebevědomí žáků.

V 1.-3. ročníku převládá spontánnost, bezprostřednost výtvarného projevu žáka. Žák kreslí rád z paměti, předloham se vyhýbá. Jeho představy ho těší a snaží se je ztvárnit.

Výtvarné práce mohou být dvojího druhu:

- na základě vlastní představy žáka (vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků, vychází z motivace – hra, čtený text, vycházka)
- podle skutečnosti (vyjadřuje první dojem žáka – každého zaujme něco jiného)

Kresba z představy má zpočátku ilustrativní charakter, vypráví o bezprostředních zážitcích a zkušenostech žáků a o jeho citovém životě. Motivací k těmto kresbám může být prožitek z her, ze čteného textu, z osobního prožitku, z vycházky apod.

Kresba podle skutečnosti vyjadřuje obvykle první dojem žáka z pozorování. Každý sleduje zpočátku něco jiného, někoho zaujme barva, jiného zaujmou detaily,)

Obsah učiva - 1. vzdělávacím období - Výtvarná výchova

Přehled tématických okruhů v 1. vzdělávacím období:

- a) **objevování světa přírody** v jednotlivých i v širších souvislostech
 - vztah k přírodě (proměny v ročních obdobích)
 - vnímat a chápat různorodost krajiny (využívat žákovských zkušeností)
- b) **poznávání a prožívání světa žáka**
 - poznat a vyjadřovat domácí, školní i mimoškolní prostředí
- c) **svět, který žáci pozorují, který pociťují a kterému naslouchají**
 - ztvářňovat:
 - životní situace (lékař, pošta, nádraží, apod.)
 - významné dny (oslavy, Vánoce, Velikonoce)
 - smyslové vjemy (zvuky, pocity, nálady)
 - pohádky, písničky, říkadla
- d) **svět dětské fantazie** – výtvarná hra a experiment
- e) **svět, který žáka obklopuje** – ovlivňuje ho (věda, technika, výstavy, architektura,...)

Náměty pro práci v 1. – 3. ročníku

- námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie
- poznávání základních barev a jejich různé užívání
- dětský příběh vyjádřený kresbou
- pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření
- hry s barvou – poznávání vlastností barev, výtvarné využití vzniklých náhodností, využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu dvou barev
- jednoduché dekorativní kreslení, otisky přírodních prvků na papír a do plastických materiálů
- pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie
- pozorování tvarů a poznávání funkcí různých předmětů, které člověk používá k práci, grafický záznam pohybu a zobrazení předmětu
- rytmické řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev – jak se dá návrhů využít
- členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků, barevná kompozice – náměty pro využití návrhu
- jednoduché náčrty, plány, modely podle fantazie a skutečnosti
- hračky v životě žáků, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu
- prostorová tvorba – formování, deformování materiálů, pokus o plastické komponování;
- prostorové činnosti s dostupnými stavebními prvky (papírové krabíčky)
- kombinace prvků moderní techniky, návrhy, plány, ...
- seznamování se s významnými osobnostmi výtvarného umění jako např. Josef Lada, Ondřej Sekora, Helena Zmatlíková, Adolf Born,...

Typy, druhy a formy činnosti ve výtvarné výchově, výtvarné techniky:

- experimentování s barvami (míchání, zapouštění, překrývání)
- využívání různých materiálů (přírodních, umělých, vč. odpadových), poznávání jejich vlastností, zpracování různými technikami
- vyhledávání výrazných a zajímavých linií, tvarů, barev, struktur, jejich zaznamenávání (kresba, malba, otisk, frotáž, ...)
- výtvarné vyjádření zážitků, emocí, smyslových vjemů, myšlenek, událostí, pohybu (malba, kresba, linie, tvar, ...)
- experimentování s běžnými i netradičními nástroji a materiály (štetec, dřívko, rudka, uhel, tužka, fixa, ruka, prsty, provázek, papír, kůra, textilie, kůže, kovy, plasty, ...)
- výtvarné vnímání věcí, užitkových předmětů z hlediska funkce, tvaru, dekoru, ... (kresba, vytrhávání z papíru, koláž, ...)
- vytváření jednoduchých náčrtů, plánů, modelů
- využívání různých materiálů k výtvarnému prostorovému zpracování (modelína, modurit, sádra, papír, přírodniny, plasty, textil, kůže – mísení, hnětení, lití, lepení, stříhání navlékání)
- seznamování s jednoduchými grafickými technikami (otisk, frotáž, papírořez, tisk z koláže, kombinace technik)
- individuální i skupinová práce různými technikami s velkými formáty (balicí papír, velké formáty čtvrtky, chodník, ...)
- výtvarně dramatické a komunikační hry (sochy, maňásci, ...)
- dotváření prostředí, ve kterém žijeme výtvarnými pracemi
- vycházky s výtvarnými náměty, pozorováním (sběr materiálů, pozorování věcí, prvky staveb, práce v terénu, ...), návštěvy výstav, muzeí

Praktické dovednosti:

Žáci v průběhu 1. vzdělávacího období:

- pracují s barvou různé konzistence, rozeznávají studené a teplé barvy, osvojují si dovednost míchat základní barvy
- poznávají různé materiály (přírodní i umělé) seznamují se s různými způsoby jejich zpracování (různými technikami), osvojují si dovednosti práce s různými nástroji
- rozvíjejí schopnost výtvarně vnímat věci, užitékové předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu apod.
- komponují jednoduché tvary, vnímají neuspořádání či záměrné rozmístování či řazení
- poznávají možnosti námětového plošného i lineárního vyjádření, pokoušejí se volně pracovat s linkou, tvarem, obrysem
- pokouší se dotvářet výtvarné práce písemným projevem
- experimentují s různými materiály k vytváření prostorových prací
- poznávají prostředí školy, okolí obce, sledují detaily staveb, předmětů
- postupně si osvojují schopnost vyjádřit se o své práci, zdůvodnit, hodnotit, vyjádřit se také o práci jiných, vést dialog o výtvarné práci, být tolerantní
- podílejí se na dotváření prostředí, ve kterém žijí, které je obklopuje, vystavují své práce, připravují výtvarnou výzdobu prostředí třídy, školy
- spolupracují na třídních projektech
- poznávají výtvarná vyjádření významných malířů (zejména ilustrátorů dětských knih, regionálních umělců), aj. výtvarných umělců
- docházejí k poznání, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa

Očekávané výstupy na konci 1. vzdělávacím období:

Žák:

- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ
- v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
- vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky
- interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
- na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ. - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti Uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace. - vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky. - interpretuje podle svých schopností různá vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností. - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje	- zvládá kresbu měkkým materiálem: tužkou, rudkou, uhlím, špejlí - kreslí vodovými barvami, suchým pastelem, voskovkami - používá míchání barev - dovede použít různé druhy štětců dle potřeby - rozpoznává a pojmenovává barvy, tvary, objekty, objemy, linie - rozlišuje teplé a studené barvy - vytváří prostorové práce - zvládá rozfukávání barev - modeluje z plastelíny nebo z moduritu - různě tvaruje papír - zvládá koláž i frotáž - zpracovává přírodní materiál - rozpoznává známé ilustrace: L. Lada, O. Sekora, apd.	Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření : linie, tvary, objemy, textury, jejich kombinace - uspořádání objektů do celků : podle jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly : vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření : umělecká výtvarná tvorba, film, televize, tiskoviny Uplatňování subjektivity - typy vizuálně obrazných vyjádření : hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba Ověřování komunikačních prostředků - osobní postoj v komunikaci : jeho utváření a zdůvodňování v rámci skupin, jejich porovnávání s vlastní interpretací - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření : vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Kreativita VDO Občanská společnost a škola EvrGlo Evropa a svět nás zajímá MKV Lidské vztahy

obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.			
--	--	--	--

Metody

- názorně demonstrační
- samostatné práce žáků
- motivační
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie,
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

2. vzdělávací období

Charakteristika výuky předmětu výtvarná výchova

Výtvarná výchova je podstatnou částí základního vzdělávání žáků. Jejím cílem je rozvíjet vkus žáků, jejich cit pro umění, jejich dovednost výtvarně se vyjadřovat, cíl je zaměřen i na objevování talentovaných žáků. Nezaměňujeme ji se speciálním uměleckým vzděláním.

V tomto období se zaměřuje na:

1. vycvičení oka a žakovy ruky
2. rozvíjení schopnosti čistého a jistého zobrazování
3. pěstování správného vnímání krásy formy, linie, barvy i symetrie

Výuka výtvarné výchovy je postavena na tvůrčích činnostech, které umožňují rozvíjet žákovo vnímání, výtvarné cítění, představivost, fantazii, myšlení, prožitky. Využívá k tomu nejen výtvarné prostředky tradiční a ověřené, ale i nově vznikající.

Ve 2. vzdělávacím období je využíváno mezipředmětových vztahů (HV, PČ, čtení, geometrie,...)

Ve 2. vzdělávacím období se postupně tříbí smyslová vnímavost, uvědomělé pozorování a výtvarné vidění. Žáci se naučí citlivěji vnímat tvary, barvy, struktury, vzájemné vztahy částí a celku. Žáci zobrazují předměty tak, jak se jeví jejich oku (pravidla perspektivy, vyvozují pozorováním)

- využití osově souměrnosti při kreslení
- technika pokládání, míchání a kombinování barev
- kreslení z paměti (pozorování předmětů, které poslouží k předloze kreslení)
- modelování využívat příležitostně
- seznamování s díly umělců
- dle možností návštěva výstav a výchovných akcí
- zušlechťování citů žáků, pěstování smyslu pro přírodní krásy

Žák bude po ukončení 1. stupně schopen výtvarného vyjádření takovým způsobem, který ho uspokojí. Dokáže při práci uplatňovat představivost i fantazii. Při kresbě bude chápat vzájemné souvislosti zobrazovaných předmětů, bude postupovat od celku k detailům. Dokáže se orientovat v malířských

a kreslířských potřebách a bude je umět udržovat v pořádku. Po ukončení práce si dokáže uvést své pracovní místo do původního stavu. Výtvarná výchova na 1. stupni je základem k dalšímu rozvíjení estetického citění žáků na 2. stupni.

Obsah učiva - 2. vzdělávacím období - Výtvarná výchova

I. Přehled tématických okruhů v daném období:

a) Rozvíjení smyslové citlivosti - výtvarné osvojování a vyjadřování skutečnosti

Výtvarné náměty v tomto okruhu vycházejí:

- z pozorování lidí a jejich projevů
- z přímých zážitků a zkušeností žáků
- z umělecky zpracovaných popisů skutečností (texty v čítance, dětské literatuře, vyprávění)
- z pozorování věcí (linie, tvar, materiál, povrch, barva, mat a lesk, vnímání světelných odstínů)
- z pozorování přírody (linie, barva, barevná proměnlivost, struktura, růst, překrývání, prolínání)

Rozvíjení smyslové citlivosti se tedy zaměřuje na prvky obrazného vyjádření, na uspořádání objektů do celků, odraz skutečnosti v lidském vědomí, působení uměleckých děl na žáky.

b) Uplatňování subjektivity - výtvarné vyjadřování osobních pocitů

Výtvarné náměty v tomto okruhu vycházejí z:

- nálad, emocí, představ, fantazie
- pozorování pohybů těla
- sledování projevu citových reakcí
- pocitů vyvolaných zrakovým vjemem (hračka, film, ilustrace, obraz, reklama, elektronický obraz aj.)
- pocitů vyvolaných uměleckým zážitkem (balet, hudba, obraz, četba)

V tomto tematickém okruhu se zaměřujeme na prostředky pro vyjádření osobních nálad, zkušeností a představ, různé typy vizuálně obrazných vyjádření a přístupy žáků k nim.

c) Ověřování komunikačních účinků - vysvětlování záměru vlastního výtvarného projevu

V tomto okruhu se zabýváme vysvětlováním výtvarných vyjádření samostatně vytvořených nebo jen pozorovaných. Individuální vysvětlování je třeba nechat probíhat ve skupinách nebo i v kolektivu třídy, aby mohli žáci svou interpretaci výtvarného díla porovnávat s interpretací ostatních členů skupiny.

II. Inspirační aktivity a záznamy

a) Lidé v kulturách a historických epochách

Žáci:

- hledají souvislosti, odlišnosti, zajímavosti, uvědomují si jejich výtvarná hlediska a kvality proměn
- slovně charakterizují a hodnotí pohyby, doteky, gesta, oděv, hlasové projevy i projevy citových reakcí, inspiraci hledají v nejbližším okolí, ve výtvarném umění a v médiích

b) Živá a neživá příroda

Žáci:

- hledají podněty pro svou výtvarnou tvorbu v reálném prostředí (domov, třída, zahrada, les atd.)
- pozornost soustředí na estetickou dimenzi projevů života organismů - bujení, růst, vrstvení, překrývání, prolínání, rozpad, členění, pohyb, vzájemné vztahy, povrch (lesk, mat), strukturu a barvu
- soustředí se přitom na časovou posloupnost proměn a na jejich jemné, světelné, tvarové, barevné a lineární nuance
- vytváří si představy o pokračování neuzavřených přírodních dějů, porovnávají jejich možné variace a varianty

c) Umění

Žáci:

- vyhledávají a srovnávají různé způsoby uměleckého vyjádření na příkladech konkrétních výtvarných děl současnosti i minulosti
- hledají styčné body výtvarného umění s dalšími druhy a projevy umění - kniha, písmo, literatura, film, hudba, divadlo, architektura
- v okolí školy, v obci nebo v regionu vyhledávají užité umění a architekturu
- učí se hodnotit v prostředí školy např. design (nábytek, osvětlovací tělesa, výzdobu, nářadí) nebo architekturu (stavební prvky budovy, detaily technických konstrukcí, materiál aj.)

d) Od inspirace k záznamu

Žáci:

- tvoří záznamy pozorování, vytvářejí sbírky, přehledy, sborníky výtvarného umění
- při využívání technických prostředků (kopírka, fotoaparát, internet aj.) se soustředí na výtvarnou kvalitu záznamu
- zaznamenávají a dokumentují své činnosti, třídí si obrazové materiály většinou tak, jak se sami rozhodnou
- učí se pracovat s učebnicemi výtvarné výchovy, encyklopediemi, slovníky, časopisy, katalogy, filmovými dokumenty aj.
- navštěvují sbírky, výstavy, galerie a muzea ve svém okolí
- připravují výtvarnou výzdobu třídy, školní slavnosti

- podílejí se na zlepšení prostředí školy
- dokumentují život školy

III. Učivo - návrh námětů:

Výtvarné náměty volí učitel tak, aby vycházely z přímých zážitků a zkušeností žáků. Využívá náměty související s učivem přírodovědy a vlastivědy, pozorování na vycházkách, prožitků z výstav, koncertů, četby, ze sportovních akcí aj. Příklady námětů k výtvarnému zpracování:

- výtvarné vyjádření věcí, pozorování barev, hmatové vnímání tvarů a materiálů, objevování přirozených vlastností a funkcí předmětů, vyjádření základních tvarových znaků, řešení barevných vztahů zobrazeného předmětu a prostředí - to vytváří schopnost žáků výstižněji se výtvarně vyjádřit
- malby vycházející z pozorované skutečnosti i z představ
- objevování a výtvarné sledování barevné proměnlivosti přírody, vystižení barev přírody - podzimu, zimy, jara, léta, rozkvetlých stromů a keřů, zrajícího ovoce, květinových záhonů, kytic aj.
- vyhledávání a objevování tvarově a barevně zajímavých přírodnin žáky, pozorování případných souměrností přírodnin (motýli, brouci, některé listy i plody)
- odlišování výtvarů přírody od lidských výtvarů, žáci jsou přitom vedeni k zaujímání svých vlastních estetických postojů
- sochařství a příroda - rozlišování tvarů přírodních a tvarů opracovaných člověkem, vyhledávání a pozorování soch v okolí (socha, sousoší, bysta, reliéf)
- vyjádření linie růstu při kresbě a malbě rostlin
- dotváření přírodnin na základě fantazie
- využívání výtvarného výrazu linie vytvořené různými nástroji v různých materiálech, uplatňování kontrastů tvarů a barev
- proměny a projevy energie v přírodě - zobrazování bouře, mlhy, mraků, blesků, sopek aj.
- rozmanitosti přírody - půda a život v ní, drahokamy, krápníkové jeskyně, zimní útvary aj.
- zpřesňování výtvarného vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy
- zobrazování lidské postavy v pohybu
- různé textilní materiály (plátno, vlna, hedvábí), oděvní tvorba, móda současnosti, módní přehlídka pro určité příležitosti a pro všední den
- výtvarné ztvárňování pohádkových bytostí, využívání barevné i tvarové nadsázky
- řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše, řazení prvků v tvarové i barevné kompozici, symetrická i asymetrická řešení
- využívání psaných, kreslených, stříhaných a vytrhávaných písmen jako dekorativního prvku, návrhy plakátů na školní akce
- pozorování estetické úrovně předmětů denní potřeby, vlastní návrhy a modely takových věcí
- vyhledávání zajímavých prvků architektury ve svém prostředí a v okolí školy
- zobrazování tvarů různými technikami prostorově, poznávání a vytváření reliéfů
- pozorování a výroba (i ve spojení s pracovními činnostmi) dekorativních věcí ke zkrášlení domácího i školního prostředí
- pozorování výtvarné úpravy dětských knih a učebnic, rozlišování kreseb významných ilustrátorů dětských knih, výstava oblíbených dětských ilustrátorů
- ilustrace svých prvních knih (listů portfolia), vytvářených při výuce českého jazyka, přírodovědy aj.

- poznávání různých způsobů malířského vyjadřování - figura, portrét, krajina, zátiší na příkladech konkrétních výtvarných děl
- zaměření se na krásy přírody a na vztah k životnímu prostředí (ve spojení s přírodovědou)
- tématické kresby k významným událostem ve školním roce

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů. - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku. - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy. - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě. - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného	- zdokonaluje techniky kresby - vystihuje tvar i strukturu materiálu - prohlubuje a zdokonaluje techniky malby - rozlévá barvy - kombinuje různých technik - rozeznává grafické techniky, tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika - výtvarně zpracovává přírodní materiály - komunikuje o obsahu svých děl - poznává práce ilustrátorů : H. Zmatlíková, J. Trnka, A. Born, R. Pilař	Rozvíjení smyslové citlivosti - prvky vizuálně obrazného vyjádření : podobnost, kontrast, rytmus, proměny v ploše, objemu a prostoru - uspořádání objektů do celků : jejich dynamické vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly : vizuálně obrazná vyjádření podnětů čichových a chuťových - smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření : fotografie, tiskoviny, elektronická média, reklama Uplatnění subjektivity - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností : manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby - typy vizuálně obrazných vyjádření : rozlišení – socha, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz reklama - přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením : hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace Ověřování komunikačních účinků - osobní postoj v komunikaci : jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace rámci skupin v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření : v komunikaci se spolužáky, v rámci skupin, vysvětlování výsledků vlastní tvorby - proměny komunikačního obsahu : záměry děl vlastních i děl výtvarného umění	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebezpoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperační a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Kreativita VDO Občanská společnost a škola EvrGlo Evropa a svět nás zajímá MKV Lidské vztahy

vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně kombinuje a volí prostředky. - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace. - nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.			
--	--	--	--

Očekávané výstupy na konci 2. vzdělávacího období základního vzdělávání

Žák:

- při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.)
- užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sopečurální postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model
- při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na ztvárnění nejbližších sociálních vztahů a rozvoj komunikace.
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
- osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
- nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Metody

- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace
-

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie,
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

5.6. Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování rozvoje a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných

i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné vytváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se realizuje v souladu s věkem žáků v předmětu Tělesná výchova.

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. ročník - 2 hodiny týdně - Tělesná výchova
2. ročník - 2 hodiny týdně - Tělesná výchova
3. ročník – 2 hodiny týdně - Tělesná výchova
4. ročník – 2 hodiny týdně - Tělesná výchova
5. ročník – 2 hodiny týdně - Tělesná výchova

Zároveň prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují a také do celkového života školy.

5.6.1. Tělesná výchova

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- psychohygiena
- sebepoznání a sebepojetí
- kreativita
- seberegulace a sebeorganizace

Sociální rozvoj

- kooperace a kompetice

Enviromentální výchova

- vztah člověka k prostředí

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání, třídění a propojování informací

Kompetence k učení

- podněcujeme k poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- umožňujeme prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou
- vedeme k systematickému sledování vývoje vlastní fyzické zdatnosti

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- nabízíme hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- umožňujeme vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- dbáme na otevírání prostoru diskusi o taktice družstva
- vytváříme pořizování záznamů a obrazových materiálů ze sportovních činností a jejich prezentace.

Kompetence sociální a personální

- dbáme na dodržování pravidel fair play
- motivujeme k prezentaci a podpoře myšlenek olympijského hnutí
- vytváříme rozvoj spolupráce uvnitř kolektivu sportovního družstva
- motivujeme k rozdělování a přijímání úkolů v rámci sportovního družstva.

Kompetence občanské

- vytváříme podporu aktivního sportování
- vedeme k objasnění a podání příkladů potřeby dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- učíme první pomoc při úrazech lehčího charakteru
- seznamujeme emočně i věcně se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin

Kompetence pracovní

- budujeme nutnost dodržování pravidel ve sportu i v běžném životě
- seznamujeme s vyhledáváním možných rizik při pohybových činnostech a hledání cest jejich minimalizace
- učíme zpracovávat prezentace naměřených výkonů

1. vzdělávací období

Požadavky této vzdělávací oblasti se realizují v 1. – 3. ročníku prostřednictvím tělesné výchovy (samostatný předmět), zdraví a výchova ke zdraví (není samostatný předmět)

Charakteristika výuky:

Tělesná výchova:

- vede k všestrannému rozvoji žáků (pohybové schopnosti a dovednosti) a pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu
- vštěpuje pohybové návyky a vyvolává radost z pohybu
- vede k osvojení základů herních technik a taktických postupů
- učí bezpečnosti při výuce a dodržování hygienických zásad

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i v dalších předmětech. Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina tělesné výchovy.

Součástí tělesné výchovy:

Kurzy plavání – účastní se 1. až 5. ročník

Tělovýchovné chvilky – zařazovány, když se u žáků začne projevovat únava

Hygienické požadavky - jsou stanoveny zákonem a specifikovány v OŘŠ.

Obsah učiva - 1. vzdělávacím období - Tělesná výchova

1. - 3. ročník

Pořadová cvičení:

- základní postoje a povely, nástupy

Rytmická gymnastika a tanec:

- rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písní, chůze, běh, taneční kroky
- nácvik správného držení těla

Drobné hry:

- honičky a hry spojené s během, házením míče, s vítězstvím někoho pro uklidnění, hry v různém prostředí

Lehká atletika:

- běhy – rychlý na 25m, vytrvalostní, štafetový, střídaný s chůzí
- skoky – z místa, skok daleký
- výskoky, přeskoky
- hod – horním obloukem, hod do dálky, hod na cíl

Akrobatická cvičení:

- převaly – válení sudů
- kolébka na zádech
- stoj na lopatkách
- kotoul vpřed a vzad
- cvičení rovnováhy

Cvičení na nářadí:

- cvičení na lavičce – chůze, obraty, přeběhy, lezení,...
- šplh
- další nářadí – švédská bedna, žebřiny

Průpravná cvičení:

- rozcvička

Sportovní hry:

- příprava – přihrávka obouruč, vrchní přihrávka jednoruč, vrchní chytání obouruč
- pravidla miniházené
- pravidla vybíjené

Konkrétní sportovní hry – dle podmínek školy

Kurzy plavání – účastní se 1. až 3. ročník

Lyžování, sánkování a bobování – dle podmínek školy

Turistika a pobyt v přírodě

- chůze k cíli, chování v přírodě, orientace v terénu, smyslové hry zaměřené na pozorování okolí a hledání předmět

Zdravotní výchova v 1. – 3. ročníku

Je zařazena v celém prvním období výuky tělesné výchovy, důležité je:

- dbát na osobní čistotu těla
- dodržovat čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny
- otužovat
- seznamovat žáky s vhodnou životosprávou
- do programu dne zařazovat pohybové aktivity (tělovýchovné chvílky)
- upozorňovat žáky na vliv dostatečného množství pohybu pro jejich zdravý vývoj (mimoškolní Tv)
- předcházet úrazům, dbát na bezpečnost a ochranu zdraví

Úkoly zdravotní výchovy se neplní jenom v rámci tělesné výchovy, ale uplatňujeme je i v ostatních vyučovacích předmětech.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti -uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy -reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci -spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích -zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou -zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění -dbá na správné držení těla při různých činnostech při provádění cviků -dbá na správné dýchání -zná kompenzační a relaxační cviky -dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě -používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv -zná a užívá základní tělocvičné pojmy a názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní -zná pojmy z pravidel sportů a soutěží -reaguje na smluvené povely pro organizaci činnosti -spolupracuje ve hře, v družstvu -zná utkání, hry a soutěže podle zjednodušených pravidel -jedná v duchu fair play	Činnosti ovlivňující zdraví -příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu -zdravotně zaměřené činnosti -cvičení během dne -bezpečnost při sportování Činnosti podporující pohybové učení -tělocvičné pojmy -komunikace v TV -olympijské ideály a symboly -vztah ke sportu Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry Základy gymnastiky -průpravná cvičení -akrobacie – kotoul vpřed, stoj na lopatkách, kotoul vzad– 2., 3. ročník -přeskok 1., 2. ročník skoky prosté odrazem snožmo z trampolíny , výskok do sporu dřepmo na sníženou, švédskou bednu odrazem z trampolíny 2., 3. ročník přeskok 2 – 4 dílů bedny odrazem trampolíny 3. ročník - roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku -cvičení na náradí -cvičení s náčiním Rytmické a kondiční formy cvičení -cvičení s hudbou, rytmičným doprovodem -jednoduché tance Průpravné úpoly	VDO – rozvíjí smysl pro odpovědnost za svoje zdraví PRV – držení těla OSV – rozvoj zodpovědnosti k sobě i ke druhým PRV - bezpečnost ČJ – přesné vyjadřování PRV – komunikace mezi lidmi, význam pravidel MA – měření délky, bodové hodnocení OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice Kreativita VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy

- zná pohybové hry s různým zaměřením
- zvládá průpravná cvičení
- umí kotoul vpřed, vzad a stoj na lopatkách
- naučí se správnou techniku odrazu z trampolíny a můstku
- umí skoky prosté, výskok do sporu dřepmo, přeskok 2- 4 dílů bedny a roznožku přes kozu našíř
- zvládá ručkování ve visu na hrazdě
- učí se techniku šplhu na tyči
- cvičí na lavičkách a žebřinách
- provádí cvičení s plnými míči a se švihadly
- dokáže vyjádřit melodii a rytmus pohybem
- nacvičuje přetahy a přetlaky
- zvládá základy techniky rychlého a vytrvalého běhu
- zvládá spojení startu na signál a běhu
- zvládá základní techniku odrazu z odrazové nohy a skoku do dálky
- zvládá základní techniku hodů míčkem z místa a chůze
- umí přihrávat jednoruč, obouruč a nohou, driblovat
- provádí pohyb s míčem a bez míče
- dokáže zastavit a chytnout míč

- průpravné přetahy a přetlaky- 3. ročník
- Základy atletiky
- průpravná běžecká cvičení
- pohybové hry pro rozvoj běžecké rychlosti a startovní reakce
- výběhy na signál různého druhu a z různých poloh
- rychlý běh do 30 m, polovysoký start- 1. ročník
- rychlý běh do 60 m, nízký start. 2., 3. ročník
- motivovaný běh v terénu, běh prokládaný chůzí, souvislý běh
- skok do dálky z místa a chůze- 1. ročník
- skok do dálky z rozběhu- 2., 3. ročník
- hod míčkem
- Základy sportovních her
- základní přihrávky rukou a nohou
- manipulace s míčem
- průpravné hry
- utkáni podle zjednodušených pravidel- 2., 3. ročník
- Plavání
- základní plavecká výuka- 2., 3. ročník

-provádí průpravné hry -hraje vybíjenou a minifotbal podle zjednodušených pravidel -seznámí se s hygienou plavání -adaptuje se na vodní prostředí -zvládá základní plavecké dovednosti -naučí se techniku jednoho plaveckého stylu -seznámí se s prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím		
---	--	--

Očekávané výstupy 1. vzdělávání období:

Žák:

- spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení
- spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a jejich organizaci

Metody

- slovní
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- motivační
- problémové
- sdělovací
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
-

Nástroje a pomůcky

- tělocvičné nářadí
- CD – rytmická hudba, lidová hudba, relaxační
-

Projekty

- Školní liga miniházené žáků
- Lyžařský výcvik
- Masopust na sněhu
- Plavání
- Soutěže
- Branný den
- Sportovní den

2. vzdělávací období

Charakteristika výuky

Tělesná výchova

- vede k všestrannému rozvoji žáků (pohybové schopnosti a dovednosti) a pěstuje u žáků kladný vztah ke sportu a pohybu
- vštěpuje pohybové návyky a vyvolává radost z pohybu
- vede k osvojení základů herních technik a taktických postupů
- učí bezpečnosti při výuce a dodržování hygienických zásad

Pohybové činnosti by měly prolínat a doplňovat i další oblasti výchovy, měly by se objevovat i dalších předmětech. Hlavní organizační formou vyučovacího procesu je vyučovací hodina tělesné výchovy.

Kurzy plavání – doškolovací, dle možností školy

Tělovýchovné chvilky – zařazovány, když se u žáků začne projevovat únava

Hygienické požadavky - jsou stanoveny zákonem a specifikovány v OŘŠ.

Obsah učiva - 2. vzdělávací období - Tělesná výchova

4. – 5. ročník

Pořadová cvičení:

-základní postoje a povel, nástupy

Rytmická gymnastika a tanec:

-rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písní, chůze, běh, taneční kroky (valčík a polka)
-nácvik správného držení těla

Drobné hry:

- honičky a hry spojené s během, házením míče, s vítězstvím někoho pro uklidnění, hry v různém prostředí

Lehká atletika:

- běhy – rychlý do 60m, vytrvalostní do 1000m, štafetový, střídaný s chůzí, starty
- hod míčkem z rozběhu

Akrobatická cvičení:

- kotoul vpřed a vzad, jejich modifikace
- stoj na rukou s dopomocí
- akrobatické kombinace

Cvičení na nářadí:

- cvičení na lavičce – chůze, obraty, přeběhy, lezení,...
- šplh
- přeskok přes kozu (skrčka odrazem z můstku našíř)

Průpravná cvičení:

Rozcvička

Sportovní hry:

- dribling, přihrávka vnitřním nártem, vedení míče, střelba jednoruč a obouruč na koš (na cíl)
- pravidla miniházené
- pravidla basketbalu
- pravidla vybíjené
- stolní tenis
- florbal
- šachy

Kurzy plavání – doškolovací, dle možností školy a zájmu rodičů

Lyžování, sáňkování a bobování – lyžařský výcvik, dle zájmu rodičů

Turistika a pobyt v přírodě

- chůze k cíli, chování v přírodě, orientace v terénu, smyslové hry zaměřené na pozorování okolí
- a hledání předmětů

Zdravotní výchova ve 4. - 5. ročníku

Je zařazena v celém prvním období výuky tělesné výchovy, důležité je:

- dbát na osobní čistotu těla
- dodržovat čistotu a pořádek v prostředí tělocvičny
- otužovat
- seznamovat žáky s vhodnou životosprávou
- do programu dne zařazovat pohybové aktivity (tělovýchovné chvílky)
- upozorňovat žáky na vliv dostatečného množství pohybu pro jejich zdravý vývoj (mimoškolní Tv)
- předcházet úrazům, dbát na bezpečnost a ochranu zdraví

Úkoly zdravotní výchovy se neplní jenom v rámci tělesné výchovy, ale uplatňujeme je i v ostatních vyučovacích předmětech.

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti -zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením -uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti -jedná v duchu fair play:	ví, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu organismu -uvědomuje si různé funkce pohybu a využívá je v denním režimu -ví, že by se měl denně aktivně pohybovat -zná základní způsoby rozvoje kondičních předpokladů -dovede se soustředit na správné a přesné provedení pohybu a snaží se o zlepšení -dbá na správné držení těla -kompenzuje jednostranné zatížení -snaží se vyrovnávat oslabení -používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv -dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě -adekvátně reaguje při úrazu spolužáka snaží se zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka -zná a reaguje na smluvené povely, gesta a signály spojené s provedením	Činnosti ovlivňující zdraví -cvičení během dne -sledování základních tělesných parametrů pro zdraví i pohybovou činnost -základní technika jednotlivých cviků -kondiční cvičení- rozvoj různých forem rychlosti, síly, vytrvalosti, pohyblivosti, koordinace pohybu -vztah ke sportu -zdravotně zaměřené činnosti -příprava před pohybovou činností -uklidnění po zátěži -napínací a protahovací cvičení -hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí -bezpečnost při sportování -první pomoc Činnosti podporující pohybové učení -komunikaci v TV -organizace při TV -zásady jednání a chování- fair play, olympijské ideály a symboly -pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností- her, závodů, soutěží -tělocvičné pojmy pohybová tvořivost -měření a posuzování pohybových dovedností Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice Kreativita VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy PŘ– člověk a zdraví PŘ– hygiena, první pomoc ČJ– přesné vyjadřování MA- měření a

dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví -užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení -zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy -změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky -orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace -zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	pohybové činnosti -zná a užívá základní tělocvičné pojmy- názvy pohybových činností, tělocvičného nářadí a náčiní -rozumí povelům pořadových cvičení a správně na ně reaguje -cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení -snaží se samostatně vytvářet pohybové hry a soutěže, hledat varianty známých her -ví, kde je možné získat informace o TV a sportu -zná pohybové hry s různým zaměřením, vytváří jejich varianty -seznamuje se s netradičními pohybovými hrami -využívá netradičního náčiní při cvičení -zvládá průpravná cvičení -umí kotoul vpřed, vzad a stoj na rukou (s dopomocí) i ve vazbách umí roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky -zdokonaluje se ve cvičení na nářadí- hrazda, žebřiny, lavičky, kruhy -umí šplhat na tyči -provádí cvičení s plnými míči a se švihadly -zvládá kondiční cvičení	Základy gymnastiky -průpravná cvičení akrobacie - kotoul vpřed - kotoul vzad - stoj na rukou - akrobatické kombinace přeskok - roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku - skrčka přes kozu, bednu našíř odrazem z můstku -cvičení na nářadí -cvičení s náčiním Rytmické a kondiční cvičení -cvičení s hudbou, rytmickým doprovodem -lidové tance Průpravné úpoly -průpravné přetahy a přetlaky Základy atletiky -průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda -nízký start na startovní povely -běh na 60 m -motivovaný běh v terénu do 15 minut -vytrvalý běh na dráze do 1000 m -průpravná odrazová cvičení hod míčkem z rozběhu Základy sportovních her -manipulace s míčem -herní činnosti jednotlivce -spolupráce ve hře -průpravné sportovní hry -utkáni podle zjednodušených pravidel Turistika a pobyt v přírodě -činnosti v terénu	zaznamenávání výkonů HV- rytmus, písně k lidovým tancům PŘ – ochrana přírody
--	---	--	---

s hudbou nebo rytmičtým doprovodem
 -dokáže vyjádřit melodii a rytmus pohybem
 -zvládne valčíkový a polkový krok
 - umí několik lidových tanců
 -nacvičuje přetahy a přetlaky
 -zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a vytrvalosti a odrazové schopnosti
 -je schopen samostatně uplatňovat vhodné rozvojové činnosti
 -zvládá základní techniku rychlého a vytrvalého běhu
 zvládá základní techniku skoku do dálky z rozběhu
 -zvládá techniku hodů míčkem z rozběhu
 -umí přihrávky jednoruč a obouruč a přihrávky nohou
 -provádí pohyb s míčem a bez míče
 -umí chytat míč jednoruč a obouruč a tlumit míč vnitřní stranou nohy
 -umí vést míč driblínkem, nohou
 -nacvičuje střelbu na koš a vnitřním nártem na branku
 -umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji
 -provádí průpravné sportovní hry

	-hraje utkání podle zjednodušených pravidelvybíjenou, minifotbal, přehazovanou, minibasketbal, florbal -zvládá přesun do terénu a chůzi v terénu		
--	---	--	--

Očekávané výstupy – 2. období:

Žák:

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her
- uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje situací úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívá při pohybové činnosti základní osvojené tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy
- změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace

Metody

- slovní
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- motivační
- problémové
- sdělovací
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách

Nástroje a pomůcky

- tělocvičné nářadí
- CD – rytmická hudba, lidová hudba, relaxační

Projekty

- Školní liga miniházené žáků
- Lyžařský výcvik
- Masopust na sněhu
- Turnaje ve florbalu
- Turnaje v šachu

Soutěže

- Školní liga miniházené žáků
- Lyžařské přebory
- Turnaje ve florbalu
- Turnaje v šachu

5.7. vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Oblast Člověk a svět práce zahrnuje vyučovací předmět Pracovní výchova – 1. – 5. ročník

Časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět Praktické činnosti se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících:

1. ročník - 1 hodin týdně - Praktické činnosti
2. ročník - 1 hodin týdně - Praktické činnosti
3. ročník - 1 hodin týdně - Praktické činnosti
4. ročník – 1 hodin týdně - Praktické činnosti
5. ročník - 1 hodin týdně - Praktické činnosti

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova(OSV)

Osobnostní rozvoj - kreativita

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (GE) - Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova (MKV) – etnický původ

Environmentální výchova (EV) – základní podmínky života

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme k osvojování základních pracovní dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- učíme používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- pozorujeme pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- podněcujeme žáky k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost, vedeme je k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k rozšiřování slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učíme schopnost popsat postup práce
- vedeme žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- klademe důraz na práci ve skupině, na vytváření společné práce, při které se učí spolupracovat a respektovat nápady druhých, společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- vytváříme dovednosti žáků, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- klademe důraz, aby žáci správně a zodpovědně zacházeli s pracovními pomůckami

5.7.1. Pracovní činnosti

1. vzdělávací období

Charakteristika výuky:

Při praktických činnostech se žáci učí:

- organizovat své pracovní prostředí a vlastní činnosti – rozdávat, uspořádat své pracovní místo, sbírat, ukládat, udržovat své náčiní i místo v pořádku
- pracovní kázní – být pozorný a opatrný, vědět co dělat, aby byla určitá pracovní činnost dostatečně bezpečná pro žáka samotného i pro spolužáky, dodržovat též hygienická pravidla, dbát na správné držení těla při činnostech a správné uchopení pracovního náčiní, při jeho správném výběru
- uvědomovat si význam vlastní činnosti a práce
- umět o své činnosti povědět druhým

Obsah učiva - 1. vzdělávacím období - Pracovní činnosti

Práce s papírem

- základní vlastnosti papíru (jeho druhů) a lepidla
- seznámení a práce s různými pracovními nástroji (nůžky,...)
- různé techniky: překládání, rýhování, utržení pruhu papíru, vytrhávání, skládání, vystřihování, nalepování, slepování, ořezování, ...

Práce s modelovací hmotou

- materiál: modelovací hlína, plastelína, modurit, těsto
- pomůcky: podložka, špachtle, nůž
- techniky práce: hnětení, válení, ubírání, spojování, vaření, sušení
- poznané vlastnosti: tvárnost, tvrdost

Práce s drobným materiálem

- materiál: provázky, sláma, přírodniny (semínka, listy, šišky, plody, větvičky aj.), špejle, drátky, korek, krabičky, papír, karton
- nástroje a další materiál: nůžky, nůž, tupá jehla, bavlnka, lepidlo, zavírací špendlíky, aj.
- techniky práce: propichování, spojování, ohýbání, stříhání, nalepování, slepování, lisování, skládání do tvarů
- seznamování se s nástroji a pomůckami, s účelem jejich použití

Práce montážní a demontážní

- různé druhy stavebnic – seznámení se s návodem pro práci s nimi a předlohami pro stavby a konstrukce, možnosti užití stavebnice mohou předvést žáci, kteří si určitou stavebnici do školy donesli
- vytváření plošných a prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu podle předloh i podle fantazie žáků
- stavebnice se spojovacími prvky a díly - konstrukční činnosti
- sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i podle představy žáků – montáž a demontáž, urovnávání dílů stavebnice k dalšímu použití
- osvojování si správných pracovních dovedností a návyků při organizaci, rozmýšlení si své vlastní činnosti, zachovávání bezpečnosti a hygieny při činnostech

Práce s textilem

- materiál: textilie bavlněné, lněné, vlněné, hedvábné, z umělých vláken - jejich rozlišování, nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, poutka, knoflíky
- nástroje: nůžky, jehly, špendlíky
- činnosti: navlečení přiměřeně dlouhé nitě, uzlík, šití stehem předním a zadním, prošívání, stříhání, sešívání předním a zadním stehem
- dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce

Lidové zvyky, tradice a řemesla

- lidové zvyky a tradice, lidová řemesla: poznávání na základě přímých ukázek nebo videa, návštěvy regionálních muzeí apod.
- techniky zpracování: ukázky drhání, batikování, modrotisk, výroba vizovického pečiva, ozdoba kraslic, práce se slámou, vyřezávání apod.
- materiál, nástroje a pomůcky volíme podle charakteru vytvářeného výrobku a zvolené techniky zpracování

Stolování

- příprava talířů a příborů ke svátečnímu obědu
- chování se u stolu
- příprava jednoduchého studeného pokrmu

Péče o květiny

- ošetřování pokojových rostlin (množení, přesazování,...)

- úprava květin ve váze
- pěstování cibulovin v květináči
- pozorování klíčení semen
- pravidla bezpečnosti a hygieny práce

Praktické dovednosti:

Na konci 1. vzdělávacího období žák:

- rozlišuje běžně užívané druhy papíru, dovede papír přeložit, vyrobí skládáním jednoduchý výrobek, odtrhnout naznačenou část, přestříhnout, vystříhnout nakreslený tvar, čistě slepit (použít vhodné lepidlo), nalepit vystřižené tvary
- dovede z drobného materiálu vyrobí jednoduchý praktický výrobek, k práci volí vhodné nástroje a bezpečně s nimi zachází
- rozlišuje běžné pracovní nástroje (nůžky, nůž, jehla, kleště, šroubovák, kladívko) a bezpečně s nimi zachází
- dovede pracovat s některou ze stavebnic a vytvořit několik výrobků podle předlohy i podle své představy
- při práci s modelovací hmotou dokáže vytvořit několik výrobků a dovede o nich hovořit; získal základní hygienické návyky při práci s těmito materiály
- dokáže navléknout nit, zkusí přišít knoflík, dovede sešít dva kusy látky k sobě
- při praktických činnostech si dovede věci urovnat, udržuje pořádek na svém místě, stará se o své pomůcky, má je připravené na vyučování
- umí ošetřit pokojové rostliny
- dodržuje hygienické návyky
- umí se vhodně chovat při stolování

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
PĚSTITELSKÉ PRÁCE - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny PŘÍPRAVA POKRMŮ - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	pečuje o pokojové květiny - otírá listy, zalévá - zná základy správného stolování stolování - zná základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání.	PĚSTITELSKÉ PRÁCE PŘÍPRAVA POKRMŮ - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování	OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice Kreativita VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM	mačká, trhá, lepí, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM PAPÍR, KARTON	VDO, EV - dodržuje zásady hygieny a

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi PĚSTITELSKÉ PRÁCE - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny PŘÍPRAVA POKRMŮ - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru - navléká, aranžuje, dotváří, opracovává a třídí přírodní materiál - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - stříhá textil, navléká nit do jehly, udělá uzel, přišívá knoflíky - základní stehy - nalepuje textilií - vyrobí jednoduchý textilní výrobek - válí, stlačuje, modeluje, přidává, ubírá plastelínu - dovede sestavovat stavebnicové prvky, umí montovat a demontovat stavebnici - pečuje o pokojové květiny - otírá listy, zalévá, kypří - seje semena - provádí pozorování a zhodnotí výsledky pozorování - chová se vhodně při stolování, připraví tabuli pro jednoduché stolování	- pracovní pomůcky a nástroje - vlastnosti PŘÍRODNINY - pracovní pomůcky a nástroje - vlastnosti - lidové zvyky, tradice, řemesla TEXTIL - pracovní pomůcky a nástroje - vlastnosti materiálu MODELOVACÍ HMOTA - vlastnosti materiálu - vhodné pracovní pomůcky a nástroje KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - stavebnice, sestavování modelů - práce s návodem PĚSTITELSKÉ PRÁCE - základní podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin, - pěstování rostlin ze semen v místnosti - pokojové rostliny PŘÍPRAVA POKRMŮ - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování	bezpečnosti práce - poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností) - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci, - utváří dobré mezilidské vztahy ve třídě i mimo ni OSV (kreativita) - rozvíjí základní rysy tvořivosti (nápadů originalita) - kolektivní práce - práce ve skupinách EV - základní podmínky života PRV, MA OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice Kreativita VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy
--	---	--	--

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi PĚSTITELSKÉ PRÁCE - provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny PŘÍPRAVA POKRMŮ - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování	-mačká, trhá, lepí, polepuje, stříhá, vystřihuje, překládá a skládá papír - vytváří jednoduché prostorové tvary z papíru -navléká, aranžuje,dotváří, opracovává a třídí přírodní materiál - pracuje podle slovního návodu nebo předlohy - stříhá textil, navléká nit do jehly, udělá uzel, přišívá knoflíky -základní stehy - nalepuje textili -vyrábí jednoduchý textilní výrobek - vyšívá jednoduchý obrázek - válí, stlačuje, přidává, ubírá, modeluje, ohýbá modelovací hmotu - sestavuje stavebnicové prvky - montuje a demontuje stavebnici pečuje o pokojové květiny -	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM PAPÍR, KARTON - pracovní pomůcky a nástroje, jejich funkce a využití - vlastnosti materiálů - jednoduché pracovní postupy - využití tradic a lidových zvyků PŘÍRODNINY - pracovní pomůcky a nástroje - vlastnosti - lidové zvyky, tradice, řemesla TEXTIL - pracovní pomůcky a nástroje - vlastnosti - lidové zvyky, tradice, řemesla MODELOVACÍ HMOTA - vlastnosti - pracovní pomůcky a nástroj - bezpečnost práce KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI - stavebnice , sestavování modelů - práce s návodem, předlohou PĚSTITELSKÉ PRÁCE - základní podmínky pro pěstování rostlin (i pokojových), výživa rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti - pokojové rostliny	VDO,EV - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce -poskytne nebo zajistí první pomoc při úrazu (dle svých schopností a možností) - utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci - MV OSV (kreativita) - rozvíjí základní rysy tvořivosti (nápady,originalita) EV - vztah člověka k životnímu prostředí - kolektivní práce - práce ve skupinách PRV, MA, VV OSV Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena

otírání listy, zalévá, kypří - zasévá semena - pozoruje a zhodnotí výsledky pozorování - orientuje se v základním vybavení kuchyně - chová se vhodně při stolování - připravuje tabuli pro jednoduché stolování - připravuje jednoduché pokrmy (studená kuchyně) - udržuje čistotu a pořádek pracovních ploch	PŘÍPRAVA POKRMŮ - jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování - základní vybavení kuchyně	Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice Kreativita VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy
--	--	--

Očekávané výstupy na konci 1. vzdělávacího období

Práce s drobným materiálem

Žák:

- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracuje podle slovního návodu a předlohy

Konstrukční činnosti

Žák:

- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Pěstitelské práce

Žák:

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Příprava pokrmů

Žák:

- připraví tabuli pro jednoduché stolování
- chová se vhodně při stolování

Metody

- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie, VHS, DVD, CD
- nástěnné obrazy, učebnice

Projekty

2. vzdělávací období

Charakteristika výuky:

Praktické činnosti patří svou podstatou k činnostnímu učení, žáci při nich uplatňují zručnost, své individuální dovednosti získané v rodině, mohou realizovat své nápady. Při výuce pracovních činností se zaměřujeme na získávání praktických pracovních dovedností a návyků.

Úkolem vyučovacího předmětu je vytvářet u žáků kladný vztah k práci. V rámci vyučování praktickým činnostem budou mít žáci možnost poznávat různé materiály, opracovávat je, vyrábět určené předměty a připravovat pomůcky pro individuální činnosti potřebné při výuce jiných předmětů. Při praktických činnostech bude průběžně zohledňována účelnost i prospěšnost prováděných činností a to s ohledem na aktuální potřeby žáků, podmínky školy i na jejich další vzdělávání.

Pracovní činnosti systematicky ovlivňují rozvoj motoriky a vytváření pracovních dovedností žáků. Dobrá výuka pracovním činnostem vede žáky k dobrému osvojování pracovních dovedností a návyků. Žáci při praktických činnostech postupně získávají dobré předpoklady ke správné volbě povolání a také k pozdějšímu společenskému uplatnění. Učí se také vytrvalosti, tvořivosti, je jim dána možnost realizovat vlastní nápady.

Obsah učiva - 2. vzdělávacím období - Pracovní činnosti

4. – 5. ročník

I. Práce s drobným materiálem

Materiály: různé druhy papíru, kartóny, lepenky, krabičky od zboží

Praktické činnosti:

- rozměrování a stříhání papíru nebo kartónu, pomůcky do matematiky a českého jazyka
- polepování kartónů, pomůcky do přírodovědy a vlastivědy
- zhotovování složitějších skládanek a modelů
- sešívání listů, příprava přehledů učiva a obalů na pomůcky a sbírky
- desky na uložení materiálů z projektů a pro portfolia
- rozřezávání papírů a lepenek, ořezávání okrajů papíru
- zhotovování výrobků kašírováním

Žáci se seznámí s funkcí a užitím nástrojů, náradí a pomůcek: nůžky, nůž, ořezávačka, lepidla, navlhčovače, dírkovač, sešívačka, šablony.

Bezpečnost práce – práce s nůžkami a nožem, lepidla, hygienické návyky.

Doplňující informace: z čeho se vyrábí papír, kde se u nás vyrábí, různé druhy papíru, sběr starého papíru, jak dlouho znají lidé papír a jiné zajímavosti.

Práce s různými zvolenými materiály

Zhotovování potřebných výrobků z některých jiných materiálů např. textil, drát, fólie, přírodniny, aj. podle potřeby a rozhodnutí učitele.

II. Práce s modelovací hmotou

Materiály: *např.* modelovací hlína, modelit, sádra, pilinová kaše, kaširovací hmota

Praktické činnosti:

- modelování doplňující výuku přírodovědy a vlastivědy
- modelování ve spojení s výtvarnou výchovou - figury, reliéfy
- modely těles ve spojení s výukou geometrie
- zhotovování různých předmětů, jejich barvení a lakování - příprava odlitků ze sádry, odlévání do formy, vyškrabávání předkresleného vzoru
- výrobky z keramické hmoty
- využívání prvků lidového umění při zdobení keramických nádob

Žáci se seznámí s funkcí a užitím nástrojů, náradí a pomůcek: různé modelovací hmoty, špachtle, modelovací očko, šablony, rydla, barvy ředěné vodou.

Bezpečnost práce - dodržování hygienických návyků při práci s modelovací hmotou a barvami, bezpečnost při práci s ostrými předměty.

III. Konstrukční činnosti - práce se stavebnicemi

Pomůcky: konstrukční stavebnice kovové nebo plastové, ze kterých se dají stavět modely podle předloh i podle fantazie žáků; nejlépe, mohou-li to být modely pohyblivé, vystřihovánky na sestavování papírových modelů, náradí potřebné k montážním pracím - šroubováky, maticové klíče.

Praktické činnosti:

- sestavování obtížnějších modelů (nejlépe pohyblivých) z plastových nebo kovových konstrukčních stavebnic (podle podmínek třídy nebo školy)
- spojování součástí pomocí maticových šroubů, různých pásků, spojovacích desek apod.
- práce podle předlohy, podle jednoduchého náčrtu i podle slovního návodu
- práce podle vlastní představy spojená s provedením jednoduchého náčrtu
- správné názvy nástrojů i součástí stavebnice
- sestavování prostorových modelů z kartónových vystřihovánek

Bezpečnost: dodržování zásad správného zacházení s náčiním u montáží

IV. Pěstitelské práce - podle podmínek školy

Žáci se seznamují se základními podmínkami pro pěstování rostlin. Při praktických činnostech se naučí připravovat půdu pro setí a sadbu, sledují růst rostlin, učí se rostliny okopávat a zalévat. Při péči o rostliny se seznamují s různým zahradním náčiním a učí se ho vhodně používat pro určité práce. Seznamují se s užitkem pěstovaných rostlin. Další činnost, kterou mohou provádět, je pěstování pokojových rostlin a pravidelná péče o ně, spojená s pozorováním růstu i se záznamem pozorování.

Bezpečnost při práci s rostlinami: nebezpečí alergie u některých lidí, pozor na jedovaté pokojové rostliny, dodržování hygieny, nebezpečí úrazů, ošetřování drobných zranění při práci na pozemku

V. Příprava pokrmů

Učivo:

- základní vybavení kuchyně
- výběr a nákup potravin pro přípravu jednoduchého jídla
- zásady skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- zacházení s elektrickými spotřebiči v kuchyni
- samostatná příprava jednoduchého jídla
- udržování pořádku v kuchyni a úklid pracovního místa po vaření

Bezpečnost a hygiena při práci v kuchyni.

VI. Mezipředmětové vztahy

Vazba na učivo:

- matematiky - příprava pomůcek pro individuální činnosti při vyučování aritmetiky a geometrie
- přírodovědy - provádění přírodovědných pokusů vyžadujících přípravu pomůcek žáky, opakované provádění pokusů v hodinách přírodovědy se závěry žáků
- vlastivědy - výroba modelů staveb, zbraní, náradí, výroba leporel, zhotovování obalů na soubory vytvářené z učiva vlastivědy i jiných vyučovacích předmětů
- výtvarné výchovy - dokončení a vzhled zhotoveného výrobku
- cizího jazyka - příprava kartiček a her vhodných pro činnostní procvičování slovní zásoby

v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni			
---	--	--	--

Očekávaný výstup RVP Žák :	Výstupy ŠVP Žák dle svých schopností:	učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy
-spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti -uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy -reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou -zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění -dbá na správné držení těla při různých činnostech při provádění cviků -dbá na správné dýchání -zná kompenzační a relaxační cviky -dodržuje pravidla bezpečnosti a hlavní zásady	Činnosti ovlivňující zdraví -příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu -zdravotně zaměřené činnosti -cvičení během dne -bezpečnost při sportování Činnosti podporující pohybové učení -tělocvičné pojmy -komunikace v TV -olympijské ideály a symboly -vztah ke sportu Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry	VDO – rozvíjí smysl pro odpovědnost za svoje zdraví PRV – držení těla OSV – rozvoj zodpovědnosti k sobě i ke druhým PRV - bezpečnost ČJ – přesné vyjadřování PRV – komunikace mezi lidmi, význam pravidel MA – měření délky, bodové hodnocení OSV

-spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích -zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	hygieny při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě -používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv -zná a užívá základní tělocvičné pojmy a názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní -zná pojmy z pravidel sportů a soutěží -reaguje na smluvené povely pro organizaci činnosti -spolupracuje ve hře, v družstvu -zná utkání, hry a soutěže podle zjednodušených pravidel -jedná v duchu fair play -zná pohybové hry s různým zaměřením -zvládá průpravná cvičení -umí kotoul vpřed, vzad a stoj na lopatkách -naučí se správnou techniku odrazu z trampolíny a můstku -umí skoky prosté, výskok do sporu dřepmo, přeskok 2- 4 dílů bedny a roznožku přes kozu našíř -zvládá ručkování ve visu na hrazdě -učí se techniku šplhu na tyči -cvičí na lavičkách a žebřinách	Základy gymnastiky -průpravná cvičení -akrobacie – kotoul vpřed, stoj na lopatkách, kotoul vzad– 2., 3. ročník -přeskok 1., 2. ročník skoky prosté odrazem snožmo z trampolíny , výskok do sporu dřepmo na sníženou, švédskou bednu odrazem z trampolíny 2., 3. ročník přeskok 2 – 4 dílů bedny odrazem trampolíny 3. ročník - roznožka přes kozu našíř odrazem z můstku -cvičení na náradí -cvičení s náčiním Rytmické a kondiční formy cvičení -cvičení s hudbou, rytmičným doprovodem -jednoduché tance Průpravné úpoly -průpravné přetahy a přetlaky- 3. ročník Základy atletiky -průpravná běžecká cvičení -pohybové hry pro rozvoj běžecké rychlosti a startovní reakce -výběhy na signál různého druhu a z různých poloh -rychlý běh do 30 m, polovysoký start- 1. ročník -rychlý běh do 60 m, nízký start. 2., 3. ročník -motivovaný běh v terénu, běh prokládaný chůzí, souvislý běh -skok do dálky z místa a chůze- 1. ročník -skok do dálky z rozběhu- 2., 3. ročník -hod míčkem Základy sportovních her -základní přihrávky rukou a nohou -manipulace s míčem	Rozvoj schopností poznávání Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace Sebeorganizace Psychohygiena Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Kooperace a kompetice Kreativita VDO Občanská společnost a škola MKV Lidské vztahy
--	--	--	--

-provádí cvičení s plnými míči a se švihadly -dokáže vyjádřit melodii a rytmus pohybem -nacvičuje přetahy a přetlaky -zvládá základy techniky rychlého a vytrvalého běhu -zvládá spojení startu na signál a běhu -zvládá základní techniku odrazu z odrazové nohy a skoku do dálky -zvládá základní techniku hodů míčkem z místa a chůze -umí přihrávat jednoruč, obouruč a nohou, driblovat -provádí pohyb s míčem a bez míče -dokáže zastavit a chytnout míč -provádí průpravné hry -hraje vybíjenou a minifotbal podle zjednodušených pravidel -seznámí se s hygienou plavání -adaptuje se na vodní prostředí -zvládá základní plavecké dovednosti -naučí se techniku jednoho plaveckého stylu -seznámí se s prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím	-průpravné hry -utkáni podle zjednodušených pravidel- 2., 3. ročník Plavání -základní plavecká výuka- 2., 3. ročník
--	---

Očekávané výstupy na konci 2. vzdělávacího období

Práce s drobným materiálem

Žák:

- vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy, na základě své představivosti, různé výrobky z daného materiálu
- využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Konstrukční činnosti

Žák:

- provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Pěstitelské práce

Žák:

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Příprava pokrmů

Žák:

- orientuje se v základním vybavení kuchyně
- připraví samostatně jednoduchý pokrm
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
- udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

K rozvíjení pracovních dovedností žáků přispívají značnou měrou i kroužky, jichž se žáci účastní dobrovolně, podle svých zájmů a schopností.

Metody

- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích a ve skupinách
- projektové dny

Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, , knihy, encyklopedie,

Projekty

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Hodnocení žáků

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

V ZŠ Huslenky, okres Vsetín probíhá hodnocení žáků dvojím způsobem.

V 1. a 2. ročníku jsou žáci hodnoceni slovně, dle vyhlášky č. 48/ 2005 Sb. o základním vzdělávání a některých příležitostech plnění povinné školní docházky, § 14- 16. Slovní hodnocení vychází ze stanovených škál, vytvořených pro jednotlivé předměty v 1. a 2. ročníku, které jsou k nahlédnutí v kanceláři školy.

V 3., 4. a 5. ročníku jsou žáci klasifikováni dle vyhlášky č. 48/ 2005 Sb. o základním vzdělávání a některých příležitostech plnění povinné školní docházky, § 14- 16. Viz bod 6.1.2.

Upřednostňujeme pozitivní hodnocení žáků, a to nejen při ověřování vědomostí, ale v celém procesu učení. Při výuce žáky co nejvíce chválíme, dbáme na pozitivní ladění hodnotících soudů. Pomáháme žákům předcházet chybám, dodáváme jim důvěru v jejich schopnost předkládané učivo dobře zvládnout a povzbuzujeme je. S žáky jednáme tak, aby neměli strach vyjádřit svůj názor. Pozitivně přijímáme i nesprávné závěry žáků, dáváme jim prostor pro otázky, trpělivě žákům odpovídáme a věnujeme jim individuální pozornost. Pomocí zpětné vazby zjišťujeme případné nedostatky hned v zárodku a průběžně je odstraňujeme. Na chyby upozorňujeme včas, bezprostředně, vstřícně, přátelsky a důsledně. Vybíháme se zaujatosti či nahodilosti. Žáky vedeme přes sebehodnocení a samokontrolu k dovednosti něco provést dokonale – bez chyby - a v přiměřeném čase. Chyba vyzývá žáky k většímu soustředění a důsledné kontrole. Oceňujeme snahu, pozornost, hodnotíme vyjadřování závěrů, jejich nápady.

Ústní hodnocení, klasifikace i písemná hodnocení mají funkci především výchovnou a motivační. Žáci jsou o způsobech a kritériích hodnocení informováni (viz. školní řád).

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- jasně formulujeme, jaké dovednosti si mají žáci osvojit
- žákům předkládáme reálné a dosažitelné cíle
- žákům důvěřujeme
- dovoluujeme žákům, aby do svých učebních materiálů zaznamenávali to, co už dobře ovládají
- žákům umožňujeme vyjadřovat své myšlenky, názory a prezentovat své vědomosti
- používáme učební materiály, ve kterých je sebehodnocení žáků zpracované
- k sebehodnocení přistupujeme až tehdy, když žák učivo ovládá
- dodržujeme zásady a pravidla pozitivního hodnocení

Pravidla prověřování vědomostí formou prověrek a zkoušení

Při prověřování vědomostí:

- prověřujeme a hodnotíme dobře zvládnuté a procvičené učivo
- při hodnocení žáka bereme v úvahu i pokrok, který žák udělal
- ústním zkoušením zjišťujeme především to, co žák umí

- při hodnocení respektujeme individuální předpoklady pro učení
- písemné práce zadáváme po dokonalém zvládnutí určitých celků

Předmětné právní předpisy k hodnocení

Zákon 561 o předškolním, základním, středním...a jiném vzdělávání, § 51 – 53.

Vyhláška č. 48/2005 o základním vzdělávání a některých příležitostech plnění povinné školní docházky, § 14 - 16 .

6.1.1. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

- ✓ Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.
- ✓ Škola vydává žákovi za první a druhé pololetí vysvědčení.
- ✓ Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- ✓ Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- ✓ Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.
- ✓ Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.
- ✓ Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.
- ✓ Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- ✓ Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- ✓ Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.
- ✓ Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
- ✓ Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
- ✓ V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- ✓ Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.
- ✓ Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáků a k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snáživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.
- ✓ Ředitelka školy je povinna působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

- ✓ Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - a. průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - b. před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
 - c. případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka.
- ✓ V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednají v pedagogické radě.
- ✓ Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.
- ✓ Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- ✓ Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- ✓ Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu pátý ročník.
- ✓ Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- ✓ Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, jestliže na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitelka školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- ✓ Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
- ✓ V posledním roce plnění povinné školní docházky zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených. V pátém ročníku zpracuje třídní učitel výstupní hodnocení žáka, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

Zásady pro hodnocení chování ve škole

- ✓ Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitelka po projednání v pedagogické radě.
- ✓ Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu školy během klasifikačního období.
- ✓ Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- ✓ Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- ✓ Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- ✓ Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - průběžně prostřednictvím žákovské knížky,
 - před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
 - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- ✓ Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- ✓ Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- ✓ Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.
- ✓ Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde.
 - jak bude pokračovat dál.
- ✓ Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- ✓ Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

6.1.2. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristiku, včetně předem stanovených kritérií

Stupně hodnocení prospěchu

- ✓ Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
 - 1 – výborný,
 - 2 – chvalitebný,
 - 3 – dobrý,
 - 4 – dostatečný,
 - 5 – nedostatečný.
- ✓ Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:
 - předměty s převahou teoretického zaměření
 - předměty s převahou praktických činností
 - předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.
- ✓ Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně

a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky.

V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své

vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti mají v základní škole pracovní vyučování, praktika, základy techniky, domácí nauky.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, náradí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá

k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova a zpěv, tělesná a sportovní výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň I (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově

přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupně hodnocení chování

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 – velmi dobré,
- b) 2 – uspokojivé,
- c) 3 – neuspokojivé.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes dŮtku třídního učitele školy

dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

6.1.3. Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií.

- ✓ O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.
- ✓ Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- ✓ Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- ✓ U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- ✓ Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Zásady pro převedení slovního hodnocení do klasifikace nebo klasifikace do slovního hodnocení pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá

Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena

	výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.
--	---

6.1.4. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- ✓ Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy,
 - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami,
 - analýzou různých činností žáka,
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.
- ✓ Žák 2. až 5. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu, alespoň dvě známky za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Výjimku tvoří vědomosti nutné k zvládnutí zkoušené látky. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
- ✓ Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům. Při hodnocení využívá i sebehodnocení žáka.
- ✓ Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- ✓ O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do přílohy třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- ✓ Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- ✓ Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

- ✓ Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
- ✓ Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
 - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí
 - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné,
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
 - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
- ✓ Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

6.1.5. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

Komisionální zkouška

- ✓ Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
 - má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
 - při konání opravné zkoušky.
- ✓ Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- ✓ Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené
- ✓ Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- ✓ Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

- ✓ O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.
- ✓ Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- ✓ Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- ✓ Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
- ✓ Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

Opravná zkouška

- ✓ Opravné zkoušky konají:
 - žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník na daném stupni základní školy,
 - žáci devátého ročníku, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů.
- ✓ Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.
- ✓ Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitelka školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- ✓ Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- ✓ Žákovi, který konal opravnou zkoušku, se na vysvědčení uvede datum poslední opravné zkoušky v daném pololetí.
- ✓ Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (třídní výkaz – poznámka)
Žák vykonal dne opravnou zkoušku z předmětus prospěchem
Nedostavení se k opravné zkoušce (třídní výkaz – poznámka)
Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu zůstává nedostatečný.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- ✓ Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
- ✓ Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- ✓ Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

- ✓ Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- ✓ Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

6.2. Autoevaluace školy

Vlastní hodnocení školy je zaměřeno na:

- a) cíle, které si škola stanovila záměru rozvoje
- b) posouzení, jakým způsobem škola tyto cíle plní
- c) oblasti, ve kterých škola dosahuje dobrých výsledků a oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělání zlepšit, včetně návrhů příslušných opatření.

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Cíl autoevaluace:

Cílem bude zhodnocení kvality výchovy a vzdělávání, získání informací o naplňování stanovených cílů vzdělávání, získání podkladů pro plánování a řízení, ověřování účinnosti a platnosti vybraných evaluačních prostředků a nástrojů. Tyto informace jsou potřebné pro rozhodování o dalším vývoji školy, poskytují zpětnou vazbu, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky a zkvalitnění ŠVP ZV.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na dva roky.

Autoevaluace se stane nedílnou součástí našeho ŠVP.
Základní sledovanou časovou jednotkou budou 2 školní roky.

Sledovány a vyhodnocovány budou tyto oblasti:

1. Podmínky ke vzdělávání
2. Průběh vzdělávání
3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů na vzdělávání
4. Výsledky vzdělávání žáků
5. Řízení školy, personální práce, kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků
6. Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

Autoevaluace bude prováděna v následujících krocích:

1. Stanovení oblastí
2. Vytipování efektivních kritérií a sledovaných jevů
3. Zjišťování stavu
4. Vypracování evaluační zprávy
5. Stanovení úkolu a opatření ke zvyšování kvality

Pro přehlednost byly vytvořeny tabulky sledovaných oblastí v autoevaluaci školy.

6.2.1 Podmínky ke vzdělávání

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
materiálně technické podmínky	• zlepšování prostorových podmínek a vybavení školy a jejího okolí	• komunikace s partnery, pracovními týmem • pozorování	průběžně začátek a konec šk. roku
	• modernizace materiálně technického vybavení školy	• inventarizace • výroční zpráva • vlastní hodnocení školy	1 x ročně 1 x ročně 1 x za dva roky
	• odborné oblasti – revize BOZP, PO, apod., stav dokumentace	• revizní zprávy odborných firem a kontrolorů	revize dle plánu
	• využívání nových trendů a pomůcek ve výuce	• výstavy, veletrhy, internet, semináře • hospitace • pozorování	průběžně
personální podmínky	• vytváření podmínek pro profesní a osobnostní růst	• sebevzdělávání • metodické orgány • portfolia	průběžně
školní vzdělávací program	• naplňování cílů školního vzdělávacího programu	• tématické plány • hospitační činnost • pedagogické rady • metodický orgán	začátek šk. roku plán hospitací 4 x za rok průběžně
klima školy	• zlepšování vztahů žák – učitel • • zlepšování vztahů učitel žák • • zlepšování vztahů mezi školou a partnery	• rozhovor • dotazník • pozorování • SWOT analýza • společné aktivity	průběžně

6.2.2 Průběh vzdělávání

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
průběh výuky	- kvalita plánování a přípravy na výuku - úroveň zpracování tematických plánů	- hospitační činnost - kontrola - pracovní porady	- průběžně 1 x ročně - průběžně
	uplatňování metod práce směřující k dosahování klíčových kompetencí	hospitační činnost	průběžně
	- efektivita pedagogického procesu: - vytíženost žáků - přiměřená náročnost výuky	- hospitace - rozhovor	průběžně
	- respektování individuality žáka - podpora nadaných žáků	- plán IVP - rozhovory s rodiči - analýza tematických plánů	1 x ročně - průběžně
	změny ve vzdělávání směřující k rozvoji klíčových dovedností	- hospitace - tematické plány - pracovní porady	- průběžně 1 x ročně - průběžně
didaktická technika	využívání didaktické techniky, pomůcek, knihovny, počítačů ...	- hospitační činnost - dotazník	- průběžně 1 x ročně
EVVO	Propagace zdravého životního stylu	- plán školní preventivní strategie - plán EVVO	1 x ročně

6.2.3 Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků a rodičů na vzdělávání

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
vztah rodičů ke škole	• zlepšování spolupráce s rodiči	• třídní schůzky • SRPŠ • Rada školy • webové stránky	průběžně
	• sestavování individuálních vzdělávacích plánů	• zpráva PPP, SPC • třídní schůzky • dokumentace žáka	1 x ročně průběžně 2 x ročně
podpora školy žákům	• zabezpečení vhodných kompenzačních pomůcek	• pozorování • vyjádření SPC a odborných lékařů	průběžně
	• zvýšit zájem rodičů a veřejnosti o školu	• školní akce (akademie, výstavy, besídky..) • návštěvnost webových stránek školy • sponzorování školy	průběžně
Rada školy	• funkční Rada školy	• zápisy z jednání	2 x ročně

6.2.4 Výsledky vzdělávání žáků

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
výsledky vzdělávání	rozvoj vědomostí žáků v průběhu školního roku	- testy - výstupní prověrky - přehledy klasifikace - portfolia	průběžně konec šk. roku 2 x za rok průběžně
	schopnost žáků objektivně posoudit své vědomosti a dovednosti	- rozhovor - prezentace vlastních prací - skupinové hodnocení - portfolia - předprofesní příprava	průběžně
	změny vzdělávání směřující k rozvoji klíčových dovedností	- tématické plány - hospitační činnost	průběžně
chování žáků	účinnost výchovných opatření a zlepšování kázně žáků	- pedagogická dokumentace - přehledy absence - preventivní program - beseda s odborníky (HELP,...) - rozhovor - pedagogická rada	průběžně
profil absolventa školy	- úspěšnost přijetí žáka na střední školu - účast žáků na soutěžích	- výsledky přijímacího řízení - vedení statistiky soutěží	1 x ročně průběžně

6.2.5 Řízení školy, personální práce, kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
kvalita vzdělávání pedagogických pracovníků	osobní a odborný růst zaměstnanců	- plán DVPP - hospitace	průběžně
	využívání poznatků DVPP ve výuce	- hospitace - pozorování - metodické orgány	průběžně
personální	kvalifikovanost pedagogického sboru	- výběrová řízení - doplňující studium	průběžně
řízení	posilování prvků demokracie při řízení školy	ankety, dotazníky	1 x za 2 roky
	hospitační činnost	- plán hospitací - zápis z hospitací - inspekční činnost	1 x ročně průběžně
	úroveň řízení školy	- spolupráce s Radou školy - pedagogické rady - anketa – dotazník - vyhodnocování pozitiv a negativ	průběžně 1 x za 2 roky
	strategické plánování	- diskuse - cíle školy	průběžně

6.2.6 Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám a ekonomickým zdrojům

OBLAST	CÍLE A KRITÉRIA	NÁSTROJE	ČASOVÉ ROZVRŽENÍ
strategické plánování	• udržení a případné zlepšení podmínek ke vzdělávání na škole	•	
	• efektivita vynakládání finančních prostředků	• čerpání rozpočtu • rozbor hospodaření	
	• naplňování koncepčních záměrů školy v závislosti na rozpočtu	• ekonomická rozvaha • rozpočet školy	1 x ročně
	• zhodnocení hospodaření školy	• rozbor statistických výkazů • rozbor hospodaření	průběžně 1 x ročně